Aposel
Jisas nukan ämän oi ariain roat akan sarau.
Okoro buk nukan onoktapau

Jisas ko omar oik tone raunuk, woisan 33 orip manonuk, Luk nukas Jisas nukan ämän oi ariai roat akan sarau miai ämän jer wewon.

Jisas ko meiemara, omar oik toneanik, kon Osou Näu äsimornuk, kowon. Kiro Osou Näus kon roat sarwarianik, sakau aronuk, ak iminäu wa. Akas Jisas nukan ämän oumoi, Jerusalem näu mena Juda roasiret tamarianik, Judia provins pak Samaria provins pak nais pote roasiret tamaroin. Rai rai, karauk omsau pakan roasiret nais Jisas nukan ämän tamaroin. Omsau sau erekapu ak Anut nukan ämän roumoi, karauk roat akan woiaka Anut mesin epar moin.

Kiro buk opok, Luk nukas amke Pita nukas sarau mowon mesin jer wewon, ruris kiro Pol nukas sarau mowon mesin jer wewon.

(Luk nukas kiro ämän kar Grik ro enip Tiofilus jer we muruwon)

Okoro buk tainoraun ämän

1:1–5:42 Jisas nukan tamariäwon roat akas Jisas mesin akan woiaka epar mianik, kon sarau onoktoroin.

6:1–9:31 Jisas nukan roat ak usu sosop oin, sinuk, ak iminäu wa. Ak Jisas nukan Ämän Eposek roasiret erekapu tamaroin.

9:32–12:35 Pita nukas Jisas nukan Ämän Eposek roasiret tamarowon.
13:1–14:28 Amke Pol nukas Jisas nukan Ämän Eposek omsau sau oi ariemoi, roasiret tamarewon.
15:1-41 Jerusarem näu mena Pol ko Jisas mesin woiaka epar moin roasiret akan roat näunäu pak erek tururin.
16:1–18:23 Ätäi Pol nukas Jisas nukan Ämän Eposek omsau sau oi ariemoi, roasiret tamarewon.
18:14–21:14 Ätäiar Pol nukas Jisas nukan Ämän Eposek omsau sau oi ariemoi, roasiret tamarewon.
21:15–28:31 Pol ko Jerusarem näu mena karapus rawonus, Rom näu mena potowon.

Jisas nukas Anut nukan Osou Näu äsimoraun paip marowon.

1-2 O jai Tiofilus, na Anut nukan wonas meieäum ro. Is amke Jisas nukas onok eposek keserwon pak kos sarau mowon pote, ko omar oik tonowon pak, kiro ämän erekapu jer we musianik, aisomin. Jisas ko Anut nukas omar oik imäi tonau wa opok, ko Anut nukan Osou Näu nukan sakau oripas kon ämän oi ariai roat* sare marowon kon ämän jekur awarowon.

3 Jisas ko meieanik, ätäi awau siräumara, kon tamareäwon roat amiakap orip orip peäu. Omre 40 orip ko kesernuk, ak äpu moin epar nukasar kiro ko meiäu wa, ätäi siräiewon. Kos ak Anut nukas ätäi koi kamwaraun ämän awarowon.

4 Kar muti ko erek ak pak pe raumara,
awarowon, “Ak Jerusalem näu mena wa ute
manau. Ak kame rauna, Osou Näu meter
moni nukas ak araun paip marowon kiro mesin
awareäim kiro kos arai.
5 Meter Jon nukas roasiret anas an jo-
marowon*. Utianik, omre rumuk wa, Anut nukas
nukan Osou Näus ak an jomarai.”

Jisas omar oik tonowon.
(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

6 Kar omre opok, Jisas nukan ämän oi ariain
roat erekapu Jisas pak ätäi tururianik, akas Jisas
totorin, “Näwäu, kiro ses opok na iken iwäinokot
emwareanik, Israel* roasiret okoro Judia provins
ätäi aram ra?”
7 Keserna, Jisas nukas ätäi awarowon, “Kiro
akan sarau wa. Isan moni nukasar kon sakaus
kiro omre isas okoro omnokou kamwaraun sare
mowon. Ak kiro omre äpu mau senek wa.
8 Utianik, Anut nukan Osou Näu ak opok
kounuk, kiro ses opok ak sakau oripas Jerusalem
näu mena pak Judia provins pak Samaria
provins pak, omsau sau erekapu potomoi, isan
enim roasiret awaraiei.”
9 Ko kiro ämän aware kurenuk, Anut nukas ko
omar oik imäi tonowon. Ak apai rauna rauna,
kar ious pemara, ko kururur mowon, ak ko
aparau senek wa.
10-11 Ko erekapu manonuk, ak omar oik
aparam rai eisane rauna rauna, ro oirori awan
omjo ärneu oripas kurte ak siarakap pe tai
raumasa, äieirin, “Galili provins pakan roat, ak
owon okoro opok tai raumana, omar oik eisane

rai? Kiro Jisas ko rusapai Anut nukas ak opakan imäianik, omar oik tonou apari senek, tawa ätäi keseriar kowai aparaiei.”

Kar ro Judas nukan omoi owaun sare murin.

12 Keseria, Jisas nukan ämän oi ariai roat ak Olivet omtapau utomana, ätäi Jerusalem näu mena tonoin. Kiro omtapau Jerusalem mena siakup rau.

13 Ak näu mena tonomoi, akan ou waru kämioik raiäin opok tonoin. Kiro roat akan enmaka Pita, Jon, Jems, Andru, Filip, Tomas, Bartolomiu, Matiu, Jems ko Alfius nukan mokoi, Saimon ko kar tupsiu enip Serot pakan, Judas ko Jems nukan mokoi.

14 Kiro roat Jisas mesin woiaka karar mianik, Anut aurna, karauk asiret pak Jisas nukan anak Maria pak kon amakut pak erek ak nais orip orip tururianik, Anut auriai.

15-16 Kar omre roasiret akan woiaka Jisas mesin epar moin 120 orip turur rain opok, Pita nukas akan amiakap siräumara, äiewon, “O jaiat, Judas nukas, Jisas marai roat akan ipiakap marowon. Kiro mesin meter Anut nukan osous Devit nukan oksau pakas äiewon kiro rusapai epar peu.

17 Judas ko meter iken sarau jaunok, Jisas nukas ik pak erek sarau maun sare mowon.

18 (Kiro ro Judas onok aru mianik, aiauk oumara, kiro aiaukus omnokou eteinak kau mowon. Kiro opok nukasar am iporu opok pomur oumara, meienuk, kon nokou tapau puturmoi, pimur erekapu omnokou opok kourwon.

19 Roasiret erekapu ak Jerusalem mena rain
ak kiro ämän roumana, ak kiro omnokou enip
Akeldama moin. Kiro ämän kon onoktapau
Karian omnokou.)
20 Kiro ämän meter Buk Song opok keser jer
wewon,
‘Kon ou erar rawaura, kar ros kiro owa wa
rawai.’ *Buk Song 69:25*
Kar ämän Buk Song opok nais rau, keser
äiewon,
‘Kar ros kon sarau owoura.’ *Buk Song 109:8*
21 Keseria, ik rusapai kar ro ika kamuk erek
ariäu, kiro ses opok Jisas Näwäu ik pak erek
raunuk, kiro ro ko erek rawon sare mau.
22 Meter Jon nukas roasiret an jomarowon
ses opok koi, Jisas sarau onoktorowon pote
kiro ses opok Anut nukas Jisas ätäi omar oik
imäi tonowon. Kar ro ko kiro onok erekapu
kon amukus aparwon ik ko sare mau. Ko ik
pak sarau erek mia, Jisas ätäi siräiewon ämän
roasiret maraura.”
23 Pita nukas keser äienuk, akas ro oirori sare
matoin. Kar ro Josep, Bar-Sabas äiäi, kon kar
enip Jastus. Kar ro kon enip Mataias.
24 Keseria, ak Anut keser aurin, “Näwäu, na
roat akan ronkat woiaka uru äpu. Keseria, nakas
okoro roat ori rair, owo ro nan sarau musaun
sare momon ätär muk.
25 Ko Judas nukan omoi oumara, sarau mai.
Judas kiro sarau Jisas nukan ämän oi araun
utomoi, ko om aru opok manowon.”
26 Keseria, akas kiro roat ori kamuk inok sare
maun satu sipiräiein. Mataias nukan aiauk
eposek pewon. Keseria, ak Mataias sare moin.

Keserianik, ko ämän oi ariai roat 11 orip rain pak pote tururwon.

2

Anut nukan Osou Näu kowon.

1 Kar omre, enip Pentikos* penuk, roasiret akan woiaka Jisas mesin epar moin karar owa turur rain.
2 Rauna rauna, kar jejep urir sakau senekus kurte omar oikas kounuk, roasiret kiro owa rain ak erekapu kiro jejep näwäu roin.
3 Kesermara, ak ep arou menop senekus koi käumara, roat karar karar akan tapiakap iporwon aparin.
4 Kiro roat erekapu Anut nukan Osous akan ronkat erekapu kamwareanik, sakau maronuk, ak ämän atap atapus karauk omsau pakan ämänis arein.
5 Kiro opok, Juda roasiret ak Jerusalem mena rain. Karauk Juda roasiret Anut jou muriäi omsau atap atap pakas koin pak erek rain.
6 Ak kiro jejep roumana, roasiret sosop kiro ou siakup tururin. Roasiret akan woiaka epar moin ak akan menan ämänis atap atap arein roumana, ak erekapu karkairin.
7 Ak karkairmana, ronkat sosop mianik, äiein, “Kiro roat ak keser arei ak erekapu Galili provins pakan roat.
8 Utianik, ik erekapu karar karar iken menan ämän arena, roum.
9-10 Ik erekapu omsau atap atap pakan, Partia, Midia, Elam, Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus, Esia provins pakan pak karauk Prigia,

Pampilia, Ijip pak Libia Sairini mena siakup pak
karauk Rom näu mena pakan koi raum.
11 Ik karauk Juda roat pak karauk kar omsau
pakan roat Juda akan onok tainorin roat pak ik
karauk Krit omsau pak Arebia provins pakan
koi raum. Utianik, Galili roat ak Anut nukas
kurur atap atap keserwon mesin iken ämän atap
atapus arena, ik erekapu roum."
12 Ak keser äumana, karkairianik, ronkat
sosop oumoi, aka aka tototein, "Kiro owosei?"
13 Keserna, karauk roat akas jeje ämän awaro-
mana, äiein, "Kiro roat an sakau jeanik, keseri."

Pita nukas ämän mowon.

14 Pita nuka pak Jisas nukan ämän oi ariai
roat 11 orip erek siraumana, kos ämän roasiret
keser awarowon, "Ak Juda roasiret pak karauk
roasiret erekapu Jerusalem näu mena koi rai,
ak rowe. Ak isan ämän maraurim okoro onok
pewon kon onoktapau awaraurim ak jekur rowe.
15 Akan ronkat okoro roat an sakau jeanik,
raiaka käieu aikoin. Utianik, rusapai okoro 9
klok tapera karar keseru. Keserianik, okoro roat
ak an sakau jau wa.
16 Rowe! Anut nukan ämän roianik, areawon
ro* Joel nukas kiro onok mesin äiewon.
17 Anut nukas äiewon, 'Omre wasaräun ses
siakup, is isan Osou Näu erekapu roasiret opok
äsimoram. Keserita, akan mokoit asinakut owo
onok tawa päi aräiei, is akan mokoit onok atap
atap ätär maroita, aparaiei. Koiam roat nine
epiräiei.
18 Epar senes kiro ses opok is isan Osou Näu
sakau orip isan sarau roasiret opok äsimoram.

19 Kurur atap atap omar omnokou ori opok
matam. Kiro ses opok omar oikas karian pak,
ep arou pak, epit pak päi.
20 San wa jerai, pututu senes saräi. Keir karian
senek osou saräi. Kiro osap penuk, Anut nukan
omre sakau näwäu päi. Kiro omre näwäu arou
näu orip.
21 Inok roasir Näwäu keser aurai, "Näwäu,
isan onok aru pakan imäir," keser aurnuk, kiro
roasir Näwäu nukas imäiäi.'
Joel nukas keser jer wewon. *Joel 2:32*
22 Israel roasiret! Ak okoro ämän rowe! Anut
nukas Jisas Nasaret menan ro sare momara,
äsimornuk, kowon. Anut nukan sakaus kiro ro
sarau sakau mowon. Ko ak kamuk kiro sarau
monuk, ak kiro aparin.
23 Meter Anut nukasar Jisas akan ipiak opok
maraun apu sarewon. Keseria, akas ko onok aru
miäi roat akan ipiakap marona, akas ko am äpäs
opok äsäi mianik, wena, meiewon.
24 Utianik, Anut nukas kiro ro ätäi siräi
mowon. Ko kon meiewon tätäi kiro opok utomoi,
imäi manowon. Jisas ko op up uru rawaun itok
wa.
25 Kiro mesin Devit nukas äiewon, 'Näwäu
ko is siarap orip orip raiäu. Ko is siarap
raumara, sakau muriäu. Keseria, kar osapus is
wa itimoirai.
26 Keseria, isan woi erernuk, nepipiraun ämän
mom. Is äpu is ro meiäun itok, utianik, is kiro
osap eposek owaun kame raim.
27 Owon, na is utoirota, meieäi akan mena wa
rawam. Nan sarau ro eposek utota, up uru wa
pomoräi.

28 Na awau orip orip rawaun apu ätär
muriäum. Na is pak rauta, kiro nan amun opok
is nepipirianik, rapor rawam.' *Buk Song 16:8-11*
29 O Jaiat, Israel roasiret, is iken askanai Devit
mesin epar awaraurim. Ko meienuk, roasiret
akas up uru kurein. Kon up rusapai okoro rau.
30 Ko Anut nukan ämän roianik, areawon ro
ko äpu Anut nukas paip muruwon. Anut nukas
ämän sakau orip auruwon, 'tawa nan kar asan
päi. Ko roasiret nas kamwarom senek kos nais
kamwarai.'
31 Devit ko tawa Anut nukas owosäi ko äpu
momara, Krais* ätäi siräiäi mesin keser äiewon,
'Ko meieäi akan mena utonuk, wa rawai. Ko
Anut nukan ämän areawon ro, ko Anut nukas
paip muruwon äpu Anut nukas utonuk, kon
enipsau wa pomoräi.'
32 Keseria, Anut nukas kiro Jisas siräi mowon,
okon, epar ik erekapu iken amiakas aparmoi,
äpu mianik, kon ämän awarom.
33 Rusa kon momok Anut nukas ko kämioik
imäi toneanik, nukan ipou näu kaima tane
mowon rau. Kos meter auruwon siar Jisas kon
Osou Näu nuruwon. Keseria, ak okoro onok
aparmoi, roi. Kiro Jisas nukas kon Osou Näu ik
opok äsimoru.
34-35 Devit ko omar oik tonau wa. Utianik, ko
nukasar äiewon,
'Anut nukas isan Näwäu auruwon, "Na isan ipi
näu kaima taneta, isas nan iwäi jaunat
itimwareanik, nan isonap maroita, nan
inkaruru rawaiei." *Buk Song 110:1*
36 Ko keser keser äiewon, okon, ak Israel
roasiret erekapu ak kiro ämän äpu mowe, kiro

Jisas karar akas ko am äpäs opok äsäi mona, meiewon, Anut nukas kon enip Krais mowon, ko iken Näwäu sare mowon rau.' "

Roasiret sosop woiaka piririanik, an join.

37 Roasiret ak kiro ämän roumana, ak woiaka aru momana, Pita pak karauk Jisas nukan ämän oi ariai roat pak awaroin, "O Jaunokot, ik rurisa owosäu?"
38-39 Pita nukas keser awarowon, "Ak erekapu karar karar akan onok aru miäi utoinai, woiaka pirirmoi, Jisas Krais nukan enip pakaimas an jowe. Keserna, Anut nukas akan onok aru jäkäi maromara, kon Osou Näu arai. Meter Anut nukas kon Osou Näu ak akan mokoit pak karauk omsau pakan roasiret pak erek araun paip mowon. Kos äiewon, 'Inok roasir isas urweita, is ko isan Osou Näu nuram.' "
40 Pita sakau ämän sosop awaromara, äiewon, "Ak jekuriar tai rawe! Keseria, ak roat aru pak wa aru maiei."
41 Karauk roasiret ak Pita nukan ämän roumoi, woiaka epar momana, an join. Kiro ses opok roasiret 3,000 orip an join.

Roasiret woiaka epar moin akan onok eposek.

42 Roasiret ak akan woiaka epar moin orip orip Jisas nukan ämän oi ariai roat pak tururmana, akan ämän rowaun tup apariain. Ak jaunakat sarwareäi. Ak akan o jaun tururianik, Anut nukan o jeäi. Ak omre orip orip Anut auriai.
43 Anut nukas kon ämän oi ariai roat akan ipiaka opok kurur atap atap kesernuk, roasiret erekapu kiro aparmana, iminein.

44 Roasiret akan woiaka epar moin karar tu-
rurianik, akan osap kiro jaunakat pak erek akan
karar.
45 Roasiret osap sosop orip, ak akan omnokou
pak akan osap pak karauk roat aromoi, aiauk
oianik, kiro aiauk inäimana, roasiret osap wäpik
ariai.
46 Ak erekapu woiaka karar mianik, omre orip
orip Anut osap nuriäi ou näwäu* owa tonomoi,
tururiäin. Akan owa atap atap tururia, o je je
ariein. Ak woiaka epar momoi, woiaka erer orip
o jeäi.
47 Ak orip orip Anut nukan enip jou muriäi.
Karauk roasiret akas ak apwareanik, akan
woiaka näu saremoi, omre orip orip Näwäu
nukas karauk roasiret ätäi imwaronuk, ak
roasiret woiaka epar moin pak erek turur rain.

3

Pita nukas ro isou aru jekur mowon.

1 Kar muti iukärir, Pita Jon ori Anut auraun
Anut osap nuriäi ou näwäu owa tonauririn.
2 Kiro opok, kar rorok enip Eposek äiäi opok
roat akas kar ro kon isou aru manau senek wa,
ämäianik, kiro opok pe moin. Kiro ro anakus
isou aru keseriar mowon. Kiro ros omre orip
orip roasiret osap nuraun rai nik mareäu.
3 Kiro omre opok, Pita Jon ori kiro tup owa
tonaursa, kiro ros apwatomara, aiauk nuraun
totwatowon.
4 Pita Jon ories ko sakamarmasa, Pita nukas
auruwon, “Na iu apait!”

5 Kesernuk, kiro isou aru ro Pita Jon ori kar
osap iraieir rai apwate rawon.

6 Kesernuk, Pita nukas auruwon, “Is aiauk
wäpik. Kar osap epar is isaurim. Is Nasaret
menan Jisas Krais nukan sakau pakaima aisom,
na siräinam, ari!”
7 Keserianik, Pita nukas kiro ron ipou näu
kaimas atomara, siräi monuk, kurte kiro ron isou
sakau sarewon.
8 Ko siräumara, tai ariäwon. Kesermara, ko
ori pak erek tup owa tainwate tonomara, pokir
pokirmara, Anut nukan enip jou mowon.
9 Roasiret kiro tup owa rain ak erekapu kiro
ro siräi arimara, Anut nukan enip jou maronuk,
aparin.
10 Ak äpu kiro rosar meter tup ou nukan rorok
enip Eposek siakup tane raumara, roasiret osap
nik mareäwon. Kiro onok mesin karkairmana,
ronkat sosop oin.

Pita nukas Anut osap nuriäi tup ou näwäu owa ämän mowon.

11 Kiro ro meter isou aru mowon kos Pita
Jon ori siarawap tai raunuk raunuk, roasiret
erekapu karkairmana, kurte koianik, kiro owa
enip Solomon nukan enip moin kasikaima ak
siarakap koi tururin.
12 Pita ko kiro onok aparianik, roasiret
awarowon, “Israel roasiret, ak owon kiro kurur
aparianik, kiro mesin ronkat sosop ourai? Akan
ronkat iwen onok eposek senes, okon, iwen
sakaus okoro kurur keserum rai sakau apaitoi
ra? Wa senes wa!.

13 Iken askanai akan Anut pak Apraham, Aisak,
Jekop akan Anut nukas kon sakau näwäu kon sa-
rau ro Jisas nurunuk, kon enip kämioik mowon.
Kiro ro akasar kon iwäiakut akan ipiakap moin.
Pailot nukas ko utonuk, manaun äiewon akas
kon ämän rowau wa. Ak ko sumkäinein.
14 Kiro ro ko Anut nukas äsimornuk, kowon.
Ko onok eposek orip. Utianik, akas ko
sumkäinein. Ak Pailot urwemana, aurin, 'Na
kiro ro kos kar ro wenuk, meiewon utota, man.'
Pailot nukas ko äsimornuk, manowon.
15 Orip orip awau rawaun apu ätär mareäu
ro akas wena, meiewon. Utianik, Anut nukas
ko ätäi siräi mowon. Roat akas wena, meiewon
ätäi siräiewon iwen amiokos aparmurin, okon,
ak rusapai awarom.
16 Kiro Jisas nukan sakaus okoro ro isou aru
jekur mowon. Ak rusapai apari, ko Jisas mesin
wou epar mowon, okon, kiro ro sakau muruwon.
Ak ko aparnai, äpu mowe. Iu äpu Jisas nukan
sakau epar, kiro sakau pakaima okoro ro jekur
momur. Ak erekapu kiro aparin.

17 O Jaiat, ik äpu ak akan roat näunäu pak
kamwareäin roat pak Jisas ko inok ak äpu wa,
okon, ak ko keserin.
18 Anut nukas meter kiro onok mesin kon
ämän roianik, areain roat akan oiaksaus äiein,
'Nukan Krais ko tätäi näwäu owai.' Kiro ämän
äiein epar pewon.
19 Keseria, ak akan ronkat pak onok aru pak
utoinai, akan woiaka Anut mesin pirirwe. Ak
keserna, kos akan onok aru jäkäi marai.
20 Ak kiro keserna, Anut nukas ak sakau awau
arai. Kos Krais äsimornuk, ak rawa kowai. Kiro

ro meter Anut nukas sare mowon kon enip Jisas.
21 Rusapai ko omar oik ätäi tonowon rau. Ko
kiro ses Anut nukas osap erekapu ätäi awau
sare maun kame rau. Kiro kon ämän meter
kon ämän roianik, areain roat awaronuk, akas
roasiret awaroin.
22 Moses nukas ko mesin keser äiewon, 'Anut
Näwäu nukas is äsimoirowon senek tawa kon
ämän roianik, areäu ro kar äsimorai. Kiro ro
akan jaunaka senes. Ak kos ämän awarai roinai,
kon ämän erekapu tainorwe.
23 Inok roasir kiro Anut nukan ämän roianik,
areäu ron ämän wa tainornuk rai, ko Anut
nukan roasiret pak wa rawai. Ko Anut nukas
aru murai.' *Lo 18:15, 18-19*
24-25 Anut nukas meter Apraham pak paip
keser mianik, äiewon, 'Nan askanai pakas okoro
omnokou pakan roasiret jekur rawaun sakau
aram.' *Stat 22:18*
Kos kon ämän roianik, areain roat pak kiro paip
mowon. Kon ämän roianik, areain roat meter
pein Samuel pakas pote rusapai pein, akas nais
kiro onok rusapai peu mesin äiein. Keseria,
rusapai kiro paip epar pewon, akasar aparin.
26 Keserianik, Anut nukas kon sarau ro ak karar
karar jekur rawaun pak onok aru pakan pirirwe
rai, awaraun sare momara, amke ak Israel
roasiret rawa äsimornuk, kowon."

4

Pita Jon ori roat näunäu akan amiakap tai matoin.

1 Pita Jon ori roasiret ämän awarona awarona,
Karauk Anut nukan kamuk raiäin roat pak Anut

osap nuriäi ou kameäi roat akan näwäu pak
karauk Sadusi* roat nais erek au rawa koin.
2 Pita Jon ories Anut nukas Jisas meiewon
pakan ätäi siräi mowon awau rau rai, roasiret
awaroirin. Ak kiro ämän roumana, kasiaka pein.
3 Keseria, kiro roat akas Pita Jon orien ämän
aparaun sakau atwatoin. Utianik, ak iukärir
senes sarenuk, aparianik, karapus owa kurwa-
toin.
4 Utianik, roasiret sosop kiro opok rain awan
ämän roianik, akan woiaka epar moin. Roasiret
akan woiaka epar moin 5,000 orip sarein.

5 Tapera, Juda roasiret akan roat näunäu
pak kamwareäin roat näunäu pak sintore ämän
tamareäi roat* pak ak Jerusalem näu mena koi
tururin.
6 Kiro roat potomana, Anut kamuk raiäu ro
näwäu senes, enip Annas, pak Kaiapas pak Jon
pak Aleksanda pak karauk Annas nukan tupsiu
pak tururin.
7 Jon Pita ori akan amiakap pe tai matea,
totwatoirin, “Kiro ro isou aru ro owose jekursa,
om tai manou? Au owo sakaus kiro onok
keseririn? Au inon enip pakas keseririn?”

8-9 Pita ko Anut nukan Osou Näus sakau
murunuk, kiro roat awarowon, “Ak roasiret
kamwareäin roat näunäu, ak rusapai iu ro isou
aru jekur momurin mesin totoitoi. Ak owose
okoro ro eposek sarewon rai totoitoi.
10 Keserianik, ak erekapu Israel roasiret pak
äpu maiei, Jisas Krais Nasaret menan kon sakaus
kiro ro nukan isou sakau mowon. Kesernuk, ko
rurisa ak amiakap tai rau. Akas ko am äpäs opok

wein. Ko meienuk, Anut nukas ko ätäi up uruan
siräi mowon.
11 Kiro Jisas karar mesin meter Anut nukan
ämänis äiein,
'Kiro ou tutu ou miäin roat akas aru äiein,
rusapai kiro ou tutu eposek senes sarewon.'
Buk Song 118:22
12 Kos karar ak imwaraun itok. Kon enip
karar sakau orip. Roasiret kon enip pakas
urwena, imwarai. Kar ros okoro omnokou pakan
imäikaun senek itok wa."
13 Kiro roat näunäu ak Pita Jon ories sakau
ämän momasa, iminäu wa, apwatianik, ronkat
sosop oin. Ak äpu kiro roat ori skul sosop manau
wa, au erar roat ori. Keseria, ak äpu au meter
Jisas tainori ariairin.
14 Kiro ro kon isou eposek sarewon ko au pak
tai rawon aparin, okon, ak kar ämän aräu senek
wa.
15-16 Kesermana, akas kiro owan äsimwatona,
kasik nosa, aka aka ämän keser atoin, "Ik kiro
roat ori owosewatau? Okoro Jerusalem menan
roasiret ak erekapu kiro kurur awas keseririn
äpu moin, ik ämäi mau senek wa.
17 Utianik, kiro onok omsaukan roasiret
awarona, rowaiei, okon, ik kiro roat ori Jisas
nukan enip pakas karauk roasiret wa tamarau
rai tämatau."
18 Kesermana, roat näunäu akas Jon Pita ori
ätäi urwatona, owa tonosa, sakau awatoin, "Au
ätäi ätäi Jisas nukan enip pakas karauk roasiret
ämän wa awarau."
19 Pita Jon ories ätäi awaroin, "Ak akasar akan
ämän wasarewe. Anut nukan ronkat owo senek,

ik akan ämän tainorau ra Anut nukan ämän tainorau? Kiro akasar ronkatewe.
20 Ik kiro onok iken amiokos erekapu aparmoi, roumun, okon, kon ämän wa utam. Roasiret erekapu awaram."

21-22 Keseria, roat näunäu akas ätäiar Jisas nukan ämän roasiret awarona, akwataiei rai, sakau ämän awateanik, utwatona, manoirin. Kiro ro kon isou aru jekur moirin kon woisan 40 orip itimorwon. Roasiret erekapu aparianik, Anut nukan enip jou murianik, Anut nukas kiro kurur keserwon mesin akan woiaka epar moin. Keseria, roat näunäu ak roasiret iminewareanik, ak kiro roat ori tämataun apu wäpik.

Roasiret akan woiaka Jisas mesin epar moin Anut nukan sakau owaun aurin.

23 Roat näunäu akas Pita Jon ori utwatona, manosa, au ätäi akan jaunakat akan owa turur rain opok potoirin. Au roat näunäu akas ämän erekapu awatoin awas pote, jaunakat awaroin.
24 Ak kiro ämän roumana, ak erekapu woiaka karar mianik, tururmana, Anut keser aurin, "O Anut Näwäu, okoro omnokou omar pak mas an pak osap erekapu nakasar ate momon.
25 Meter nan Osou Näu iken askanai, nan sarau ro Devit nukan oksau pakas keser äiewon,

'Karauk omsau pakan roasiret owon kasiaka perai?

Kiro roasiret owon akan ronkat atap atap morai?
26 Okoro omnokou pakan roat näunäu ak akan weräiäun osap jekur momana,

Anut Näwäu pak kon mokoi ik imäikaun sare mowon
Krais pak weräiäun keserin.' *Buk Song 2:1-2*
27 Epar senes, Herot pak Pontias-Pailot pak karauk omsau pakan roasiret pak Israel roasiret aka pak erek okoro Jerusalem näu mena tururmana, Jisas nakan sarau ron enip tonoi muraun keserin. Nakasar ko sare momon.
28 Ak sarau erekapu meter nakasar nan sakau ronkat orip pak sare momon epar päun tainorin.
29 O Näwäu, na rusapai kiro roat akas ämän aru ik opok morai rou! Ik nan sarau roasiret mesin ronkateikoinam, sareikota, ik nan ämän roasiret sakau mareanik, wa iminäm.
30 Na nan ipon sip roasiret opok mota, ak ätäi eposek saräiei. Na nan sarau mokoi eposek Jisas nukan enip pakas kurur atap atap mo."

31 Ak Anut auri kurena, kiro owa rain opok mim senek pewon. Kesermara, kiro roasiret ak erekapu Anut nukan Osou Näus sakau kamwaronuk, Anut nukan ämän aremana, iminäu wa.

Roasiret akan woiaka epar moin erekapu woiaka karar moin.

32 Kiro roat akan woiaka Jisas mesin epar moin ak erekapu woiaka karar momoi, ronkat karar moin. Kar ron osap kon karar rai äiäu wa. Owo osap karan erekapu atpanianik, erek oiäi.
33 Jisas nukan ämän oi ariai roat ak Jisas Krais meieanik, ätäi siräiewon mesin sakau areanik, iminäu wa. Keserna, Anut nukas kon wou näu oripas ak sarwarnuk, ak rapor rain.

34 Kiro ses opok, kar ro ko kar osapun wasaräu
wa. Karauk roasiret akas akan omnokou ra, ou
orip ra karauk roat aromana, kiro pakan aiauk
oin.
35 Kiro aiauk oi koianik, akas Jisas nukan ämän
oi ariai roat koi arona, akas nais kiro aiauk
inäianik, akan jaunakat osap wäpik roat ariai.
36 Kiro ses opok, kar ro kon enip Josep ko
Liwai* nukan tupsiu pakan ko Saiprus omsau
pakan ro rawon. Jisas nukan ämän oi ariai roat
akas ko Barnabas auriai. Kiro enip onoktapau,
roat akan woiaka päurar rawaun ämän mareäu
ro.
37 Ko nais kon kar omnokou eteinak kar ro
nurunuk, kau mowon. Kiro omnokou pakan
aiauk oumara, Jisas nukan ämän oi ariain roat
koi arowon.

5

Ananaias Safaira orien onok aru.

1 Utianik, kar ro kon enip Ananaias, kon waun
enip Safaira ori raiäir. Au awan omnokou
karauk roat arianik, aiauk oirin.
2 Kon wau ori au a ateanik, karauk aiauk
awakan owa ämäi moirin. Au sätäumasa, awan
aiauk erekapu oi koumur äiäun rai, karauk aiauk
oi pote Jisas nukan ämän oi ariai roat aroin.
3 Keseria, Pita ko kiro onok keseririn äpu mo-
mara, Ananaias auruwon, “Na Satan owon utota,
nan ronkat erekapu kamenuk, Anut nukan Osou
Näu atonormata kiro omnokou pakan karauk
aiauk ämäi momata, karauk oi koum?
4 Kiro omnokou meter karauk roat akas kau
mau wa opok kiro omnokou nan. Rusapai

karauk roat kiro omnokou aromon kau mianik,
aiauk isoin kiro nakan aiauk. Na owo ronkat
oumata, kiro onok aru keserum? Na ro atonorau
wa, na Anut atonorum."
5 Ananaias ko kiro ämän roumara, omnokou
opok ourmara, meiewon. Roasiret ak kiro opok
rain kiro ämän roumana, karkairianik, sakau
iminein.
6 Kesernuk, karauk mokoit awau akas pemana,
kiro meiewon ro omjos kururur mianik, ämäi
maneanik, up kurein.
7 Rai rai, Ananaias nukan wau Safaira ko kiro
onok keserwon äpu wa, owa pewon.
8 Pita nukas kiro asir aiauk ätär muromara, to-
torwon, "Na is air, au komut ori awan omnokou
pakan aiauk oirin okoro karar ra?"
Kiro asires auruwon, "Io, aiauk omnokou
pakan omurin kiro karar."
9 Keseria, Pita nukas ätäi auruwon, "Na owon
komut ori a ateanik, Anut nukan Osou Näu ate
aparir? Kiro roat nan komut ämäi pote up kurein
senek, rusapai na meieta, nais imäisi pote, up
kureisaun rorokpai tai rai."
10 Pita nukas keser äienuk, kurte kiro asir kon
isou siakupai kurir momara, meiewon. Kiro roat
owa peanik, asir meiewon aparmoi, kon enipsau
oi ämäianik, pote kon komu up kurein siakup
pote up kurein.
11 Keserianik, roasiret woiaka epar moin pak
kiro menan roasiret pak erekapu kiro onok ke-
serin roumana, karkairianik, sakau näu iminein.

Kurur atap atap pewon.

12 Jisas nukan ämän oi ariai roat akas roasiret
akan amiakap kurur atap atap keserin. Roasiret

akan woiaka Jisas mesin epar moin woiaka karar
mia, koi meter Solomon nukan tane raiäwon ou
kasikaima tururin.
13 Roasiret akas akan sarau aparianik, akan en-
maka jou mareäin, sinuk, akas ak pak tururaun
iminein.
14 Utianik, roasiret sosop senes akan woiaka
Näwäu mesin epar moin, ak pak erek koi tururin.
15 Keserna, roasiret akas karauk roasiret sip
orip patan opokas imware koi apu opok nine
maroin. Akan ronkat, san penuk, Pita potonuk
kon totokus karauk sip roasiret opok nonuk, ak
eposek saräun rai keserin.
16 Keseria, roasiret sosop Jerusalem näu mena
siakupan akan jaunakat sip orip pak roasiret
osou aru orip imware pena, ak eposek sarein.

Juda roasiret akan roat näunäu akas Anut nukan ämän oi ariai roat aru maroin.

17 Keseria, Anut kamuk raiäu ro näwäu senes
kon sarau jaukut pak erek rain, ak erekapu
Sadusi roat. Ak Jisas nukan ämän oi ariain roat
mesin kasiaka penuk, aru maraun keserin.
18 Kesermana, akan marai roat akas Jisas
nukan ämän oi ariai roat sakau atwareanik,
karapus owa karauk roat maroin opok erek pote
kurwaroin.
19-20 Utianik, kiro pututu kar Anut nukan sarau
eitekus* pemara, kiro karapus ou imtuemara,
Anut nukan ämän oi ariai roat imware kasik no-
mara, awarowon, “Ak tup näwäu owa potoinai,
kiro pakan roasiret awau orip orip rawaun ämän
awarowe.”

21 Jisas nukan ämän oi ariai roat kiro ämän
tainormana, om teinenuk, tup näwäu owa
toneanik, kiro pakan roasiret Anut nukan ämän
mare rain.

Anut kamuk raiäu ro näwäu senes nukas
kon sarau jaukut pak Juda akan roat näunäu
urwarna, koi erek tururin. Ämän karar atea,
akan marai roat akas Jisas nukan ämän oi ariai
roat karapus owan ak siarakap imware kowaun
äsimwaroin.

22-23 Keseria, marai roat ak kiro roat karapus
owan imwarau potoin. Ak owa tone apwaroin
warnuk, ätäi potea, roat näunäu awaroin, "Ik
karapus owa poteanik, im sakau pene moin
aparmun. Kiro karapus ou kamein roat ak kiro
ou sakau kame rain apwaromun. Utianik, ik im
tue owa toneanik, kiro roat apwarau wa."

24 Anut kamuk raiäi roat näunäu pak kiro
tup ou kamwareäi roat akan ro näwäu ak kiro
ämän roumana, Anut nukan ämän oi ariai roat
owoswarou rai ronkat sosop oin.

25 Keserna keserna, kar ros pemara,
awarowon, "Ak rowe, kiro roat akas karapus
owa kurwaroin, ak potomana, iken tup ou
näwäu owa Anut nukan ämän roasiret marorai."

26 Keser awarona, tup ou kameäwon ro
näwäus kon marai roat pak akas Jisas
nukan ämän oi ariai roat pote imware koin.
Utianik, roasiret akas ak aiaukus akwaraiei rai
iminewareanik, ak akwarau wa.

Jisas nukan ämän oi ariai roat ak roat näunäu amiakap ämän maun iminäu wa.

27 Akas imware pemana, roat näunäu akan
amiakap tai maromana, Anut kamuk raiäi roat
akan näwäus totwarowon.
28 "Ik ak kiro ron enip roasiret ätäi wa awarau
rai sakau awaromun, utianik, ak iken ämän
tainorau wa. Akan ämänis Jerusalem näu mena
erekapu iwaurewon. Kesermana, akas äiein,
ikes kiro ro weta, meiäun äiemun rai akas kiro
ämän sät aikoin."
29 Pita pak karauk Jisas nukan ämän oi ariai
roat akas ätäi äiein, "Ik Anut nukan ämän karar
tainoram. Ik roat akan ämän wa tainoram.
30 Akas Jisas am äpäs opok äsäi mona,
meiewon. Iken askanai akan Anut nukas
meiewon pakan ätäi siräi mowon.
31 Anut nukas ko imäi kämioik toneanik, kon
ipou näu kaimas mowon. Kiro Jisas rurisa iken
kamoikaun ro ko iken onok aru pakan imäikaun
ätäi siräi mowon. Keseria, ik Israel roasiret iken
woiok pirirta, iken onok aru pakan jäkäi mukaun
keserwon.
32 Kiro onok keserin ik iken amiokosar
aparmun, okon, okoro ämän areram. Anut
nukan Osou Näus nais okoro ämän äiäu. Inok
roasir Anut nukan ämän jekur tainoriäu Anut
nukas kon Osou Näu nuriäu."
33 Roat näunäu ak kiro ämän roumana, ak kasi-
aka näwäu penuk, kiro roat akwarona, meiäun
kesewaroin.
34-35 Keserna, kar Parisi ro näwäu kon enip
Gameliel, ko nais sintore ämän tamareäwon ro
näwäu kiro opok raiäu, karauk roasiret ak kon
ämän jekur tainoriäi. Kos roat näunäu amiakap
siräumara, kiro Jisas nukan ämän oi ariai roat
kasik imware naun awarowon. Kasik imware

nona, kos awarowon, “O jaiat, Israel roat, ak
owo onok okoro roat opok keseraun, ak rapor
ronkateinai, keserwe.
36 Ak äpu, woisan rumukäu wa opok, kar ro
kon enip Teudas nukas pemara, isaka ro näwäu
rai äumara, nukasar kon enip jou oik me ariäu.
Kesernuk, roat 400 orip ko tainorin. Karauk roat
akas ko we rauna, meienuk, kon tainoriäi roat
ak erekapu imine manoutoin. Kon onok ätäi päu
wa.
37 Rai rai, roat näunäu akas roasiret akan
enmaka buk näwäu opok wäun ses, kar ro kon
enip Judas, ko Galili provins pakan pemara,
roasiret sosop ko aparmana, tainorin. Ko nais
roat akas we kurena, meienuk, kon tainoriäi roat
ak nais erekapu imine manoutoin.
38 Keseria, is kiro onokun ak awarom, ak kiro
roat mesin kurte kasiaka wa päu. Akan owo
onok keseriäi kiro roat akan ronkatis raroi, kiro
ekep wa rawai, rai rai, wasaräi, okon, utwarona,
rawe. Utwaroinai, apware rawe.
39 Utianik, kiro ronkat Anut pakas kowon
ronkat roi ik tämarau senek itok wa. Ik kiro
onok keseram, kiro ik Anut pak weräiäu senek
weräiäm.”

40 Kiro roat näunäu ak Gameliel nukan ronkat
eposek arowon roianik, tainorin. Keseria, akas
kon ämän tainoria, Jisas nukan ämän oi ariäi
roat urwarna, pena, mur katuau oripas mänkäsi
owaromoi, ak Jisas nukan enip ätäi roasiret wa
awarau rai tämarea, utwarona, manoin.

41 Keserna, Jisas nukan ämän oi ariai roat,
ak roat näunäu utwaromoi, kasik nea, woiaka

näwäu ererin. Owon, Anut ko ronkatewon ak itok Jisas nukan enip pakas tätäi oin.
42 Omre orip orip, ak Anut osap nuriäi tup ou näwäu owa pak roasiret akan owa atap atap potomoi, akas Jisas Krais nukan ämän eposek roasiret tamareäin.

6

Jisas nukan ämän oi ariain roat sarwaraun roat 7 orip sare maroin.

1 Kiro ses opok, roat sosop Jisas mesin akan woiaka epar mianik, karauk Juda roat Grik ämän miäi akas Juda roat ak Ibru ämän miäi kewareanik, awaroin, "Omre orip orip ak akan wäimäs asiret sarwareäi. Utianik, ak iken wäimäs asiret wa sarwareäi."
2 Keseria, Jisas nukan ämän oi ariai roat akas kiro roat akan woiaka Jisas mesin epar moin erekapu urwarna, koi tururna, awaroin, "Ik Anut nukan ämän roasiret awaraun sarau utomoi, roasiret orip orip o araun kiro onok itok wa.
3 Kesek okon, akasar iken jaunokot 7 orip ak kamuk sare marowe. Kiro roat ak Anut nukan Osou Näu pak ronkat eposek orip sare marowe. Kiro sarau kiro roat opok marota, kiro sarau akas maiei.
4 Ika omre orip orip Anut auria, kon ämän roasiret aware ariäm."
5 Roasiret akan woiaka epar moin ak akan ämän roumoi, nepipirmana, akas roat kesek sare maroin: Stiven, kon wou epar senes mowon, Anut nukan Osou Näus kon ronkat erekapu kameäwon, Filip, Prokorus, Nikanor, Timon,

Parmenas, Nikolas. Kiro Nikolas ko kar omsau pakan ro, Antiok menan, meter kon wou piriria, Anut nukan ämän tainorianik, koi Juda roasiret pak enip owon.

6 Kiro roat 7 orip sare maroin ak Jisas nukan ämän oi ariäi roat akan amiakap pe tai maroin. Keserna, akas Anut auria, sarau sakau maun akan ipiaka kiro roat akan tapiakap maroin.

7 Keseria, Anut nukan ämän Jerusalem mena erekapu oi potoin. Roasiret sosop kiro mena rain akan woiaka Jisas mesin epar mianik, ko tainorin. Karauk Anut kamuk raiäi roat sosop ak nais akan woiaka Jisas mesin epar moin.

Juda roat näunäu akas Stiven sakau atoin.

8 Kiro ro Stiven Anut nukas kon wou näu oripas ko isanarianik, sakau nurunuk, kos roasiret akan amiakap kurur atap atap kesernuk, aparin.

9 Utianik, karauk Juda roat akas kiro onok aparianik, kasiaka penuk, ko pak ketäiein. Kiro roat ak akan owa atapur tururiäi. Akan tururiäi ou enip Sarau Roat Wa akan ou äiäi. (Enip onoktapau, kiro roat meter sarau roat slev raiäi, rusapai kiro sarau utoin.) Karauk ak Sairini menan, karauk Aleksandria menan, karauk Silisia omnokou pakan, karauk Esia provins pakan roasiret kiro opok tururiäi.

10 Anut nukan Osou Näus Stiven ronkat eposek nurunuk, kar ros kon ämän itimorau senek wa.

11 Keseria, akas kon enip opok ämän sätäumoi, karauk roat aiauk areanik, akan woiaka siräi momana, awaroin, “Epar senes, kos Moses Anut ori jeje ämän roasiret awarowon roumun.”

12 Keseria, ak kiro sät ämän roumana, roasiret
pak menan roat näunäu pak sintore ämän
tamareäin roat ak kasiaka penuk, Stiven pote
sakau ateanik, roat näunäu amiakap reur potoin.
13 Keseria, karauk roat ko enkup sät äiäun
erek tainware potomoi, äiein, "Okoro ro ko orip
orip Anut osap nuriäi tup ou näwäu pak, Moses
nukan sintore ämän aru wa tainorau rai roasiret
awareäu."
14 Kos äiewon, "Kiro Nasaret menan Jisas
nukas iken okoro tup ou näwäu uräi kuräi. Kos
iken onok Moses nukas ätär mukowon utonai,
awau onok tainorwe awarowon." Kos keser
äienuk, roumun.
15 Roat näunäu kiro opok rain akas Stiven
sakau aparin, kon neputapau Anut nukan sarau
eitek nukan neputapau san jereäu senek jerewon
aparin.

7

Stiven nukas roat näunäu awarowon.

1 Keseria, Anut kamuk raiäu ro näwäu senes
nukas akan ämän roumara, Stiven totorwon,
"Kiro ämän äiäi epar ra?"
2-3 Stiven nukas ätäi äiewon, "O jaiat, moniat,
ak rowe! Meter iken amkinip jaunok Apraham
ko Haran omsau potau wa opok, Anut ko arou
sakau oripas Mesopotemia omsau ko siakup
pemara, auruwon, 'Na nan omnokou pak nan
jaunat pak utwaroinam, kar omnokou na ätär
musaurim opok pot.' *Stat 12:1*
4 Kesernuk, Apraham ko Mesopotemia omsau
utia, Haran omsau opok pote rawon. Kiro omsau

pote rawa rawa, kon momok meienuk, Anut nukas äsimornuk, okoro omnokou ik rusapai raum opok koi rawon.

5 Anut nukas Apraham kar omnokou nukan senes saräun nurau wa. Wa senes wa. Ko kar om eteinanak nais nurau wa. Utianik, Anut nukas ko okoro omnokou mesin paip muromara, auruwon, 'Tawa naka meieta, nan asanat okoro omnokou aram.' Kiro ses opok Apraham ko mokoi wäpik raunuk, Anut nukas kiro paip muruwon.

6 Anut nukas keser auruwon, 'Nan asanat ak karauk omsau opok pote rawaiei. Kiro omnokou opok pote rawaiei kiro akan omnokou senes wa. Keserna, kiro omsau pakan roat akas nan tupsiu woisan 400 orip sarau roat senek sare marea, aru maraiei.

7 Utianik, tawa isas kiro omsau pakan roasiret aru maroita, ak ätäi okoro omnokou opok koumana, isan enim jou muraiei.' *Stat 7:6-7*

8 Keseria, Anut nukas paip awau enip 'en-maka kerau pätiraun' Apraham auruwon. Anut nukas keser aurnuk, Apraham nukan mokoi Aisak penuk, omre 8 opok mokoin enip kerau pätirwon. Rai rai, Aisak nukan mokoi Jekop pewon. Kiro mokoi ko iken askanai 12 orip akan momonaka.

9-10 Jekop nukan mokoit, iken amkinip jaunokot akas akan amunaka Josep mesin kasiaka penuk, karauk omsau pakan roat aiaukun arona, akas kau mona, aiauk oin. Kiro roat akas ko Ijip omsau imäi potoin. Utianik, Anut ko Josep utau wa. Ko pak erek raumara, ko sareanik, kon usu erekapu jäkäi muruwon.

Josep ko Ijip akan kamwareäwon ro näwäu ori raiäu ses opok, Anut nukas ronkat eposek nuruwon. Kamwareäwon ro nukas Josep ro eposek aparmara, kos Josep kiro omsau pak kon owan osap pak kamäun sarau nuruwon.

11 Keseria, kiro ses opok Ijip omsau pak Kenan omsau pak om nau wa, okon, sou näwäu penuk, roasiret ak usu näwäu oin. Iken askanai o owau senek itok wa.
12 Jekop nukas o Ijip omsau rau ämän roumara, kon mokoit onoktoroi äsimwaronuk, Ijip omsau o kau maun potoin.
13 Kiro o patarianik, ak ätäi o owaun Ijip omsau potona, Josep nukas kon awakut keser awarowon, ‘Is Josep, akan amunaka.’ Kesernuk, Ijip kamwareäwon ro ko Josep nukan tupsiu äpu marowon.
14 Keseria, Josep kon awakut äsimwaronuk, pote kon momok Jekop pak kon tupsiu 75 orip koi ko pak Ijip omsau rawaun ämän surmarowon.
15 Keserna, Jekop kon tupsiu pak Ijip omsau pote raumara, nuka pak iken asanokot 12 orip pak erekapu meiein.
16 Keseria, karauk roat akan enmaksau ätäi imware koi, Sekem mena meter kiro omnokou Apraham nukas Amo nukan tupsiu pakan kau mowon opok koi up kurwaroin.

17 Meter Anut nukas Apraham pak ak kiro omsau ute manaun paip muruwon, kiro paip epar päun siakup penuk penuk, iken askanai ak Ijip omsau opok rain akan tupsiu sosop sarein.
18 Keseria, kiro ses opok kar ro Ijip akan kamwareäwon ro pewon. Kiro ro ko Josep

nukan enip äpu wa.
19 Kiro ro näwäus iken amkinip jaunokot
sätwaromara, onok aru mareanik, akan
mokoinakut kasik oi känkurwarona, meiäurai
rai, sakau ämän maroin.

20 Kiro ses opok, Moses pewon. Kiro mokoi
aparin kon nepu eposek senes. Keseria, momok
anak ories kiro mokoinak awan owa ämäi mosa,
keir 3 orip rawon.
21 Rai rai, ko kasik imäi ne mona,
kamwareäwon ro nukan asinakus imäumara,
kon mokoi senek kamewon.
22 Roat akas Moses Ijip akan onok eposek
erekapu ätär murin. Ko enip näwäu orip
sarewon. Owo sarau maun pak ämän aräun pak
ko itok.

23 Moses ko woisan 40 orip sarenuk, kon jaukut
Israel roasiret owose sarau morai rai apwarau
potaun ronkatewon.
24 Kar omre opok, ko kar Ijip ros kar Israel ro
wemara, aru muruwon, aparianik, kos Israel ro
saremara, kiro Ijip ro wenuk, meiewon.
25 Moses nukan ronkat kiro kon jaukut keser
ronkatäiei, ‘Anut ko Moses nukan ipou pakas ik
sareikauru.’ Utianik, ak keser ronkatäu wa.
26 Ätäi kar omre opok, Moses kar Israel ro kon
jauk ori awaka awaka weräi rairin opok pewon.
Ko au weräi rairin pote patwatomara, awatowon,
‘Ei, au owon jaun ori awaka awaka weraurair?’

27 Jauk aru muri rawon ros Moses suor kure-
mara, auruwon, ‘Na inokos ik kamoikeanik,
wasareikaun ro sare musowon?

28 Kukam nas kar Ijip ro we kureta, meiewon
senek, rusapai nais is iworaurum ra?' *Kisim Bek*
2:14
29 Moses ko kiro ämän roumara, kon ronkat
Ijip akan ro näwäu kiro ämän roianik, sakau
atoiria, iworonuk, meiäm raumara, ko imine
Midian omsau potowon. Kiro opok pote, ko
mokoi oirori orip sarewon.
30 Woisan 40 orip manonuk, Anut nukan sarau
eitek karas Sainai omtapau siakup ro wa raiäi
mena Moses siakup pewon. Kiro eitek am
eteinak pakas ep arou uru rawon aparwon.
31 Moses ko kiro onok pewon aparmara, ronkat
sosop oianik, jekur aparaun siakup potonuk,
Anut nukas keser auruwon rowon.
32 Anut nukas äiewon, 'Is Anut nan askanai
akan eit. Apraham, Aisak, Jekob is akan eit.'
Kisim Bek 3:6
Moses ko karkairianik, aparaun sakau
iminewon.
33 Kesernuk, Näwäus auruwon. 'Na nan ison
pakan su oi mo. Owon, kiro omoi na tai raum
kiro omnokou asu.
34 Ijip omsau pakan roat akas isan roasiret
opok onok aru maroin is aparianik, ak sarwa-
raun waiein roimin. Is rusapai kiro usu pakan
imwaraun nem. Keseria, rusapai is na Ijip omsau
ätäi äsimoisoita, potam.' *Kisim Bek 3:5-10*
35 Kiro Moses karar meter roat kon
ämän rowau utomana, aurin, 'Na inokos ik
kamoikeanik, wasareikaun ro sare musowon?'
Ko Anut nukasar kiro roat kamwaraun
äsimoronuk, pote ätäi imware kowaun ro sare
muruwon. Anut ko kiro sarau eitek am eteinak

opokas pewon nukan ipou pakas Moses sakau
nuruwon.
36 Keseria, Moses nukas Israel roasiret imware
koumara, kurur atap atap Ijip omsau opok keser-
mara, pote mas an enip Osou opok kesermara,
pote ro wäpik mena keserwon. Woisan 40 orip
ko keserwon.
37 Kiro Moses kararasar Israel roasiret
awarowon, ‘Anut Näwäu nukas is äsimoirowon
senek tawa kon ämän roianik, areäun ro kar
äsimorai. Kiro ro akan jaunaka senes.’ *Lo 18:15*

38 Kiro ro Moses kararasar roasiret pak erek
ro wäpik mena turur rawon. Ko Sainai omtapau
opok Anut nukan sarau eitekus eposek rawaun
ämän aurnuk, Moses nukas iken askanai kiro
ämän awarowon.

39 Utianik, iken askanai ak kon ämän rowau
utoin. Akan woiaka pirirmana, Ijip omsau
rawaun ätäi ronkatein.
40 Keseria, roasiret akas Eron aurin, ‘Nas ik
karauk eitek totok ate mukota, amke ik pak
potaiei. Kiro Moses ko ik Ijip omsau pakan
imäiki kowon, ko eras manowon rä ik äpu wa.’
Kisim Bek 32:1

41 Kiro omre opokar, ak kar bulmakau nak
nukan totok ate mianik, ak kiro sät eitek opok
opur amkea, kon enip jou murin. Ak kiro osap
akan ipiakasar ate momana, akan woiaka ererin.
42 Keserna, Anut nukas ak mekesirak arowon.
Ak san keir pak pai pak akan enmak opokas
tup apariäi. Anut nukan ämän roianik, areawon
ro Emos nukas keseriar jer wewon, ‘Ak Israel
roasiret ak meter woisan 40 orip ro wäpik
mena rain, ak bulmakau pak sipsip pak wemana,

amkeanik, tup aparmana, ak isan enim jou murau wa.
43 Ak Molok nukan tup ou ser pak akan eitek Repan nukan pai totok pak ak ämäi potoin. Kiro osap totok meter akas ate mianik, akan enmak jou murin. Keseri, okon, is ak utwareanik, äsimwaroita, Babilon* omsau opok pote rawaiei.' *Amos 5:25-27*
44 Meter iken askanai ak ro wäpik mena rain, akan tup ou seris moin. Anut nukas Moses kiro ser ou nukan totok ätär murunuk, aparwon. Anut nukas ko ou kesekur mo räi auruwon.
45 Rai rai, kiro Anut nukan ser ou mokoit akas oumoi, ämäimana, Josua karauk roasiret pak Anut nukas sarwareanik, kiro omnokou pakan roasiret emwaronuk, ak kiro omnokou oianik, kiro ser ou moin. Iken askanai akas kiro omnokou opok akan tup ou ser ou oi koi mona, rawon pote Devit pewon ses opok.
46 Anut nukas Devit nukan onok eposek aparianik, ko wou näu sarewon. Devit nukas Anut auruwon, 'Meter Jekop nukas na jou musiäwon. Rusapai is kar tup ou sakau musaun rai aisom.'
47 Utianik, Anut nukas wa mam aurnuk, kon mokoi Solomon nukas kiro tup ou muruwon.

48-49 Utianik, Anut Näwäu ko roat akas ou miäi owa wa raiäu. Anut nukan ämän roianik, areäu ro Aisaia nukas jer wewon senek, 'Näwäu nukas keser äiewon, "Omar oik kiro isan tanäun pasar senek. Omnokou kiro isan isi me rawaun omoi. Isan ou owo senek muraiei? Isan sumaun mena erapok rau?
50 Isan ipiasar kiro osap erekapu ate momin."
' *Aisaia 66:1-2*

51 O, rusapaian roasiret, ak akan asanakat
raiäin senek. Akan woiaka kiro roat ak Anut
nukan ämän eparar wa roiäin senek, ak nais
ämän wa roiäi. Ak akan asanakat senek. Ak
Anut nukan Osou Näu nukan ämän wa tainoriäi.
52 Akan askanai akas Anut nukan ämän
roianik, areain roat erekapu akwarona, meiein.
Ak kiro roat Anut nukan sarau ro eposek kowai
äiein nais akwarona, meiein. Rusapai nais akas
kiro sarau ro eposek kon iwäi jaukut ipiakap
marona, ko wena, meiewon.
53 Meter Anut nukan sarau eitek akas ak Juda
roasiret Anut nukan sintore ämän aroin, utianik,
ak kiro tainorau wa."

Roat akas Stiven aiaukus wena, meiewon.

54 Ak kiro ämän roumana, aiakpanak kartitir-
mana, Stiven mesin kasiaka pewon.
55 Utianik, Anut nukan Osou Näus Stiven ko
sakau nurunuk, ko omar oik sakau aparmara,
Anut nukan arou sakau näwäu pak Jisas ko Anut
nukan ipou näu kaima tai rawon aparwon.
56 Kiro aparmara, äiewon, "Rowe, omar oik
is Ro Nukan Mokoi nukas Anut nukan ipou näu
kaima tai rau aparim."
57 Keser äienuk, akan ipiakas raiaka pene
momana, ak ätäi sakau urweanik, erekapu
siräianik, kurte pote Stiven sakau atoin.
58 Ak kiro omoian ate reur ne mena kasakup
oi känkurena, nonuk, ko aiaukus wein. Stiven
wäun roat akas akan omjo rumukäu oi mianik,
kar ro enip Sol siakup turur mona, kame rawon.
59 Ak Stiven aiaukus wena wena, kos keser
auruwon, "Jisas Näwäu, na isan osou ou!"

60 Ko uou sur wemara, ätäi sakau urwemoi,
äiewon, “Näwäu, na kiro roat akan onok aru
jäkäi mar.” Ko keser äianik, meiewon.

8

1 Sol ko ak Stiven wena, meiewon aparianik,
kon wou ererwon.

Sol nukas roasiret akan woiaka epar moin aru marowon.

Kiro omre karar opokar, kiro Juda roat
Jerusalem menan roasiret akan woiaka epar
moin onoktoroi aru mare rauna, ak erekapu
Judia provins opok pak Samaria provins opok
imine mane kurein. Jisas nukan ämän oi ariai
roat karar ak Jerusalem mena rain.
2 Karauk roat akan woiaka epar moin akas
Stiven mesin woiakati maronuk, sakau waianik,
up kurein.
3 Utianik, Sol ko roasiret woiaka epar miäi
aru mareanik, akan owa karar karar tonomara,
roasiret akan woiaka epar moin rewareanik,
imware karapus owa koi kurwareäwon.

Filip nukas Anut nukan ämän Samaria provins pakan roasiret marowon.

4 Kiro roasiret ak imine manoin ak ka-
rauk mena poteanik, Anut nukan ämän karauk
roasiret maroin.
5 Filip ko kar näu mena Samaria provins
opok potomara, Krais nuka mesin roasiret ämän
marowon.
6 Roasiret ak Filip nukan ämän roumana, kos
Jisas nukan enip pakas kurur atap atap keserwon
aparianik, ak kon ämän jekur roi rain.

7 Karauk roasiret sosop ak osou aru akan woiaka uru rawon, kos Jisas nukan enip opakas oi kurwaronuk, piorianik, manoin. Roasiret sosop akan enmaksau meiewon ariäu senek wa pak, karauk roasiret isiaka aru pak kos jekwarowon.
8 Keseria, kiro Samaria provins pakan roasiret akan woiaka uru näwäu nepipirin.

9 Kar ro ko kiro mena raiäu, kon enip Saimon. Ko orip orip os ämänis kurur atap atap kesernuk, Samaria menan roasiret aparianik, ak epar rai akan woiaka epar moin. Kos äiäu, “is ro näwäu”.
10 Roasiret erekapu, roat näunäu pak karauk roat enmaka näwäu wa, ak kon ämän jekur roi raiäi. Akas kiro eitek enip ‘Sakau Näwäu’ omnokou opok pemara, kos Saimon äräräwon äiäi.
11 Ko kon os ämänis omre orip orip kurur atap atap miäu, okon, ak ko tainoriäin.
12 Utianik, Filip nukas Anut koi kamwaraun ämän pak Jisas Krais nukan ämän roasiret awarowon. Kiro ses opok roasiret ak akan woiaka pirirna, an jomaroin.
13 Saimon nais kon wou epar mowon. Ko an joi kuremara, Filip pak ari raumara, Filip nukas kiro kurur atap atap keserwon aparmara, ronkat sosop owon.

14 Karauk Jisas nukan ämän oi ariai roat ak Jerusalem mena raiäi, Samaria provins pakan roasiret ak Anut nukan ämän roianik, akan woiaka epar moin roumana, akas Pita Jon ori kiro provins äsimwatona, potoirin.

15 Kiro ro ori au Samaria provins neanik, kiro
roat akan woiaka epar moin Anut nukan Osou
Näu owaurai rai Anut auririn.
16 Ak Jisas nukan enip pakas karar an join,
okon, Anut nukan Osou Näu akan woiaka uru
nau wa.
17 Keseria, Pita Jon ories awan ipiaka, kiro
roasiret akan woiaka epar moin akan tapiaka
opok marona, Anut nukan Osou Näu ak opok
nowon.
18-19 Saimon ko kiro Jisas nukan ämän oi ariai
roat ories roasiret akan tapiaka atona, Anut
nukan Osou Näu oin aparmara, aiauk ataun
oi koumara, awatowon, "Au kiro sakau is erek
irower. Keseria, inok ro isan ipi kon tapau opok
moita, ko nais Anut nukan Osou Näu owai."
20 Pita nukas ätäi auruwon, "Anut nukas kiro
sakau erar ikiäu, nan ronkat Anut nukan osou
kiro aiaukus kau miäi rai ronkatäm ra? Wa
senes wa. Na keser ronkatem, nan aiauk orip
ep näwäu opok nam.
21 Okoro sarau iu momur kiro nan sarau wa.
Anut nukan amuk opok nan won uru eposek wa.
22 Keseria, nan won ätäi pirirnam, kiro onok
aru sumkäineinam, Anut aurta, kiro nan ronkat
aru jäkäi musai.
23 Na osap sosop owaun wonas weäum. Nan
won uru onok aru nukas na sakatoisi rau apai-
som."
24 Saimon nukas ätäi Pita keser auruwon,
"Awas Anut Näwäu is sareiräun aurwer. Ke-
serna, kiro onok awas airoir is opok wa päi."
25 Jisas nukan ämän oi ariain roat ori au Jisas
nukan ämän roasiret mare kuremasa, au ätäi
Jerusalem näu mena poteanik, apu opok mena

mena Samaria provins opok awas Jisas nukan
Ämän Eposek mare mare potoirin.

Filip nukas Itiopia menan ro näwäu an jomurowon.

26 Kar Anut nukan sarau eitekus peanik, Filip
auruwon, “Na siräinam, apu Jerusalem menas
Gasa mena poteäi opok pot. Kiro apu ro wäpik
menas potowon.”
27 Keseria, Filip ko siräumara, potowon. Kiro
apu opok ko kar ro aparwon. Kiro ro ko Itiopia
omsau kameäwon asir enip Kandasi nukan
aiauk kameäu. Ko Jerusalem mena Anut jou
muromara, karis pakas ätäi kon mena potaun
pote rawon.
28 Ätäi kon mena pote pote rai, kon karis opok
tanemara, kar buk meter kar Anut nukan ämän
roianik, areawon ros jer wewon, ninare ninare
potowon.
29 Anut nukan Osou Näus Filip auruwon, “Na
kiro karis siakup tone tararnam, erek potower.”
30 Keseria, Filip ko kurte siakup tonomara, kiro
ämän Anut nukan ämän roianik, areawon ro
Aisaia nukas jer wewon ninare potowon rowon.
Keseria, Filip nukas kiro ro totorwon, “Na kiro
ämän ninareram onoktapau na äpu ra?”
31 Kiro ros ätäi Filip auruwon, “Kar ros kiro
ämän onoktapau ätär murunuk, kiro epar is
onoktapau äpu mam. Is owose kiro ämän onoktapau äpu mam?” Keseria, kos Filip auruwon,
“Na karis oik peinam, is siarap tane.”
32 Kiro jer ko ninarewon kiro Anut nukan
ämän areawon ro nukas keser jer wewon,

‘Akas ko sipsip senek wena, meiäun sakau ate koin. Ko sipsip nak senek kon urik patirna, ko piorau wa. Kiro ro ko kar ämän aräu wa.
33 Roat akas kon enip tonoi muria, ak kon ämän jekur wasare murau wa. Kar ros kon tupsiu amop mau senek wa. Ak ko wena, meiewon. Ko okoro omnokou opok rawau wa.’ *Aisaia 53:7-8*

34 Kiro ro näwäus Filip auruwon, “Na is air Anut nukan ämän roianik, areawon ro kiro inok mesin äieu? Nuka mesin äieu ra, kar ro mesin äieu ra?”
35 Kesernuk, Filip nukas kiro ämän onoktapau pakas Jisas nukan ämän eposek auruwon.
36 Au apu opok potea, kar an unik rawon, opok peirin. Ko an unik aparmara, äiewon, “An okoro rau, na is an jomuraun itok ra?”
37 [Filip nukas auruwon, “Nan won epar senes momon roi, is na an jomusaun itok.” Kos ätäi Filip auruwon, “Isan woi epar mom, Jisas ko Krais, Anut nukan mokoi senes.”]
38 Keseria, kos kon sarau roat awaronuk, akas karis atona, sume raunuk, Filip kiro ro ori an opok noirin. Kiro opok Filip nukas kiro ro näwäu an jomurowon.
39 Au keseria, an utia, apu opok peanik, kurte Anut nukan Osou Näus Filip imäi manowon. Kiro ro näwäu ko ätäi Filip aparau wa. Kiro ro ko wou uru nepipirmara, kon mena ätäi potowon.
40 Filip ko Asdot mena pote tue momara, karauk mena mena Anut nukan ämän roasiret aware aware potomara, ko Sisaria mena potowon.

9

Sol kon wou pirirwon.

1-2 Sol nukas Jisas nukan tamareäu roat akware kuräun ämän sakau mowon. Keseria, kos Anut kamuk raiäi roat akan näwäu siakup potonuk, jer we nurunuk, Damaskus mena pote Juda roasiret akan tururiäi owa potea, inok roasir akan woiaka Jisas mesin epar moin tarwaromara, sakau atwareanik, Jerusalem mena imware kowaun auruwon.

3 Keseria, Sol ko Damaskus mena pote pote, ko kiro näu mena siakup tononuk, kurte kar arou näwäu ermän senek omar oikas ko opok kurewon.

4 Kesernuk, Sol ko omnokou opok ouri nonuk, kar ron pätu senekus keser auruwon rowon, "Sol, Sol, na is owon onok aru muroram?"

5 Kos ätäi äiewon, "Näwäu, na inokos?" Kiro pätus ätäi äiewon, "Is Jisas nukas na is onok aru muroram.

6 Na siräinam, kiro näu mena ton. Tawa, kar ros koumara, na owo onok keseraun aisai."

7 Kiro roat ak Sol pak potoin ak karkairianik, apik tai rain. Ak kiro pätu roin, kar ro aparau wa.

8 Keseria, Sol ko siräia, kon amuk amarewon, ko amuk utup sareanik, apu aparau senek wa. Kesernuk, kon ipou atea Damaskus näu mena imäi tonoin.

9 Ko omre 3 orip amuk utup rawon. Kiro ses opok ko wou aru monuk, o pak an pak jau wa.

10 Kar Jisas nukan tamareäwon ro ko Damaskus mena rawon kon enip Ananaias, ko Näwäu nukas nine epir pakaima, auruwon,

“Ananaias.” Kos ätäi äiewon, “Näwäu, is okoro raim.”
11 Näwäu nukas auruwon, “Na siräinam, kiro apu enip Tuku opok potoinam, Judas nukan owa kar ro kon enip Sol, ko Tarsas näu menan pote totwar. Kiro ro ko Anut auri rau.
12 Sol nukas nine epir pakaima, kar ro kon enip Ananaias nukas pemara, kon amuk atonuk, ätäi apu aparaun ätär muruwon.”
13 Ananaias nukas ätäi auruwon, “Näwäu, is kiro ro Jerusalem mena nan roasiret aru mareäu ämän sosop airona, roimin.
14 Anut nukan kamuk raiäi roat näunäu akas ko kiro onok aru maun sakau nurin. Okoro menan roasiret na jou musiäi kos Jerusalem mena imware potea, karapus owa kuräun pewon.”
15 Utianik, Näwäu nukas ätäi auruwon, “Na isas aisom pot. Kiro ro ko isan ämän oi ariaun sarau ro sare momin. Kos karauk omsau pakan roasiret pak akan kamwaraun roat näunäu pak Israel roasiret pak isan ämän awarai.
16 Isakasar ko is mesin usu näwäu owaun ko ätär muram.”
17 Keseria, Ananaias ko Sol rawon owa potomara, kon ipou Sol opok momara, auruwon, “Jai Sol, Jisas näwäu nukasar na apu koumon opok pewon. Kosar is na rawa äsimoirnuk, koim. Na ätäi om aparnam, Anut nukan Osou Näu na opok ok päura.”
18 Kesernuk, kurte osap kes senek Sol nukan amuk opok rawon jäkäi nonuk, ko ätäi om aparwon. Keseria, ko siräinuk, karauk roat akas ko an jomurin.

19 Keseria, Sol ko o jemara, ko ätäi kon iris
sarewon.

Sol nukas Damaskus näu mena Anut nukan ämän mowon.

Sol ko karauk omre Jisas nukan tamareäwon
roat pak Damaskus mena rawon.
20 Ko siräumara, pote Juda roasiret akan tu-
ruriäi owa potomara, roasiret Anut nukan ämän
maromara, äiewon, "Jisas Krais ko Anut nukan
mokoi senes."
21 Roasiret erekapu ak kon ämän roumana,
karkairin, akas äiein, "Okoro ro kos Jerusalem
menan roasiret akas Jisas nukan enip ate jou
mona, kos aru mareäu. Ko okoro mena inok
roasiret akan woiaka Jisas mesin epar moin
imwareanik, Jerusalem mena pote aru maraun
kowon."
22 Utianik, Sol nukan ämän marowon sakau
näwäu senes sarenuk, Juda roasiret Damaskus
mena rain ak kon ämän roianik, karkairin, kos
sakau awareanik, äiewon, "Jisas ko Krais, kiro
ro Anut nukas ik ätäi imäikaun äsimornuk,
kowon." Kesernuk, roasiret ak kon ämän sätäu
rai aurau senek wa.
23 Omre sosop manonuk, Juda roat näunäu ak
tururianik, Sol wena, meiäun a atoin.
24 Karauk roat akas Sol wena, meiäun ämän
roumana, Sol aurna, rowon. Roat ak kiro mena
porim rorok erekapu kameanik, Sol kasik nonuk,
wena, meiäun rai pututu sanpeu orip orip kame
rain.
25 Kar pututu kon tainoriäi roat akas imäianik,
pote ou amarer opokas kar kopser näwäu uru

nonuk, menan porim kasikaima imäi mona,
neanik, manowon.

Sol ko ätäi Jerusalem mena tonowon.

26 Sol Jerusalem mena potomara, karauk
Jisas nukan tamareäwon roat pak tururaun
potowon. Utianik, kiro roat ak erekapu ko
aparmana, iminein. Akan ronkat ko sätäura
äiein. Iminemoi, kon ämän akan woiakas epar
mau wa.
27 Keseria, Barnabas nukas Sol saremara,
Jisas nukan ämän oi ariai roat siarakap imäi
tonowon. Kos karauk roat, Sol nukas Jisas
apu opok aparnuk, Näwäus auruwon erekapu
awarowon. Barnabas nukas karauk roat Sol
nukas Damaskus mena Anut nukan ämän sakau
marowon nais erekapu awarowon.
28 Keseria, Sol kiro roasiret pak Jerusalem
mena raia, karauk mena Jerusalem mena siakup
erekapu potomara, Jisas nukan ämän sakau
mare ari rawon. Ko iminäu wa.
29 Karauk Juda roat ak Grik ämän miäi akas
Pol pak ämänis ketäianik, kiro roat akas kasiaka
penuk, Sol wena, meiäun ronkatein.
30 Karauk roat akan woiaka epar moin roat
akas kiro roat akan ronkat äpu momoi, Sol
Sisaria mena imäi poteanik, kon mena Tarsas
äsimorin.
31 Keseria, Judia provins pak Galili provins
pak Samaria provins pakan roasiret woiaka epar
moin ak päurar rain. Ak weräiäu wa, kiro pakan
roasiret akan woiaka epar mianik, Anut Näwäu
pak kon Osou Näu pak awas ak sakau marosa,
päurar raia, sosop sarein.

Pita nukas kar ro enip Inias jekur mowon.

32 Pita ko mena erekapu Anut nukan ämän
mare ari rawon. Kar omre opok, ko kar mena
enip Lida kiro menan roasiret akan woiaka epar
moin apwarau potowon.
33 Kiro mena kar ro kon enip Inias aparwon.
Kiro ro kon enipsau erekapu meiewon, ko
woisan 8 orip pasar sau opok karar nine rawon
manau senek wa.
34 Pita nukas kiro ro aparmara, auruwon,
"Inias, rusapai, Jisas nukas na jekusi mai. Na
siräinam, nan pasar jekur mo." Kesernuk, kiro
ro ko kurte siräiewon.
35 Kiro Lida menan roasiret pak, Saron menan
roasiret pak ak kiro onok aparia, Näwäu mesin
akan woiaka piririn.

Pita nukas Tabita ätäi siräi mowon.

36 Kar Jisas nukan tamareäwon asir ko Jopa
mena raiäwon, kon enip Tabita. Grik ämänis
Dorkas äiäi. Ko orip orip onok eposek karauk
roasiret osap wäpik kos sarwareäu.
37 Kiro ses opok, ko sip näwäu oumara,
meiewon. Kon enipsau an jomuri momana, ou
waru kämioik mona, rawon.
38 Lida mena kiro Jopa mena siakup rau.
Keseria, Jisas tainoriäi roat ak Pita ko Lida mena
rau ämän roumana, akas ro oirori äsimwatona,
pote Pita keser auririn, "Na ik siarokop kurte
koi."
39 Keseria, Pita nukas siräumara, kiro roat
ori pak potowon. Ko kiro mena potonuk,
akas imäianik, kiro ou waru opok imäi tonoin.

Wäimäs asiret ak erekapu Pita siakup koi tu-
ruria, ate waiein. Akas kiro omjo pak karauk
osap Dorkas nukas ate mianik, arowon Pita ätär
murin.
40 Pita nukas roasiret erekapu kasik
äsimwaronuk, nona, ko kon uou sur wemara,
Anut auruwon. Keser kurea, kos pirirmara,
kiro asir nine moin opok amuk kure aparmara,
äiewon, “Tabita, na siräu.” Kesernuk, kiro
asir ko ätäi amuk pitainemara, Pita aparianik,
siräumoi, kon patan opok tanewon.
41 Pita nukas ko siakup potea, kon ipou
atomara, siräi murunuk, kiro meiewon asir
siräiewon. Pita nukas roasiret Anut nukanun
woiaka epar moin pak wäimäs asiret pak urwar-
nuk, pena, kos Dorkas ätär marowon.
42 Kiro ämän Jopa menan roasiret akas oi
erekapu pote awarona, roasiret sosop akan
woiaka Näwäu mesin epar moin.
43 Pita ko Jopa mena omre sosop rawon. Ko kar
ro bulmakau nukan keraus osap ate miäwon ro
enip Saimon pak rawon.

10

Pita Konilias ori.

1 Kar ro ko Sisaria mena raiäu, kon enip
Konilias. Konilias ko Rom akan marai roat 100
orip kamwareäu ro näwäu. Kiro marai roat ak
Itali omsau pakan.
2 Ko Anut nukan ämän tainoriäu. Ko kon
tupsiu pak Anut jou muriäi. Kos Juda saruku
roasiret sarwareäu. Ko omre orip orip Anut
auriäu.

3 Kar omre opok iukärir, Anut nukan sarau
eitek karas nine epir pakaima ko siakup pemara,
auruwon, “Konilias.”
4 Kos kiro Anut nukan sarau eitek sakau
aparmara, imine orip äiewon, “Näwäu, is air.”
Anut nukan sarau eitekus ätäi auruwon, “Anut
nan auriäum pak sarau eposek miäum pak
aparmara, ko nanun wou ereru.
5 Keseria, na rusapai nan karauk roat Jopa
mena äsimwarota, pote kar ro kon enip Saimon-
Pita imäi kowaiei.
6 Ko kar ro kon enip Saimon ko bulmakau
nukan keraus osap ate miäu owa mas an
kasakup raiäu.”
7-8 Kiro Anut nukan sarau eitek manonuk,
Konilias nukas kon sarau roat ori pak kar
marai ro ko Anut nukan ämän tainoriäu ro pak
urwaronuk, ko siakup kouna, kos Anut nukan
sarau eitekus owo ämän auruwon, erekapu
awaromara, Jopa mena äsimwaronuk, manoin.

9-10 Pote ninoinus, kar omre opok, kiro roat
Jopa mena apu opok potona potona, san kamuk
opok, Pita ko Anut auraun ou oik tonowon. Ko
sou wenuk, o jaun ronkatewon. Ko o mis moin
jekur mona mona, ko nine epir pakas senek kar
osap aparwon.
11 Ko omar im tuewon aparwon, kiro opakas
kar osap nineäin omjo näwäu senek newon.
Kar osapus karaim karaim atonuk, äiäur äiäur
omnokou opok nowon aparwon.
12 Kiro osap nineäin omjo senek uru opur atap
atap sosop, män, jamai, ai raut pak apwarowon.
13 Keseria, kar ron pätu senekus auruwon,

“Pita, na siräinam, kiro opur akwaroinam, je.”
14 Pita nukas ätäi äiewon, “Näwäu, is kiro wa
keseram. Is opur ukun orip aru wa jeäim.”
15 Keseria, kiro ron pätus ätäi auruwon, “Owo
osap Anut nukas eposek sare mowon, nas ukun
orip rai wa äiäu.”
16 Kiro ron pätus kiro ämän 3 orip keser
aurnuk, kiro osap nineäin omjo senek ätäi omar
oik tonowon.
17 Pita ko kiro epir aparwon onoktapau owo
senek rai ronkat sosop me rawon. Kiro ses
opokar, Konilias nukas kon roat äsimwaronuk,
pote, Pita imäiäun ko owo owa rawon äpu
momana, pote, kon ou porim rorokpai tai rain.
18 Akas pemana, kiro pakan roat totwaroin,
“Okoro opok kar ron enip Saimon-Pita rau ra?”
19 Pita ko kiro nini epir pakaima senek
aparwon onoktapau äpu maun ronkate raunuk
raunuk, Anut nukan Osou Näus auruwon, “Pita,
roat 3 orip na apaisaun kasik pe tai rai.
20 Keseria, na ronkat sosop wa owau, nan osap
jekur moinam, ak tainware man, kiro roat isas
na imäisaun äsimwaroita, koin.”
21 Keseria, Pita nukas kasik nomara, kiro roat
tarwaromara, awarowon, “Kiro ro ak itane koi
kiro is karar. Ak owon koi?”
22 Akas ätäi Pita aurin, “Konilias ko Rom
akan marai roat kamwareäu ro näwäu nukas ik
äsimoikonuk, koumun. Ko Anut nukan ämän
tainoriäu, ko Anut orip orip jou muriäu. Juda
roasiret akas ko mesin woiakas meiäi. Kar Anut
nukan sarau eitekus na kon owa imäisi potaun
äiewon. Keseria, nan ämän mota, rowai.”
23 Keseria, Pita nukas kiro roat owa imware

tonomara, o aronuk, jena, ninoinus, tapera, siräianik, ko karauk Jopa menan roat woiaka epar moin imwareanik, kiro Sisaria menan roat koin tainware potowon.

Pita Konilias nukan owa tonowon.

24 Ak pote, kamuk ninoinus, tapera, Sisaria mena tonoin. Konilias ko kon tupsiu pak roat ko siakup rai kon owa koi kame rain.
25 Kame rauna rauna, Pita ko Konilias nukan owa penuk penuk, Konilias nukas potomara, Pita siakup jou muraun uou sur wewon.
26 Kesernuk, Pita nukas ipou ate siräi mianik, auruwon, "Na siräu! Is Anut wa, is erar ro."
27 Pita ko Konilias pak are are kon owa tonea, roasiret sosop turur rain apwarowon.
28 Keseria, Pita nukas awarowon, "Ak äpu, Juda akan sintore ämän äieu, 'Juda roasiret ak karauk omsau pakan roasiret akan owa wa tonau, ak ukun orip,' äiäi. Utianik, Anut nukas is rusapai amop ätär murianik, äiewon, 'karauk omsau pakan roasiret ukun orip wa awarau, ak eposek, ukun wäpik.'
29 Keseria, is imäirau potoin is siräumoi, kar ämän totwarau wa, tainware koimin. Is ak rusapai totwaraurim. Ak is owon roat äsimwarona, pote imäiri koin?"
30-31 Konilias nukas ätäi auruwon, "Omre 3 orip manowon opok, is iukärir isan owa Anut auri raimin opok, kurte kar ro ko omjo ärneu orip isan ami opok pe tai raumara, airowon, 'Konilias, Anut ko nan aurumon ämän rowon. Nan sarau karauk roasiret sarwareäum kos naka mesin wou ereru.

32 Na karauk roat Jopa mena äsimwarota, pote
kar ro enip Saimon-Pita imäi kowaiei. Ko kar
ro kon enip Saimon ko bulmakau nukan keraus
osap ate miäu ro nukan owa, mas an kasakup
rau.’
33 Keseria, is kiro ses opokar na imäisaun
roat äsimwaroita, pote na imäisi koi. Na onok
eposek mianik, ak pak koum. Ik rusapai Anut
nukan amuk opok Anut nukas owo ämän aikaun
äiewon rowaun tururianik, na kamoisi raum.”

Pita nukan ämän

34 Pita nukas ätäi äiewon, “Is rusapai epar äpu
mom, Anut ko karar ron wous wa meiäu, ko
roasiret erekapun mesin wous meiäu.
35 Inok ro ko Juda ro ra, kar omsau pakan ro ra,
ko Anut iminemoi, onok eposek mai, Anut nukas
ko mesin wou ereai.
36 Ak kiro ämän äpu, Anut nukas Jisas Krais
nukan ämän eposek amke ik Israel roasiret
ikowon. Ik Anut pak päurar turur rawaun
Jisas mukowon, Jisas ko omnokou pakan roasiret
erekapu akan Näwäu.
37 Ak äpu, meter Jon nukas an jowaun mesin
awarowon, kiro ämänis kiro ses opok Galili
provins opok onoktoroi pemara, Judia provins
erekapu potowon.
38 Ak äpu kiro Jisas Krais Nasaret menan, Anut
nukas ko sakau pak Osou Näu pak nuruwon. Ko
omsau erekapu ari ari potomara, Anut nukan
ämän mareanik, roasiret sip aru orip jekur
maromoi, osou aru roasiret akan woiaka uru
rain kos oi kurewon. Anut nukan sakau ko pak
rawon, okon, ko keseriäwon.

39 Ik iken amiokos kos okoro Israel omnokou
pak Jerusalem mena keserwon aparmun, okon,
awarom. Roat akas ko am äpäs opok äsäi mona,
meiewon.
40 Utianik, omre 3 opok, Anut nukas ko ätäi
awau siräi murunuk, roasiret akas aparin.
41 Ko roasiret erekapu akan amiakap päu
wa. Kiro roat nukasar kon sakau aparaun sare
marowon akan amiakap pewon, kiro ik. Ko
siräianik, ik pak pe erek o jemoi, an jewon.
42 Kos ik roasiret opok Anut nukan ämän
eposek awaroinai, amop marowe räi sakau ämän
ikomara, keser aikowon. Ko Anut nukas roasiret
meiein pak awau rai pak wasarewaraun sare
muruwon.
43 Anut nukan ämän roianik, areain roat akas
nais meter ko mesin areanik, äiein. Roasiret ak
erekapu konun woiaka epar maiei, Anut nukas
Jisas nukan enip pakas akan onok aru jäkäi
marai."

Kar omsau pakan roasiret Anut nukan Osou Näu oin.

44 Pita ko kiro Anut nukan ämän maronuk
maronuk, Anut nukan Osou Näu kiro roasiret
kon ämän roi rain opok nowon.
45 Juda roat akan woiaka epar moin, ak Pita
pak Jopa menas erek koin, ak Anut nukan Osou
Näu karauk omsau pakan roat opok nais nonuk,
aparmana, karkairianik, ronkat sosop oin.
46-47 Juda roat ak kiro roat ämän atap atapus
Anut jou muroin roin. Keseria, Pita nukas
äiewon, "Okoro roasiret ak Anut nukan Osou
Näu ik oumun senek ak nais kesekur rusapai oi,
okon, kar ros ak an jowaun wa tämarai."

48 Keseria, kos Jisas nukan enip opokas an
jomarowon. Keseria, akas Pita karauk omre ak
pak rawaun rai aurin.

11

Pita Jerusalem näu mena potomara, karauk jaukut awarowon.

1 Jisas nukan ämän oi ariai roat pak karauk
roat akan woiaka epar moin ak karauk om-
sau pakan roasiret Anut nukan ämän roumoi,
woiaka piririn roin.
2-3 Keseria, Pita ko Jerusalem mena ätäi po-
tonuk, kiro Juda roat woiaka epar moin ak Juda
akan onok tainoria, akan enmak kerau patirin
akas Pita kermana, aurin, "Na karauk omsaukan
roat akan enmak kerau patirau wa, akan mena
potomata, ak pak o jemon."
4 Keser aurna, Pita nukas owo onok erekapu
ko opok pewon awaromara, äiewon,

5 "Kar omre, is Jopa mena raia, Anut auri raita
raita, kurte kar osap nineäin omjo näwäu senek
epir pakaima, omar oikas kar osapus karaim
karaim atonuk, is siarap nowon aparmin.
6-7 Kiro osap nineäin omjo senek uru opur
sosop rain, karauk opur sei, karauk aim, karauk
ai atap atap apwaromin, Keseria, is kar ron pätu
senekus airowon roimin, 'Pita, na siräinam, kiro
opur apwarom akwaroinam, je.'
8 Kesernuk, isas ätäi aurmin, 'Näwäu is kiro
opur ukun orip is jaun itok wa.'

9 Kiro ron pätu senekus omar oikas ätäi
airowon, ‘Owo osap Anut nukas eposek sare
mowon nas ukun orip rai wa äiäu.’
10-11 Kiro onok 3 orip kesernuk, kiro osap
ätäi omar oik tonowon, Kiro ses opokar roat 3
orip ak Sisaria menas, is kiro owa raimin opok
äsimwarona, tonoin.
12 Anut nukan Osou Näu nukas na ronkat
sosop wa owau rai aironuk, okoro jaiat 6 orip ak
Jopa menas is pak erek Sisaria mena potomoi,
Konilias nukan owa erek tonomun.
13 Konilias nukan owa tonota, kos Anut nukan
sarau eitek kon owa pe tai raumara, auruwon, na
karauk roat Jopa mena äsimwarota, pote kar ro
kon enip Saimon-Pita imäi kowaiei räi auruwon.
14 Kos na pak nan tupsiu pak kiro owa rai,
koi Anut nukan ämän awaronuk, Anut nukas ak
imwarai.
15 Kesernuk, is pote Anut nukan ämän
awaroita awaroita, Anut nukan Osou Näu amke
ik opok nowon senek ak opok nais keseriar
nowon.
16 Keseria, is kiro opok Näwäu nukan ämän
äiewon epar äpu momin. Jon nukas roasiret
anas an jomareäwon, utianik, akas Anut nukan
Osou Näu oripas an jomaraiei rai äiewon
ronkatemin.
17 Kiro onok amop, Anut nukas kiro karauk
omsau pakan roat akan enmak kerau patirau
wa, kiro sakau iken woiok epar mowon sakau
oumun senek ak nais keseriar oin. Is owo sakau
oripas Anut nukan sarau tämurau?”
18 Ak Pita nukan ämän roumana, akan woiaka
erermoi, Anut nukan enip jomuria, äiein. Ke-

seria, karauk omsau pakan roat nais ak Juda roasiret senek Anut nukas orip orip rawaun woiaka piriraun itok äiewon.

Antiok menan roasiret.

19 Stiven wena, meiewon ses opok, woiaka epar moin roat ak omsau erekapu imine manoin. Karauk roat Fonisia provins opok manoin. Karauk roat Saiprus omsau pak Antiok mena pak manoin. Ak poteanik, Juda roasiret karar Jisas nukan ämän mare ariein.

20 Utianik, karauk Saiprus pak Sairini menan roat akas Antiok mena potomoi, roasiret Grik omsau pakan nais akan enmak kerau patirau wa Jisas nukan ämän maroin.

21 Anut nukan sakau ak pak raunuk, roasiret sosop akan woiaka pirirmoi, Jisas mesin woiaka epar moin.

22 Jerusalem menan woiaka epar moin roat ak kiro ämän roumana, akas Barnabas Antiok mena äsimorna potowon.

23 Ko potomara, Anut nukas kon wou näu oripas ak sarwarowon apwaromara, kon wou uru nepipirwon. Keseria, kos roasiret akan woiaka epar moin sakau maun ronkat siräi marowon.

24 Barnabas ko ro eposek, ko Anut nukan Osou Näu orip kon wou sakau epar mowon. Keseria, roasiret sosop akan woiaka piririanik, Näwäu mesin woiaka epar moin.

25 Keseria, Barnabas ko Sol Tarsas mena rawon tararaun manowon.

26 Ko pote tararmara, ätäi Antiok mena imäi kowon. Kiro woisan opok, au kiro opok raia,

woiaka epar moin roasiret sosop Anut nukan ämän mare rairin. Kiro mena roasiret akas amke roasiret akan woiaka epar moin enip Kristen aroin. Kiro enip onoktapau ‘Krais tainoriäi roasiret.’

27 Kiro ses opok, karauk Anut nukan ämän roianik, areai roat ak Jerusalem menas Antiok mena noin.

28 Ro karan enip Agabus, Anut nukan sakau orip siräumara, äiewon, tawa okoro omnokou opok sou näwäu senes päi räi awarowon. Kiro sou näwäu Rom nukan kameäwon omsau erekapu päi. (Sisa-Klodias omsau kameäwon ro rawon opok kiro epar pewon.)

29 Keseria, Jisas nukan tamareäwon roat akas roasiret akan woiaka epar moin Judia provins rai sarwaraun aiauk surmaraun a atoin. Erekapu akan aiauk atap atap aparianik, karauk surmaroin.

30 Keseria, ak aiauk seper momara, Barnabas Sol ori awan ipiakap mona, kiro woiaka epar moin roasiret kamwareäi roat näunäu araun oi potoirin.

12

Herot-Agripa nukas roasiret woiaka epar moin aru marowon.

1 Kiro ses opok roat ak Jisas tainorin, Herot-Agripa nukas aru mareanik, karauk sakau atwaroin.

2 Kos kon marai roat awaronuk, akas Jon nukan amak Jems siräp rumukäus wena, meiewon.

3 Herot ko kiro onok keserwon, Juda roasiret
ak nepipirin aparia, karauk roat äsimwaronuk,
pote Pita nais sakau ataun keserin.
4 Kiro omre Pasowa opok Pita pote sakau atea
karapus owa mianik, marai roat 16 orip ko
kamäun sare maroin. Amke roat 4 orip kame
rain, pote sumona, karauk roat 4 orip koin, keser
keser pote 16 orip. Herot nukan ronkat kiro
Pasowa omre manonuk, roasiret akan amiakap
imäi potea, wena, meiäun rai ronkatewon.
5 Keseria, Pita ko karapus owa kureanik, marai
roat akas ko jekur kame rain. Roasiret akan
woiaka epar moin Jerusalem menas Pita saräun
mesin pututu Anut orip orip auri rain.

Pita ko karapus owas ute manowon.

6 Ariwa senek Herot nukas Pita kasik imäi
naurnuk, Pita kon ipou muris rakir moin, marai
ro oirori au Pita kamuk mianik, kame rausa
rausa, Pita ninowon. Kar marai ro oirories
ororokpai kame tai rairin.
7 Kurte senes, Anut nukan sarau eitek pe
owa kamuk tai raunuk, arou näwäus kiro owa
erekapu merek kurewon. Anut nukan sarau
eitekus Pita nukan sau onoktapau atomara, siräi
mianik, auruwon, “Na kurte siräu.” Keser
äienuk, kiro mur kon ipou opok rakir moin
nukarar uräwon.
8 Keseria, Anut nukan sarau eitekus auruwon,
“Nan omjo katu takeinam, nan ison opok su mo.
Na omjo rumukäu kururnam, is tainoir.”
9 Keser aurnuk, Pita nukas Anut nukan sarau
eitek tainori kasik nowon. Pita nukan ronkat,

kiro onok Anut nukan sarau eitekus kesera, kiro
nine epirem rai äiewon.
10 Au marai roat oirori ororokpai tai rairin pak
karauk kasik tai rain erekapu itimware ne kasik
näu mena manaun porim siakup pesa, kiro rorok
im nukarar tue matonuk, au kasik noirin. Au ne,
apu tainori manea, kiro Anut nukan sarau eitek
Pita ute manowon.
11 Keseria, Pita ko kiro onok keserwon äpu
momara, äiewon, "Is rusapai äpu mom, kiro
onok epar senes. Anut nukas kon sarau eitek
äsimornuk, Herot nukan sakau pakan pak kiro
onok Juda roasiret akas is aru muraurin pakan
ätäi imäirou."
12 Ko kiro onok äpu momara, ko Jon-
Mak nukan anak, Maria nukan owa potowon.
Roasiret sosop ak kiro owa turur raumana, Anut
auri rain.
13 Pita ko potomara, oun porim rorok wewon.
Kesernuk, kar sarau asir kon enip Roda nukas
inokos kiro rorok wera räi aparaun kowon.
14 Ko Pita nukan pätu roumara, nepipirianik,
ko im tuäu wa, ko ätäi kurte potomara, karauk
roasiret Pita kasik tai rau räi awarowon.
15 Akas ko ätäi aurin, "Na sätäiem." Kos
awarowon, "Is epar awarom, Pita kasik tai rau."
Kesernuk, akas ätäi äiein, "Kiro Anut nukan
sarau eitek."
16 Ak arena arena, Pita ko orip orip ou rorok
we rawa, owan roat akas pote im tueanik, Pita
aparin. Ak ko aparianik, karkairin.
17 Pita kon ipous asoraun awaronuk, ak a
sorna, ko Anut nukas owose kasik imäi ne
mowon kiro ämän jekur awarowon. Ko keser

awareanik, ko ak ätäiar awarowon, “Kiro ämän Jisas nukan amak Jems pak karauk roat akan woiaka epar moin pak awarowe.” Ko keser aware kuremara, ko kar mena ute manowon.

18 Kiro marai roat ak Pita kame ninoin tapera Pita aparau warnuk, aka aka näwäu iminemoi, ronkat sosop oin. Aka aka äiein, “Pita esewon?”

19 Keseria, Herot nukas Pita manowon ämän roumara, ko kasak penuk, marai roat Pita itanäun äsimwarowon. Ak Pita itanein, itanein aparau warnuk, kos Pita kamein marai roat jekur totwaromara, karauk marai roat akas kiro marai roat akwarona, meiäiei awaronuk, ak kon ämän tainorin.

Rai rai, Herot ko Judia provins pakas Sisaria mena nopte rawon.

Herot meiewon.

20 Herot ko Taia mena pak Saidon menan roasiret akanun kasak näwäu pewon. Kesernuk, ak tururianik, ko pak aräu koin. Kar ro enip Blastas, ko Herot nukan ou kameäwon ro, ak ko pak woiaka karar maun arein. Akan o Herot nukan omsau pakan oiäi, okon, ak Herot siakup poteanik, kon kasak peäwon ämän utaun räi aurin.

21 Herot nukasar kar omre sare miäu opok, kon omjo eposek momara, kon patan opok tanemara, roasiret ämän marowon.

22 Roasiret akas ätäi ätäi urwemana, äiein, “Kiro ros aräu wa, eitek näwäus arera.”

23 Herot ko kiro sät ämän rai awarau wa, ko Anut nukan enip jou murau wa, okon, Anut nukan sarau eitekus kurte nomara, aru mowon.

Ko sip näwäu oumara, rumuris kon wou uru raianik, tuke jena, meiewon.
24 Roasiret sosop Anut nukan ämän roumana, akan woiaka piririn.
25 Barnabas Sol ori awan sarau patarmasa, ätäi Jerusalem mena ute potoirin. Jon-Mak erek imäi manoirin.

13

Roat akas Barnabas Sol ori sare mateanik, äsimwatoin.

1 Kiro Antiok mena roat woiaka epar moin ak kamuk opok karauk Anut nukan ämän roianik, areai roat pak karauk Anut nukan ämän tamareäi roat pak rain. Kiro opok Barnabas, Simeon (ko ro mokup äiäi), Lusius (ko Sairini menan), Manain, (ko Herot nukas penewon mokoi) pak Sol erek rain.
2 Kar omre opok, Anut nukan enip jou mianik, o utomoi, rauna rauna, Anut nukan Osou Näus akan ronkat opok pemara, awarowon, "Barnabas Sol ori au isan sarau maun sare matom."
3 Keser awaronuk, ak o an pak utomoi, Anut aurianik, akan ipiaka kiro roat orien tapiakap mia, äsimwatona, manoirin.

Pol Barnabas ori Saiprus omsau Anut nukan ämän marau potoirin.

4 Barnabas Sol ori Anut nukan osous äsimwatia, Selusia menas ous pakaima Saiprus omsau mas an kamuk opok potoirin.
5 Au Salamis mena poteanik, Juda roasiret akan tururiäi owa toneanik, Anut nukan ämän maroirin. Jon-Mak nukas au sarau sarwateäu.

6 Ak Saiprus omsau erekapu pote, kar mena
enip Papos poteanik, kiro mena kar Juda ro ko os
ämän sosop orip kon enip Bar-Jisas pote tararin.
Kos is Anut nukan ämän roianik, areäimin ro rai
sätäiäu.
7 Kiro ro ko kiro om kameäwon ro Sergius-
Paulus nukan sarau ro. Sergius-Paulus ko ro
ronkat eposek orip ro. Kiro ro näwäus Barnabas
Sol ori Anut nukan ämän mona, rowaun urwa-
tonuk, kon owa potoirin.
8 Utianik, kiro os ämän areäu ro, kon kar enip
Elimas (Grik ämänis Elimas äiäi, ‘os ämän areäu
ro’) kos awan ämän tonoi matowon. Kiro ros kon
ro näwäu nukan wou epar mowon, tämuraun
keserwon.
9-10 Keseria, Sol kon kar enip Pol, ko Anut
nukan Osou Näu orip kos kiro os ämän areäu ro
kakap sakamarmara, auruwon, “Na Satan nukan
mokoi. Na roat onok eposek miäin akan iwäi
jaunaka, roat sätwaraun onok nan ronkat opok
ok pe rau. Nas Anut nukan ämän epar orip orip
kiro sät ämän räi äiäum.
11 Anut nukan sakaus rusapai na opok nonuk,
nan amun utup saräi. Na merek wa aparam,
pote Anut nukasar nan amun oraienuk, epar ätäi
om aparam.”
Kiro ses opokar, Elimas amuk putut kariewon.
Kesernuk, ko karauk roat akas ipou atea, apu
ätär muraurai rai ipiaka ataun ari rawon.
12 Kiro ro näwäu nukas kiro kurur aparmara,
näwäu karkairianik, Anut Näwäu nukan ämän
roumara, kon wou epar mowon.

Pol ko Antiok näu mena Pisidia provins opok potowon.

13 Pol kon jaukut ori Papos mena utia, ous
opokas Perga mena Pampilia provins opok
peirin. Jon-Mak ko kiro mena utwatianik, ätäi
Jerusalem mena potowon.
14 Au Perga mena utia, kar näu mena enip
Antiok Pisidia provins opok peirin. Kiro omre
opok sumaun ses, okon, au potea, Juda roasiret
akan tururiäi owa pote taneirin.
15 Kiro tururiäi ou kameäi roat näunäu Moses
nukas sintore ämän jer wewon pak Anut nukan
ämän roianik, areain roat akan jer wein pak
ninare kuremana, akas Pol Barnabas ori awa-
toin, "Jaunokot, ak iken roasiret karauk ämän
tuku saräun rau raroi, iken roasiret awarowe."
16 Keseria, Pol nukas siräumara, roasiret a
soraun awaronuk, a sorna, awarowon,
"Israel roasiret pak karauk omsau pakan
roasiret ak okoro opok rai Anut jou muriäi, ak
isan ämän rowe.
17 Okoro Israel roasiret akan Anut Näwäu
nukas iken askanai sare mareanik, sarwarnuk,
Ijip omsau opok sosop senes sarein. Anut nukan
sakau näwäus iken kinjaunokot Ijip omsau opok
sarau aru wopur orip me rain opokan imware
kowon.
18 Woisan 40 orip ro wäpik mena om puru
opok akas onok aru sosop miäin, utianik, kos ak
jekur kamwarowon.
19 Kos Kenan omsau pakan mena näunäu
7 orip akan roasiret erekapu aru maromara,
kiro omnokou kon roasiret akan senek saräun
arowon.
20 Kiro ses Jekop kon tupsiu pak Ijip om-
sau tone rainus, pote Kenan omsau opok koin

kiro erekapu woisan 450 orip. Kenan omsau opok Anut nukas roasiret kamwaraun roat sare mareäu.

Kiro pakas pote Anut nukas kon ämän roianik, areau ro Samuel sare mowon.
21 Roasiret akas omsau kamwaraun ro näwäu king sare maraun Samuel aurna, Anut nukas Sol, Kis nukan mokoi, Benjamin nukan askanai pakan sare muruwon. Ko woisan 40 orip roasiret kamware rawon.
22 Utianik, Anut nukas king Sol utomara, Devit ak kamwaraun sare monuk, ko kamwareäu ro näwäu rawon. Okoro ro Anut nukas ko mesin äiewon.

‘Devit ko Jesi nukan mokoi, aparianik, isan woi ko mesin meiem. Owo onok ko keseraun auriäim ko kiro ämän erekapu tainoriäu.’
23 Jisas ko Devit nukan tupsiu pakan, Israel roasiret onok aru pakan imwaraun kon paip mowon siar kowon.
24 Jisas ko sarau mau wa opok, amke Jon nukas roasiret akan onok aru pakan piririanik, kouna, kos an jomarowon.
25 Jon ko äpu kon sarau pataraun ses penuk, roasiret keser awarowon, ‘Akan ronkat is inok? Is kiro ro ak ätäi akan onok aru pakan imwaraun kame rai ra? Is kiro ro wa, ko ruris pera. Is ro erar, is ko siakup poteanik, kon su mur uraiäu senek itok wa.’

26 O jaiat, ak Apraham nukan tupsiu pakan pak karauk omsau pakan roat ak Anut jou muriäi, Anut nukas imäikaun ämän kiro Anut nukas ik opok äsimornuk, kowon.

27 Jerusalem mena rain roasiret pak akan
kamwareäi roat näunäu pak ak Jisas ko ätäi
imäikaun ro äpu wa. Akas Jisas wena, meiewon.
Keseria, ak Anut nukan ämän roianik, areain
roat akan ämän sumaun omre opok orip orip
ninareäi erekapu iporwon.
28 Akas ko kar onok aru keserwon meiäun
senek aparau wa, utianik, ak ko erar wena,
meiäun Pailot sakau aurna, wena, meiewon.
29 Ak kiro onok meter Anut nukan ämän areain
roat akas äiein erekapu tainorin. Akas ko am
äpäs opakan oi neanik, kar aireu uru moin.
30 Utianik, Anut nukas meiewon pakan ätäi
awau siräi mowon.
31 Omre sosop ko pemara, kon sarau roat
meter Galili provins pakas Jerusalem mena
poteäi opok, ak pak ari rawon. Akan amiakas
aparianik, ak iken roasiret awareäi.
32 Ik rusapai kiro Anut nukan ämän eposek
Anut nukas iken askanai paip marowon awarom.
33 Kiro paip rusapai Anut kos Jisas siräi mu-
runuk, ik akan mokoit pak epar senes ätär
mukou. Kiro ämän Buk Song opok jer wein epar
pewon. 'Na isan mokoi, rusapai is nan momon
sarem.' *Buk Song 2:7*
34 Kiro epar Anut nukas ko meiewon pakan
siräi mowon, ko wa pomoräi. Kiro Anut nukas
meter äiewon,
Is ak jekur rawaun ämän Devit nuraun paip
murumin, kiro ämän mesin akan woiaka epar
maiei.' *Aisaia 55:3*
35 Keseria, Buk Song opok jer keser rau,
'Na nan sarau ro eposek utota, up uru wa
pomoräi.' *Buk Song 16:10*

36 Ik äpu, Devit ko roasiret amiakap Anut
mesin wous meiemara, kon ämän erekapu tain-
ori rawon. Rai rai ko meienuk, kon asakut akan
up siakup up kurena, ko poomrewon.
37 Utianik, kiro ro Anut nukas siräi mowon ko
pomoräu wa.
38 Isan jaiat, ak rowe, ak kiro ämän epar äpu
maun awarom. Jisas nukas epar akan onok aru
jäkäi marai.
39 Moses nukan sintore ämän karar tainoraiei,
Anut nukas akan onok aru wa jäkäi marai. Inok
ro Jisas mesin wou epar mowon kon onok aru
erekapu jäkäi murianik, ko ro tuku sare murai.
40 O jaiat, ak jekur tai rawaiei. Ak keserna,
okoro onok akas äiein ak opok wa päi.

41 Karauk Anut nukan ämän roianik, areai
roat akas äiein, ‘Rowe, ak aru ämän miäi roat,
ak Anut nukan ämän rowau utomoi, ak ronkat
sosop oianik, sepuk sepuk meiäiei. Okoro
sarau rusapai aka rauna, is keseram kiro akan
woiaka epar wa maiei. Karauk roat akas ak
jekur awaraiei nais ak woiaka epar wa maiei.’ ”
Habakuk 1:5

42 Kiro ämän roasiret mare kuremana, Pol
Barnabas ori kasik manaursa, roasiret akas
kar sumaun ses opok ämän kesek ätäi maraun
awatoin.
43 Keseria, Juda roasiret pak karauk omsau
pakan roasiret pak erekapu ak Anut jou muria,
Pol Barnabas ori apu opok tainwate nona, kiro
ro ories Anut nukas kon wou näu oripas ak
sarwarnuk, kon onok eposek tainoraun awaroin.

Pol Barnabas ori karauk omsau pakan roasiret Anut nukan ämän maroirin.

44 Kar sumaun omre opok, kiro menan roat sosop Anut nukan ämän rowaun koi tururin.

45 Karauk Juda roasiret ak roasiret sosop Anut nukan ämän rowaun koi tururna, apwarea, woiaka aru mareanik, kasiaka pewon. Ak Pol nukan enkup ämän momana, äiein, 'Pol kiro ämän sätäura.'

46 Keserna, Pol Barnabas ories sakau ämän awaroin, "Anut nukan ämän ak Juda roasiret amke marona, rowaun itok, utianik, ak kon ämän rowau utona, kiro onokun akasar äiäi, 'Ik awau orip orip rawaun sakau owau senek wa.' Ik rusapai ak utwarea, karauk omsau pakan roasiret opok pote maram.

47 Owon, Näwäu nukas meter sakau ämän keser aikowon,

'Is ak karauk omsau pakan roasiret akan arou senek marom. Erekapu omsau pakan roasiret akas sarwarna, Anut nukas ätäi imwarai.' " *Aisaia 49:6*

48 Karauk omsau pakan roasiret ak kiro ämän roumana, ak nepipirianik, Anut nukan ämän oik jou murin. Kiro roasiret Anut nukas orip orip awau rawaun sare marowon ak akan woiaka piririanik, epar moin.

49 Anut nukan ämän kiro omsau erekapu oi manoin.

50 Keseria, Juda roasiret akas kiro menan asiret osap sosop orip Anut jou muriäi pak karauk roat näunäu pak akan woiaka siräi marona, ak Pol Barnabas ori akan menan emwatona, manoirin.

51 Ak kiro onok keserna, Pol Barnabas ori
akan onok aru ätär maraun awan su oianik,
maimai isorawa opakan utarianik, Aikonium
mena manoirin.
52 Au ute manosa, Jisas nukan tamareäwon
roat ak Antiok mena rai Anut nukan Osou Näus
kamwaronuk, ak nepipir rain.

14

Pol Barnabas ori Aikonium mena Anut nukan ämän roasiret maroirin.

1 Pol Barnabas ori Aikonium mena Juda
roasiret akan tururiäi owa toneanik, Antiok
näu mena keserin senek, roasiret Anut nukan
ämän sakau arona, roasiret sosop Juda roasiret
pak karauk omsau pakan roasiret pak ak akan
woiaka Jisas mesin epar moin.
2 Utianik, karauk Juda roasiret akan woiaka
epar mau wa, akas karauk omsau pakan roasiret
akan woiaka siräi marona, ak Kristen roasiret
mesin kasiaka pein.
3 Utianik, Pol Barnabas ori au Aikonium mena
om rumuk raianik, Anut nukan ämän roasiret
sakau maroin. Keseria, Anut nukas kon wou näu
oripas au sarwateanik, sakau atonuk, kurur atap
atap moirin. Kiro keserna, Anut nukas roasiret
kon ämän epar senes tamarowon.
4 Kiro menan roasiret erekapu ak inäianik,
karauk Jisas nukan ämän oi ariai roat tain-
waroin, karauk roasiret ak Juda roasiret akan
onok tainorin.
5 Keseria, karauk Juda roasiret pak karauk
omsau pakan roasiret pak akan roat näunäu

erek tururia, akas Jisas nukan ämän oi ariai roat aru marea, aiaukus akwarona, meiäun keserin.
6 Jisas nukan ämän oi ariai roat ak kiro ämän roumana, Laikonia provins akan näu mena oirori enmaka Listra Derbi ori pak karauk omnokou kiro mena siakup imine manoirin.
7 Kiro opok ak Jisas nukan Ämän Eposek roasiret maroin.

Listra mena kar ro isou meiewon jekur moin.

8 Kiro Listra mena kar ro ko kon isou meiewon orip rawon. Ko anakus isou meiewon oripar an jowon, okon, ko ariäu senek wa.
9-10 Ko tane raumara, Pol nukas Anut nukan ämän arewon roi rawon. Pol ko kiro ron wou epar mowon äpu momara, ko eposek saräun itok, sakau aparianik, roasiret amiakap auru-won, "Na siräinam, isonas omtau." Kurte, kiro ro kon isou meiewon pokirianik, om taiewon.
11 Roasiret ak kiro kurur Pol nukas keserwon aparmana, akan ämänis urwemana, äiein, "Iken eitek oraut ro senek äräräumoi, ik opok koi."
12 Keseria, akas Barnabas ko enip Sus moin. Pol ko ämän areawon ro, okon, kon enip Ermis moin.
13 Kiro sät eitek Sus nukan kamuk raiäwon ro, kon tup ou kiro mena kasik rau, ko kiro ämän roumara, karauk bulmakau sawai pak am musip mer eposek pak oumoi, mena porim siakup pewon. Kon roasiret pak kiro Jisas nukan ämän oi ariain roat akan enmaka opok amkea, jou maraun pein.
14-15 Jisas nukan ämän oi ariai roat Barnabas Pol ori, au kiro onok keseraurin raumasa, au

awan woiawa aru mianik, awan omjo kiräianik, kurte kiro roasiret kamuk poteanik, awaroin, “Iken jaunokot, ak kiro onok owon keserauri? Ik roat aka senek, ik eitek wa. Ik okoro opok Anut nukan ämän eposek awarau koumun. Ik ak kiro sät eitek sumkäineinai, Anut ko awau raiäu, kos omar pak omnokou pak mas an pak osap erekapu ate mowon, ko mesin karar akan woiaka epar mowe.

16 Meter kos roasiret owo onok keseraun tämarau wa.

17 Utianik, Anut ko ämäiäu wa, kos ik onok eposek ätär mukiäu. Kos om äsimornuk, kounuk, akan woia o uku eposek tu penuk, o jemana, aka nepipiriäi.”

18 Jisas nukan ämän oi ariain roat ories kiro roasiret ak opur patan opok amkea, iu wa jou mutau rai awaroirin. Utianik, ak kiro onok keserna, awas ak tämaraun sarau sakau senes mosa, ak kiro onok utoin.

19 Keserna keserna, karauk Juda roat Antiok näu mena Pisidia provins pakan pak Aikonium menas pemana, kiro pakan roasiret akan woiaka karar maun ämän maromoi, akan ronkat ätäi pirir mareanik, keser awaroin, “Ak kiro roat aiaukus akwarowe.” Keser awarona, akas Pol aiaukus wein. Keserianik, akan ronkat ko meieu aumana, ak ko mena kasik ate reur ne känkurein.

20 Utianik, roasiret akan woiaka epar moin ak Pol siakup pemana, karirim kator rauna rauna, Pol ko siräianik, kiro mena ätäi tonowon. Ninoirinus, tapera, Barnabas Pol ori au Derbi mena manoirin.

Pol Barnabas ori ätäi Antiok näu mena Siria provins opok potoirin.

21 Pol Barnabas ori au Derbi mena raia, Anut nukan Ämän Eposek marona, roasiret sosop akan woiaka piriria, Jisas tainorin. Keseria, Pol Barnabas ori au ätäi Listra mena potea, kiro pakas ätäi Aikonium mena potea, kiro pakas Antiok näu mena Pisidia provins opok potoirin.
22 Keseria, au kiro roasiret akan woiaka sakau marea, akan woiaka epar moin wa utau rai ronkat sakau maroin. Awas awaroin, “Ik erekapu Anut nukan kamoikaun mena tonaun usu sosop oia tonau.”
23 Au mena karar karar opok potea, roasiret woiaka epar moin pak erek tururia, kiro pakan roasiret kamwaraun roat sare maroin. Ak karauk omre opok, o utomoi, Anut aurianik, au Anut nukan ipou opok maroirin.
24 Kiro Pisidia provins erekapu aria, ak ätäi Pampilia provins opok koin.
25 Anut nukan ämän Perga menan roasiret marea, Atalia mena noin.
26 Kiro menas ous opokas ätäi Antiok mena potoirin. Kiro mena meter roasiret akas Anut kon wou näu oripas ak sarwataun aurna, Jisas nukan ämän roasiret maraun äsimwatoin, kiro sarau au rusapai erekapu pataririn.
27 Ak Antiok näu mena pemana, kiro pakan roasiret woiaka epar moin au onok erekapu keseririn pak owose Anut nukas karauk omsau pakan roasiret woiaka epar maun apu ätär marowon mesin awaroin.
28 Ak omre rumuk, kiro roat akan woiaka epar

moin pak rain.

15

Jisas nukan ämän oi ariai roat pak Jerusalem menan roat näunäu pak tururin.

1 Karauk roat akas Judia provins pakas Antiok näu mena koumana, woiaka epar moin roasiret awaroin. “Ak Moses nukas sintore ämän jer wewon akan enmak kerau patirna, kiro apu pakas karar Anut nukas ak orip orip rawaun imwarai.”
2 Pol Barnabas ori au kiro ämän roumasa, woiawa aru matonuk, kiro roat pak ketäiein. Keseria, kiro pakan roat akas karauk roat näunäu pak Pol Barnabas ori pak kiro ämän Jisas nukan ämän oi ariai roat pak roat näunäu Jerusalem mena rai tone awaraun sare maroin.
3 Roasiret akas äsimwarona, ak Fonisia pak Samaria provins opokas potea, karauk omsau pakan roasiret akan woiaka piririn, kiro omsau pakan roasiret akan woiaka epar moin awaroin. Ak kiro ämän roianik, akan woiaka ererin.
4 Ak Jerusalem mena tonona, kiro roat woiaka epar moin pak Jisas nukan ämän oi ariai roat pak roat näunäu pak akas apwareanik, nepipirin. Pol Barnabas ories Anut nukas ak pak sarau mowon erekapu awaroin.
5 Utianik, karauk Parisi* roat woiaka epar moin akas siräumoi, äiein, “Kiro karauk omsau pakan roat ak Anut nukan ämän tainoraun, ak akan enmak patiria, Moses nukan sintore ämän erekapu tainoraiei.”

6 Keserna, Jisas nukan ämän oi ariai roat pak
roat näunäu pak ak tururianik, kiro ämän jekur
wasare aparaun keserin.
7 Kiro ämän are kurena, Pita nukas siräumara,
awarowon, “Isan jaiat, ak äpu, meter Anut nukas
ak kamuk is karauk omsau pakan roasiret kon
ämän araun sare murowon. Keseria, ak nais
Anut nukan Ämän Eposek roia, akan woiaka
piriraurai.
8 Anut ko roat akan woiaka uru äpu. Keseria,
kos akan woiaka epar moin aparmara, ik Osou
Näu ikowon senek ak keseriar arowon.
9 Kos ik ak pak atap atap inäi mukau wa, akan
woiaka epar moin, okon, kos akan woiaka uru
onok aru jäkäi marowon.
10 Keseria, ak owon Anut ate aparaun usu
näwäu roat akan woiaka epar moin akan en-
maka opok maroi? Meter iken kinjaunokot pak
ika pak kiro usu ämäiäun itok wa.
11 Ak rowe, Jisas nukas kon wou näu oripas
ik sareikonuk, iken woiok epar mota, kos ik
imäikaun kesermun senek, ak nais imwaraun
keseriar keserai.”
12 Roasiret erekapu asor rauna, Barnabas Pol
ories, awan ipiawas Anut nukas kurur atap atap
karauk omsau pakan roasiret opok marowon
ämän awarona, roi rain.
13 Ak erekapu are patarna, Jems nukas ätäi
äiewon, “Jaiat, ak isan ämän rowe.
14 Saimon nukas ak rusapai Anut nukas
amke kos karauk omsau pakan roasiret aka-
nun ronkateäu awarowon, kiro pakan karauk
roasiret kon senes sare marowon.

15-16 Meter Anut nukan ämän roianik, areain
roat akas keseriar äiäin. Keser äiein, ‘Anut
nukas äiewon, “Tawa ätäi koita, kiro Devit
nukan ou ätäi mam. Is kiro ou erekapu aru
mowon ätäi jekur mam.
17 Keseria, karauk omsau pakan roasiret ak
nais Näwäu tainoraiei, kiro roasiret isakasar
sare maromin.”
18 Anut nukas keser äiewon.’ Ko meter
roasiret kiro ämän awarowon, ak roin.” *Amos 9:11-12*
19 Keseria, Jems nukas are potomara, äiewon,
“Kiro isan ronkat, ik karauk omsau pakan
roasiret akan woiaka Anut siakup kowaun usu
wa arau.
20 Utianik, ik ak jer we marea, keser awarau,
ak o sät eitek nukan enip pakas jou muria, araiei
kiro o wa jau. Owon, kiro o ukun orip. Ak karauk
opur roat akas pou äsisiriäi kiro opur wa jau. Ak
karian nais wa jau. Ak kar ron asik ra kar asiken
ro pak wa ariäu rai awarau.
21 Ik äpu mena karar karar Moses nukan
sintore ämän omre orip orip sumaun omre opok
tururiäi owa ninare marona, roiäi. Keseria,
karauk omsau pakan roasiret erekapu äpu kiro
onok 4 orip Juda roasiret amukup aru senes.
Okon, ik kiro ämän jer we marau.”

Jisas nukan ämän oi ariai roat pak roat näunäu pak akas karauk omsau pakan roat jer we maroin.

22 Keseria, kiro pakan Jisas nukan ämän oi
ariai roat pak roat näunäu pak kiro menan
roasiret akan woiaka epar moin pak akas ämän
atea, akan karauk roat sare marea, Barnabas Pol

ori pak äsimwaraurin. Akas Judas, kon kar enip
Bar-Sabas, Sailas ori sare matoirin. Kiro roat ori
au karauk roat akan amiakap onok eposek orip
raiäirin.
23 Ak keser jer wemoi, äsimwaroin,

O iken jaunokot, ik Jisas nukan ämän oi ariäum
roat pak okoro pakan roat näunäu pak iken
woiok ak mesin nepipirianik, ak iken jaunokot
karauk omsau pakan roat Antiok mena rai pak
Siria provins rai pak Silisia provins rai jer we
mareanik, ‘pere’ awarom.
24 Ik roumun, iken karauk roat akas poteanik,
enmak kerau patiraun ämän awaroin roin kiro
ämän mesin akan woiaka aru mowon. Utianik,
ikes ak kiro ämän pote araun awarau wa.
25 Keseria, ik erekapu tururianik, ro oirori ak
awaraun äsimwatomun. Au iken jaunokot Pol
Barnabas ori pak potaieir.
26 Pol Barnabas ori au Jisas nukan sarau
mona, karauk roat akas akwaraurna, meiäurin.
Utianik, au awan totomakan ekep ronkatäu wa.
27 Keseria, ikes Judas, Sailas ori ak opok
äsimwatom. Awan oiaksau pakas okoro jer we
marom senek keseriar awaraiei.
28 Anut nukan Osou Näu ik opok raunuk, ik
karauk usu ak opok wa maram. Okoro onok
karar keserwe.
29 Ak karauk sät eitek jou maraiei kiro pakan o
wa jau. Ak karian wa jau. Ak opur roat akas pou
äsisiriäi kiro opur wa jau. Ak kar ron asir ra kar
asiren ro pak wa ariäu. Ak kiro ämän tainorna,
ak eposek rawaiei. Pere.

30 Kiro roat sare maroin äsimwarona, Antiok

poteanik, roasiret akan woiaka Jisas mesin epar moin turur mareanik, kiro pas jer wein aroin.
31 Roasiret ak kiro jer wein akan woiaka päurar rawaun ninareanik, ak näwäu nepipirin.
32 Judas Sailas ori au Anut nukan ämän roianik, areairin roat ori, okon, au roasiret akan woiaka eparar moin ämän sosop aria, akan woiaka sakau maroin.
33 Kiro mena omre rumukur rainus, kiro menan roasiret jekur rawaun ämän awateanik, Jisas nukan ämän oi ariai roat rawa äsimwatoin.
34 [Utianik, Sailas ko Antiok mena rawaun ronkat owon.]
35 Pol Barnabas ori au om rumuk, Antiok raianik, au karauk roat pak roasiret Anut nukan ämän tamaroin.

Pol Barnabas ori atap atap manoirin.

36 Om rumukurar rai rai, Pol nukas Barnabas auruwon, “Ik ätäi potomoi, kiro mena atap atap meter Anut nukan ämän tamaromun, iken Kristen jaunokot ak itok rai ra owose rai apwarau potoinamur.”
37 Ko keser äienuk, Barnabas nukas Jon-Mak imäiar potaun äiewon.
38 Utianik, Pol nukan ronkat ko Jon-Mak pak manau utowon. Meter ko ak pak Pampilia provins raianik, sarau patarau wa, ko utwaromara, ätäi kon mena manowon. Keseria, Pol nukas Jon-Mak imäi potaun utowon.
39 Au sakau ketäumasa, atap atap manoirin. Barnabas ko Jon-Mak imäumara, ous atat Saiprus potoirin.

40 Pol ko Sailas imäumara, ute manaur-
nuk, roasiret akan woiaka epar moin akas
Näwäu nukas au sarwataun kon ipokup matona,
manoirin.
41 Ko Siria provins pak Silisia provins kiro
pakan woiaka epar moin roat sakau mare mare
potowon.

16

Timoti ko Pol Sailas ori pak manowon.

1 Pol ko Antiok mena utia, Derbi menas pote
ätäi Listra mena potowon. Kar ro kon enip
Timoti, kon wou Jisas mesin epar mowon kiro
mena rawon. Kon anak nais kon wou epar
mowon, ko Juda asir. Timoti nukan momok ko
Grik ro.
2 Listra menan Kristen roasiret pak Aikonium
menan Kristen roasiret pak akas Timoti nukan
onok eposek äiäi.
3 Keseria, Pol nukas Timoti imäi erek manau-
rmara, kon enip kerau patir muruwon. Kiro
pakan Juda roasiret ak äpu Timoti nukan momok
ko Juda ro wa, okon, Pol nukas Juda roasiret ak
woiaka aru wa maun rai kiro onok keserwon.
4 Ak erekapu näu mena aria, meter Jisas
nukan ämän oi ariai roat pak roat näunäu pak
Jerusalem mena a atea, jer wein kiro ämän
roasiret woiaka epar moin awareanik, awaroin.
Ak kiro ämän karar tainoraun rai awaroin.
5 Keseria, kiro roasiret akan woiaka epar
moin sakau mareanik, omre karar karar karauk
roasiret woiaka piririanik, Kristen roasiret sosop
sarein.

Pol nukas osap epir pakaima senek aparwon.

6 Pol kon jaukut pak ak Prigia provins pak Gale-
sia provins opok karar poteanik, Anut nukan
ämän roasiret maroin. Ak karaima potau senek
wa, owon, Anut nukan Osou Näu nukas Esia
provins karaima Anut nukan ämän wa pote aräu
rai tämarowon.
7 Ak pote Misia akan omnokou taku opok
potea, ak Bitinia omnokou opok tonaun keserin.
Utianik, Jisas nukan osous tämaronuk, kiro
omnokou opok tonau wa.
8 Keseria, ak Misia omsau itimori potea, Troas
mena noin.
9 Troas mena pututu, Pol kar nine epir senek
pakaima aparwon, kar Masedonia provins pakan
ros pe amuk opok täumara, auruwon, "Na mas
an kureinam, Masedonia koinam, ik sareik."
10 Pol ko kiro epir pakaima aparmara, aikonuk,
iken osap jekur momoi, Masedonia provins poto-
mun. Iken ronkat Anut nukas kiro provins pakan
roasiret Anut nukan Ämän Eposek arau potaun
urweikou.

Kar asir enip Lidia kon wou epar mowon.

11 Ik kar ous pakas Troas mena utia, Samotres
omnokou opok potomoi, kiro mena ninomunus,
tapera, Niopolis mena potomun.
12 Kiro pakas Masedonia provins akan näu
mena enip Filipai potomun. Kiro näu mena Rom
akas kamwareäi. Ik kiro mena karauk omre
raumun.
13 Sumaun ses opok, kiro mena kasik an
kasakup nomun. Iken ronkat kiro an kasakup

roasiret akas Anut auraun omoi rau rai ronkate-
mun. Ik tone tane rauta, karauk asiret tururaun
kouna, ikes Anut nukan ämän maromun.
14 Kiro opok kar asir rau. Kon enip Lidia, ko
Taiatira menan. Kiro asir nukan sarau kesek, ko
omjo eposek senes aiwer aiaukun ariäu. Kiro
asir ko Anut jomuriäu, keseria, Näwäu nukas
kon wou im tuenuk, Pol nukas Anut nukan ämän
mowon jekur roi rawon.
15 Keseria, kiro asir nuka pak kon tupsiu pak
kon sarau roasiret kon owa rain ak erekapu an
join. Keseria, kos ik aikowon, "Utianik, akan
ronkat is Näwäu mesin woi epar mom ak is pak
isan owa potea, o jau." Keser aikomoi, sakau
mukonuk, ik ko tainori potomun.

Pol Sailas ori Filipai mena karapus owa rairin.

16 Kar omre opok, ik Juda roasiret tururianik,
Anut auriai mena pote pote rai, apu opok kar
sarau asir ko osou aru orip tararmun. Kiro
asir osou aru orip owo onok tawa päi roasiret
awaronuk, kon kameäi roat akas aiauk sosop
karauk roat pakan oiäi.
17 Kiro asires Pol kon jaukut pak, erek tainware
potomara, keser urwewon, "Okoro roat ak Anut
Näwäu omar oik rau nukan sarau roat. Ak Anut
nukas owose ätäi imwaraun ämän mare arirai."
18 Ko kiro ämän omre sosop tainware arirai
kesernuk, Pol nukas kiro sarau asiren wouti
monuk, pirirmara, kiro osou aru auruwon, "Is
Jisas nukan enip pakaima, aisom, na kiro asir
utoinam, man!" Kesernuk, osou aru kiro ses
opokar kiro asir utomara, manowon.

19 Kiro asir kameäi roat ak kiro asir ätäi sarau
monuk, aiauk owau senek wa räi ronkatemoi,
kasiaka penuk, Pol Sailas ori sakau atwatoin.
Keseria, akas kiro roat ori, roat näunäu turur
rain akan amiakap ate rewate potoin.
20 Ak roat näunäu amiakap imwate potea,
äiein, “Okoro Juda roat akas iken menan roasiret
ämän atap awareanik, akan woiaka siräi maroin.
21 Awas onok atap atap roasiret ätär maroirin.
Kiro onok iken sintore ämän tainorau wa. Ik
Rom omsau pakan roasiret, okon, ik kiro onok
kiro roat ories keserir ik wa tainoram.”
22 Keseria, roasiret akas onoktoroi Pol Sailas
ori akwatoin. Keserna, wasarewareäi roat
näunäu akas marai roat awarona, awan omjo oi
kureanik, mänkäsiwataun awaroin.
23 Ak sakau mänkäsi owatomoi, karapus owa
kurwateanik, kiro ou kameäwon ro ko kiro roat
ori jekur kamwataun sakau ämän aurin.
24 Kiro ou kameäu ro ko akan sakau ämän
roumara, kiro roat ori kar ou waru kamuk
rau uru kurwatomoi, awan isorawa sakau rakir
matomara, im sakau pene moin.

25 Pututu om näu kamuk Pol Sailas ori au Anut
jou muri sir we rairin. Karauk karapus roat ak
erek owa rain ak roi rain.
26 Kurte senes, mim näwäu pemara, kiro
karapus ou erekapu rikorwon. Kesernuk, kiro
owan ou rorok nukarar tuewon. Kiro mur nais
roat ipiakap rakir moin nukarar urare kurewon.
27 Kiro ou kameäwon ro, ko siräumara, im
erekapu tue kurewon aparmara, kon ronkat
karapus roat erekapu imine manoin äiemara,
ko kon siräp rumuk oumoi, nukasar nukan enip

tutunaun keserwon.
28 Kesernuk, Pol nukas urwemara, äiewon, “Ei!
Ik imine manau wa, ik erekapu raum, na nakasar
nan enmatsau wa aru mau.”
29 Keseria, kiro ou kameäwon ros karauk roat
awaronuk, arou oi pena, ko iminemara, pote Pol
Sailas orien isorawa siakup uou sur wewon.
30 Keseria, kos kasik imwate nea, awatowon,
“Näwäu ori, is owoseita, Anut nukas is ätäi
imäirai?”
31 Awas ätäi auririn, “Nan won Jisas mesin
karar epar mota, Anut nukas nan tupsiu pak ätäi
imwarai.”
32 Keseria, awas Anut nukan ämän kon tupsiu
pak matona, roin.
33 Kiro pututu, kiro ros imwatomara, awan ui
erekapu jekur matowon. Keserianik, nuka pak
kon tupsiu pak erek an join.
34 Kos Pol Sailas ori kon owa imwate potomara,
o atonuk, jeirin. Ko kon tupsiu pak Anut
mesin woiaka epar moin, okon, akan woiaka uru
nepipirin.
35 Tapera, Rom akan roat näunäu akas marai
roat äsimwarona, pote karapus ou kameäwon ro
aurin, kiro roat ori utwatona, manaieir.
36 Keseria, kiro ou kameäwon ros Pol auruwon,
roat näunäu akas au karapus owas utoinair,
manower äiein awatom, “Au ute manower.
Awan woiawa päurar maner!”
37 Pol nukas marai roat awarowon, “Ik kar
onok aru, keserau wa, utianik, ik roasiret ami-
akap erar mänkäsi oi koin. Ik Rom omsau pakan
roat. Ik karapus owa kureikoin rusapai ämäi

ämäi äsimoikauri ra? Wa senes! Rom akan roat näunäu akasar koumoi, ik utoikona, manam.”

38 Kiro marai roat akas poteanik, kiro ämän Rom akan roat näunäu awaroin. Ak Pol Sailas ori Rom omsau pakan roat ämän roin äpu momana, ak iminein.

39 Keseria, akasar poteanik, wopurut ori rai awateanik, kiro roat ori kasik imwate neanik, awatoin au okoro mena wa rawau räi awateanik, äsimwatoin.

40 Pol Sailas ori au kiro owa utomoi, Lidia nukan owa potoirin, Kiro opok potea, roat woiaka epar moin sakau rawaun ämän awarea, utware manoin.

17

Tesalonaika menan roasiret, ak Pol Sailas orien kasiaka pewon.

1 Pol Sailas ori Lidia nukan mena utia, Amfipolis mena tonoirin. Au Amfipolis menas pote Apolonia mena potoirin. Au kiro mena nais utia, Tesalonaika mena peirin. Kar Juda akan tururiäi ou rau opok tonoirin.

2 Pol ko kiro tururiäi owa tonomara, sumaun omre 3 orip kiro mena raumara, orip orip keseriäu senek Anut nukan ämän ninaremara, eparar senes tamaraun awarowon.

3 Kos Anut nukan ämän ninaremara, onoktapau awarowon, “Anut nukas Jisas ko tätäi näwäu oumara, meieanik, ätäi siräiaun sare mowon. Kiro Jisas is rusapai kon ämän awaroram, kiro Krais, kiro ro Anut nukasar ik imäikaun sare mianik, äsimorwon.”

4 Karauk Juda roasiret ak Pol nukan ämän epar äianik, Pol Sailas ori pak tururin. Karauk Grik roasiret ak Anut nukan ämän tainoriäi pak karauk asiret näunäu nais Jisas mesin woiaka epar moin.

5 Karauk Juda roat ak kiro onok aparmana, ak akan woiaka ak mesin aru mareanik, näu apu opok poteanik, roat onok aru miäin imwarona, kiro roat aru akas karauk roasiret akan woiaka siräi maroin. Keseria, ak Jason nukan owa poteanik, Pol Sailas ori roasiret akan amiakap imwate kowaun pote ou karirim katorin.

6 Ak kiro roat ori apwatau warnuk, akas Jason nukan ou rorok erekapu siräi kureanik, owa tonomoi, Jason pak karauk roat akan woiaka epar moin imwareanik, menan roat näunäu amiakap tai maromoi, äiein, "Kiro roat Pol Sailas ori au omsau erekapu onok aru me arirai. Au rusapai kiro onok keseraun iken mena peirin.

7 Keseria, Jason nukas kon owa matonuk, rairin. Au Sisa nukan ämän wa tainoriäir. Awas keser äiäir, okoro omsau opok kar kamoikaun ro rau, kon enip Jisas."

8 Roasiret pak roat näunäu pak ak kiro ämän roumana, akan woiaka aru moin.

9 Menan roat näunäu akas, Jason pak roat woiaka epar moin pak ak aiauk sosop mona, epar utwarona, manaiei rai, awaroin. Keser-mana, ak ätäi akan owa manoin.

Pol Sailas ori Beria mena potoirin.

10 Kiro pututu, roat akan woiaka epar moin akas Pol Sailas ori ämäi ämäi äsimwatona, Beria

mena potoirin. Au Beria mena tonea, Juda akan
tururiäi owa tonoirin.
11 Beria menan Juda roasiret akan onok
eposek, akan onokus Tesalonaika menan roasiret
akan onok itimware rai. Ak Anut nukan ämän
roianik, woiaka ererianik, Pol nukas Anut nukan
ämän omre orip orip ninareäu, kon ämän epar
äpu maun akasar jekur ninareäi.
12 Keseria, Juda roasiret sosop kiro mena rai
akan woiaka epar moin. Karauk Grik roat
näunäu pak akan asiret näunäu ak nais akan
woiaka Jisas mesin epar moin.
13 Rai rai, Juda roasiret Tesalonaika mena rai
ak Pol Beria mena Anut nukan ämän marora
ämän roumana, ak kiro mena tonea, kiro pakan
roasiret Pol Sailas ori emwataun woiaka siräi
maroin.
14 Keseria, kiro pakan roat woiaka epar moin
akas Pol äsimorna, kar mena mas an kasakup
rau opok manowon. Sailas Timoti ori au karar
Beria mena rairin.
15 Kiro roat ak Pol imäi Atens mena pote
kuremana, ak ätäi Beria mena potaurna, Pol
nukas Sailas Timoti ori kurte pote ko tararsa,
sakau ämän awataun awaronuk, ämän oi potoin.

Pol nukas Atens menan roasiret Anut nukan ämän marowon.

16-17 Pol ko Atens mena potomara, Sailas Timoti
ori kamwate rai rai, kiro menan sät eitek akan
totok sosop akan ipiakas ate moin aparmara,
ko wouti näwäu senes mowon, Keseria, omre
orip orip, Pol ko Juda roasiret akan tururiäi owa
potomara, Juda roat pak karauk omsau pakan
roasiret akan woiaka epar moin Anut nukan

ämän tamarowon. Ko amket opok poteanik, inok
roasiret koiäi Anut nukan ämän mareäu.
18 Ko arenuk arenuk, karauk tamareäi roat
akan enmaka Epikurian roat pak Stowik roat
pak ak pemana, Pol pak ämänis ketäiein. Ko
Jisas meiewon ätäi siräiewon ämän mare rawon,
karauk akas äiein, kiro a sakau ro owo ämän
äi ari ra? Karauk roat akas äiein, "Ko karauk
omsau pakan eitek enip äi arira."
19 Keseria, akas Pol imäianik, Ariopagas tu-
ruriäi mena wasarewareäi roat näunäu amiakap
imäi potea, äiein, "Ik kiro awau ämän nakas
roasiret mareäum mota, ik rowam.
20 Nan karauk ämän ik roumun awau, okon, ik
wou wem, ik kiro awau ämän onoktapau jekur
aikota roianik, äpu mam."
21 Okoro Atens menan roasiret pak karauk om-
sau pakan roasiret kiro opok raiäin ak erekapu
orip orip ämän awau arena, roia, ak kar sarau
wa miäi.
22 Keseria, Pol nukas Ariopagas menan roat
näunäu amiakap siräumara, äiewon, "Atens
menan roasiret, is ak apwaromin, akan woiaka
akan eitek jou maraun woiaka epar näwäu senes
miäi.
23 Is akan tup apariai opok ariemin, is akan
eitek jou mareäi patan opok keser jer we moin
apwaromin. Kar patan opok ak keser jer we
moin 'Okoro eitek kiro ik kon enip äpu wa nukan
patan.' Ak kiro eitek äpu wa jou muriäi, okon, is
kiro eitek kon ämän awaraurim. Kon enip Anut.
24 Anut nukas okoro omnokou opok osap
erekapu rau kiro kos ate mowon. Ko omar

omnokou pak awan Näwäu. Ko tup ou roat akas moin opok wa raiäu.

25 Ko kar osap wäpik sarenuk, roasiret akas ko nurau senek itok wa, owon, osap erekapu kon. Ko kosar totomaka osou orip pak, karauk osap erekapu roasiret nukasar ariäu.

26 Ik roasiret rusapai okoro raum, Anut nukas ro karar opokas atoike monuk, kiro tup-siu opokas käianik, omnokou erekapu iporaun mukowon Anut nukasar omre pak mena rawaun pak sare momara, ate marowon.

27 Anut nukasar kiro onok keserwon. Owon, roat akas ko atapuk rau rai wa itanäiei, utianik, Anut ko atapuk rawau wa, ko ik siarokop rau.

28 Ik rusapai ko pak raumoi, kos sakau ikonuk, omnokou opok raiäum. Meter akan äpu miäi roat akas keser jer wein, ‘Ik nais ik kon mokoit.’

29 Keseria, ik Anut nukan mokoit raum, okon, iken ronkat akas Anut ko gol*, silva* aitapau senek rai wa äiäu. Roat akas akan ronkat pakaima ipiakas ate moin rai wa ronkatäu.

30 Meter roat ak kiro onok ak äpu wa, okon, ak osap sosop jou maun ate mona, Anut nukas ak aru marau wa. Rusapai Anut nukas omnokou pakan roasiret erekapu akan woiaka piriraun rai ämän sakau marou.

31 Ko kar omre roasiret erekapu wasarewa-raun sare mowon rau. Kiro omre opok kos roasiret akan onok wasarewarai. Ko jekuriar wasarewarai. Kos kar ros wasarewaraun sare mowon. Kiro ro meienuk, Anut nukas ätäi siräi muruwon. Keseria, ik äpu kiro epar.”

32 Roasiret ak Pol nukan ämän roat meiein

siräiäiei ämän roumana, karauk roat akas ko
apari ioin, karauk akas äiein, “Ik ätäi kiro ämän
tamukota, rowam.”
33 Ak akan woiaka epar mau warnuk, Pol kiro
turur rain pakan utwaromara, manowon.
34 Karauk roat ak kamuk rai, ak Pol nukan
ämän tainoria, akan woiaka epar moin. Kar ro
kon enip Daionisias, ko Ariopagas menan näu
ro, pak kar asir kon enip Damaris pak karauk
roasiret pak erek akan woiaka epar moin.

18

Pol nukas Korin menan roasiret Anut nukan ämän marowon.

1 Pol ko Ariopagas menan roat näunäu ami-
akap are kuremara, Atens näu mena utia, Korin
näu mena potowon.
2-3 Kiro opok ko kar Juda ro tararmara, ko
pak rawon. Kiro ro kon enip Akwira, Pontus
provins opok ureknewon. Kon wau enip Prisila
ori, au Rom näu menas rusapai koirin, owon,
Sisa-Klodias nukas kon omsau opok Juda roasiret
wa rawau, manaiei rai awaronuk, ak Rom näu
mena ute manoin. Keseria, Pol ko kiro Juda ro
asir ori apwatau poteanik, au pak rawon. Au ser
ou ate mianik, karauk roat aromoi, aiauk oiäir.
Kiro Pol nukan sarau miäu senek, okon, ko au
pak kiro sarau me rawon.
4 Pol nukas sumaun ses opok tururiäi owa,
Juda roasiret pak Grik roasiret akan woiaka
piriraun ämän orip orip mareäwon.
5 Sailas Timoti ori au Masedonia provins pakas
Pol siakup potona, Pol ko kar sarau mau wa, ko

Anut nukan ämän karar Juda roasiret Jisas ko
Krais rai awarowon.
6 Karauk Juda roasiret ak kon ämän rowau
utianik, jeimarna, kos akan onok aru ätär ma-
raun kon omjo pakan maimai us putarianik,
awarowon, "Anut nukas ak aru maronuk rai,
kiro isan usu wa, kiro akan usu. Isan woi näu
raunuk, rusapai is karauk omsau pakan roasiret
Anut nukan ämän awaraun potam."
7 Keseria, ko utwaromara, pote kar ro enip
Titius-Jastas nukan owa pote rawon. Ko Anut jou
muriäu ro. Kon ou Juda roasiret akan tururiäi ou
siakup raiäu.
8 Kiro tururiäi ou kameäu ro kon enip Krispas,
ko kon tupsiu pak karauk Korin roasiret pak ak
Pol nukan ämän roumana, woiaka epar momoi,
ak an join.
9 Kar pututu, Näwäu nukas Pol nine epir senek
pakaima auruwon, "Na wa iminäu, isan ämän
roasiret awaraun wa utau.
10 Is na pak raim. Kar ros na pak iwäi momara,
wa aru musai, owon isan roasiret sosop ak okoro
mena rai."
11 Keseria, Pol ko kiro mena woisan karar
keir 6 orip raumara, roasiret Anut nukan ämän
tamare rawon.
12-13 Rom akan roat näunäu akas kar ro enip
Galio, ko Grik omsau kamäun sare murin. Ko
kiro omsau kameäwon ses opok Juda roasiret
ätäi tururianik, Pol sakau atomana, wasare-
wareäi roat näunäu opok imäi potomana, äiein,
"Okoro ro ko iken roasiret Anut jou muraun
onok atap tamareäu. Ik kon ämän tainorta rai,
ik Sisa nukan sintore ämän wa tainoram."

14 Pol nukas ätäi awaram äienuk, Galio nukas
Juda roasiret awarowon, “Ak Juda roasiret,
rowe! Okoro ro ko kar iken omsau pakan sintore
ämän utau wa. Ko kar onok aru senes mau wa.
Ko kiro onok keserwon maro, is akan ämän epar
awarowom.
15 Utianik, kiro akan sintore ämänin koi airoi,
kiro akasar jekur mowe. Is kiro ämän wa
aparam.”
16 Kos keser awareanik, äsimwaronuk, kasik
noin.
17 Kasik nomana, ak kasiaka penuk, kar ro ko
akan tururiäi ou kameäu ro enip Sostenes sakau
ateanik, Galio nukan ou siakup erar wein. Galio
ko kiro onok keserin ko ronkatäu wa.

Pol nukas ätäi Antiok mena Siria provins opok potowon.

18 Pol ko Korin mena omre sosop roasiret
akan woiaka epar moin pak rawonus, ous pakas
utwaromara, Siria provins potaurwon. Prisila
Akwira ori au Pol pak erek potoirin. Pol ko ous
oik tonau wa opok Senkria mena Juda akan onok
tainorianik, kon tapau kurum sarewon, owon, ko
kar onok keseraun Anut paip muruwon.
19 Efesas mena pemana, kiro opok Prisila Ak-
wira ori utwatomara, Pol nukarar Juda roasiret
akan tururiäi owa Anut nukan ämän marau
manowon.
20 Akas ko omre rumuk ak pak rawaun aurin,
kos awarowon, “Is ak pak ekep wa rawam,” räi
awarowon.
21 Ko manaurmara, keser awarowon, “Anut
nukas ätäi okoro opok koi aironuk, is epar

kowam." Keseria, ko ous oumara, Efesas mena utomara Sisaria mena potowon.
22 Ko Sisaria mena potomara, Jerusalem näu mena toptomoi, roasiret woiaka epar moin ämän awaromara, Antiok mena ätäi manowon.
23 Pol ko Antiok mena om rumukurar rawonus, manowon. Ko Galesia provins pak Prigia provins opok mena atap atap ariemara, roasiret akan woiaka epar moin sakau mare mare ari rawon.

Apolos nukas Anut nukan ämän Efesas mena marowon.

24 Kar Juda ro ko kon enip Apolos, ko Aleksandria näu mena urek sarewon, ko Efesas mena pewon, Ko ämän eposek miäu, ko Anut nukan ämän erekapu eposek äpu mowon.
25 Karauk roat akas ko Jisas nukan onok jekur tamuruna, kos pak ätäi Jisas nukan ämän tuku karauk roasiret tamarowon. Utianik, ko Jon nukan an jomareäwon onok karar ko äpu.
26 Ko Juda roasiret akan tururiäi owa tonomara, ko roasiret iminewarau wa, Anut nukan ämän sakau marowon. Kesernuk, Prisila Akwira ori au kon ämän roumoi, awan owa imäi poteanik, awas karauk Jisas nukan ämän ko äpu wa jekur tamuroirin.
27 Apolos ko Anut nukan ämän Akaia provins maraun manaurnuk, Efesas menan Kristen roasiret akas kon ronkat sakau muruna, Akaia provins pakan Kristen roasiret ko imäiäun rai, jer we nuruna, oiar potowon. Keseria, kiro omsau opok, Apolos nukas potomara, Anut nukas kon wou näu oripas roasiret sarwarnuk,

akan woiaka epar moin, kiro roasiret jekur sarwarowon.
28 Ko karauk roasiret akan amiakap, Juda roat ämänis sakau kewareanik, kos Anut nukan ämän ninareanik, tamarowon, epar Jisas ko Krais, kiro ro ko Anut nukas äsimornuk, ak imwaraun kowon ro.

19

Pol ko Efesas mena potowon.

1-2 Apolos ko Korin näu mena Akaia provins opok raunuk raunuk, Pol ko Prigia provins utomara, ari ari pote, Efesas näu mena pewon. Kiro opok, karauk roat woiaka epar moin tarwaromara, totwarowon, "Ak akan woiaka epar momana, Anut nukan Osou Näu oin ra?" Akas ätäi aurin, "Osou Näu rau ik äpu wa."
3 Keserna, Pol nukas ätäi totwarowon, "Ak owo onok pakaima an join?" Akas ätäi äiein, "Ik Jon nukan onok pakaimas tainorianik, an jomukoin."
4 Pol nukas ätäi äiewon, "Meter Jon nukas roasiret akan onok aru pakan pirirna, an jomarowon. Kos roasiret kiro ro rusapai koura, konun akan woiaka epar maun rai keser awarowon. Kiro ro ko Jisas."
5 Ak kiro ämän roumana, ak Jisas mesin woiaka epar moin karauk roasiret ätär maraun an join.
6 Pol nukas kon ipou kiro roasiret akan tapiakap maronuk, Anut nukan Osou Näu ak opok penuk, akas karauk omsaukan ämän atap atap

ak meter äpu wa momana, kis Anut nukan enip
jou murin.
7 Kiro roasir erekapu ak 12 orip senek.
8 Pol keir 3 orip kiro mena raumara, ko
Juda roasiret akan tururiäi owa tonomara, orip
orip Anut nukan ämän epar äpu maun sakau
ämän awarowon. Ko ak pak raumara, Anut
okoro omnokou koi kamäun ämän erekapu mare
rawon.
9 Karauk roasiret akan woiaka sakau monuk,
ak kon ämän rowau utomoi, äiein, "Kiro Näwäu
nukan Apu tainoraun ämän tamukiäu kiro ämän
sätäiäu." Keser äiena, Pol ak utwareanik, kos
Jisas nukanun woiaka epar moin roasir imwaro-
mara, Tiranus nukan ämän ateai owa potoin.
Omre karar karar roasiret pak ämän wasareäi.
10 Pol ko kiro onok keserwon. Woisan oirori
ko kesernuk, kiro Juda roasiret pak Grik roasiret
Esia provins raiäi pak ak erekapu Anut nukan
ämän roin.

Skeva nukan mokoit.

11 Anut nukas Pol nukan ipokup kurur näwäu
atap atap keserwon.
12 Roasiret kiro onok aparianik, akas päm
si pak karauk omjo eteinak pak oianik, Pol
nukan enipsau kotomarianik, sip roat siarakap
potomoi, akan opiakap mona, sip aru pak osou
aru ak opok rakurein ute maneäi.
13 Karauk Juda roat akas nais pote ariemana,
osou aru oi kuraun, ak Jisas nuka enip ateanik,
osou aru jäkäi oi kuraun keserin. Karauk akas
osou aru awareäi, "Is kiro Jisas, Pol nukas

awareäu, kon enip pakas ak kurte manaun sakau
awarom."
14 Kar Juda akan Anut kamuk raiäwon ro
näwäu enip Skeva, kon mokoit 7 orip akas kiro
onok keseriäi.
15 Utianik, kar omre opok kiro osou arus
awarowon, "Is Jisas Pol ori äpu. Ak inokot?"
16 Kiro ro ko osou aru oripas kasak pemara,
kiro roat 7 orip sakau akwaria, näwäu senes aru
marea, akan omjo erekapu kiräi maronuk, päm
pirim kon owas imine manoin.
17 Juda roasiret pak Grik roasiret ak Efesas
mena raiäi ak kiro ämän roumana, erekapu
sakau iminein. Keseria, akas Jisas nukan enip
näwäu kämioik jou murin.
18 Roasiret akan woiaka epar moin akas pe-
mana, akan onok aru keseriäin erekapu amop
moin.
19 Karauk roat meter otin amkeäin ak akan buk
uru os ämän jer wein rau erekapu oi koianik,
roasiret akan amiakap ep näwäu uru amke
kurein. Ak kiro buk karauk roat aroin maro, ak
aiauk sosop 60,000 kina senek owaun itok.
20 Anut nukan ämän omsau erekapu iporomoi,
sakau senes pewon.

Karauk Efesas akas Pol mesin kasiak näwäu pewon.

21 Kiro onok erekapu keserianik, Pol ko Mase-
donia provins pak Akaia provins pakas potea,
Jerusalem näu mena potaun ronkatewon. Kon
ronkat pakaima äiewon, "Is kiro opok potoita,
Rom näu mena nais pote aparam," äiewon.

22 Keseria, kos Timoti Erastus ori kon sa-
rau sareäirin roat ori äsimwatonuk, Masedonia
provins potosa, nuka Esia provins om rumukur
rawon.
23 Kiro ses opok, karauk roat ak Anut nukan
apu tainorau utomoi, ämänis auratein.
24 Kar ro ko kon enip Demitrias, ko kar aiauk
enip silva pakas karauk osap ate miäu. Kos
kiro aiauk silva pakas kiro sät eitek enip Atemis
nukan tup ou totok eteinanak sosop ate monuk,
karauk roat akas kau mona, ko kiro pakan aiauk
sosop oiäu. Keseria, kos roat sosop silva sarau
aronuk, mona, ko aiauk näwäu oiäu.
25 Kos kiro roat pak roat osap sosop ate miäi
pak turur maromara, awarowon, "Jaiat, ak äpu
iken aiauk eposek sosop kiro sarau pakas peäu.
26 Kiro ro enip Pol nukas owo ämän äiäu
akasar roinai, aparwe. Kos äiäu, roat akas
akan ipiakas eitek totok ate miäi, kiro sät eitek.
Keseria, kos okoro Efesas mena pak Esia provins
pakan roasiret sosop senes erekapu awaronuk,
ko karar tainori.
27 Kiro Pol nukan ämänis iken aiauk sarau aru
mukaun itok. Kiro karar wa, roasiret akas kiro
asir Atemis iken eitek näwäu nukan tup ou ätäi
wa jou maiei. Kiro asir roasiret erekapu Esia
provins pak kiro omnokou erekapu jou muriäi,
kon sakau wasaräi."
28 Roasiret ak kiro ämän roumana, kasiaka
penuk, sakau urweanik, äiein, "Efesas menan
eitek Atemis ko iken Näwäu."
29 Kiro menan roasiret erekapu kasiaka penuk,
karauk roat akas Gaias Aristarkas ori, Masedonia
provins pakan roat ori Pol pak erek ariair, sakau

atwateanik, akan tururiäi omoi näwäu opok rewate potoin.

30 Pol ko nukasar roasiret amiakap potaurwon, utianik, roasiret akan woiaka epar moin akas utona, manau senek wa.

31 Karauk roat näunäu ak nais Pol nukan jaukut, akas ämän surmurianik, aurin, “Na kiro mena roasiret tururai opok wa potau.”

32 Roasiret erekapu pio piorianik, ak ämän atap atap urwena, karauk roasiret sosop akas owon tururai rai wou wein, ak äpu wa.

33 Juda roat akas Aleksanda roasiret amiaka opok suorna, tonowon, okon, karauk roat akas ko ämän onoktapau ro räumana, ronkatein. Keseria, Aleksanda nukas roasiret asorna, aräun rai kon ipous asorwe rai awarowon.

34 Ak ko Juda ro aparianik, äpu momana, ak woiaka karar momana, ätäi ätäi urweanik, äiein, “Iken Atemis ko Efesas menan näwäu.”

35 Rai rai, kar kiro näu menan kamwareäu ro näwäu pemara, kos roasiret asoraun awarowon. Roasiret erekapu asorna, kos keser awarowon, “Efesas menan roasiret, okoro omnokou pakan roasiret erekapu äpu Efesas näu menan roasiret akas kiro Atemis näwäu nukan ou pak kon totok jou miäi omar oikas nowon pak kamwateäi, kiro ak äpu.

36 Keseria, kar ros ko kiro onok äpu wa rai wa äiäi. Keseria, ak asornai, woiaka päurar orip rawe.

37 Akas okoro roat ori imwate koi. Utianik, awas kiro tup owan osap kar päu owau wa. Iken eitek jeje ämän murau wa.

38 Utianik, Demitrias kon sarau jaukut pak
ak ämän orip raroi, wasarewaraun omoi rau.
Wasarewaraun roat rai. Ak kiro opok pote ämän
maun itok.
39 Ak karauk ämän orip raroi, akan kamwareäi
roat näunäu ak tururaun ses opok, ak kiro ämän
jekur maiei.
40 Ik rusapai usu owaun itok, owon, ik rusapai
ämän onoktapau wäpik erar weräuram. Rom
kamwareäi roat akas ik usu ikaiei. Owon, ik
weräiäun ämän onoktapau ak awarau senek
wa.”
41 Kiro ro näwäus ämän aware kuremara,
roasiret äsimwaronuk, akan mena manoin.

20

Pol ko ätäi Masedonia provins pak Grik omsau potowon.

1 Kiro ämänis ketäiein erekapu meienuk, Pol
nukas roasiret akan woiaka epar moin turur
mareanik, sakau rawaun ämän awaromara,
‘pere’ awareanik, utware Masedonia provins
manowon.
2 Ko kiro omsau pakaima potomara, kiro pakan
roasiret sakau rawaun ämän marowon. Keseria,
ko Grik omsau potowon.
3 Kiro opok keir 3 orip rawon. Kon osap
jekur momara, Siria provins ous atat potaurwon.
Juda roasiret akas nuka wena, meiäun ämän
roumara, ätäi Masedonia provins potaun keser-
won.
4 Karauk roat ak Pol pak manoin akan enmaka
kiro kesek: Pirus nukan mokoi, Sopater ko Beria

menan pak, Aristarkas Sekundus ori au Tesalonaika menan, Gaias ko Derbi menan, Tikikus Trofimus ori au Esia provins pakan pak, Timoti nais erek potoin.
5 Kiro roat ak amke potea, Troas mena ik kamoike rain.
6 Pasowa sumaun ses patarianik, ik Filipai menas ous opokas ute poteanik, ak omre 5 opok Troas mena tarwaromun. Ik kiro opok pote, tup karar utomun.

Pol nukas Troas mena kar ro meiewon siräi mowon.

7 Tup etei pututu, ik Anut nukan o jaun erekapu tururmun. Pol nukas roasiret ämän marowon. Ko ariwa tapera, kiro mena ute manaun, okon, ko ämän mare pote um kamuk sarewon.
8 Arou sosop aioianik, kiro tururiäi owa kar waru kämioik ik turur raumun opok, erekapu äsäi mo kurein rawon.
9 Kar mokoi tenemai kon enip Eutikus ko kämioik ou windo opok tane raumara, Pol ämän maronuk, roi rawon. Eutikus ko amosirnuk, erekapu ninowon. Erekapu nineanik, kiro ou oikas ouri omnokou opok noptowon. Roat akas ko ne kuor imäianik, aparin ko meiewon.
10 Pol ko nomara, kiro ro kon ipous atomara, äiewon, “Ak ronkat sosop wa owau, kon totok manau wa, ko rau.” Keser äienuk, kiro mokoi ätäi siräiewon.
11 Keseria, Pol ätäi tonomara, roasiret pak Anut nukan o jewon. Jemara, ak pak are pote, erekapu om teinenuk, Pol ko utware manowon.

12 Kiro ro meiäu wa, imäi kon owa koianik, ak
näwäu nepipirin.

Pol ko Troas mena utomara, Miletus mena potowon.

13 Ik kar ous oikas Asos mena amke potea,
Pol kume rauta, Pol nuka isous kiro mena pote
taraikaun aikowon.
14-15 Ko pote Asos mena taraikonuk, ikes ko ous
opokas imäia, Mitilini mena potomun. Mitilini
mena pote ninea, kiro pakas Kios mena poto-
mun. Kiro opok ninomunus, tapera, Kios menas
pote Samos mena potomun. Ätäi ninomunus,
Samos menas pote Miletus mena potomun.
16 Pol ko karauk omre Esia provins opok
rawau utomara, ko Efesas mena itimori manaun
ronkatewon. Ko kurte Jerusalem mena Pentikos*
omre opok potaun keserwon.

Pol nukas Efesas menan roat näunäu jekur rawaun ämän awarowon.

17 Pol nukas Miletus menas Efesas menan
Kristen roat näunäu ko koi tararaun rai ämän
surmarowon.
18 Kiro roat näunäu ko siakup koi tururna, kos
awarowon, “Ak äpu is amke ak pak okoro Esia
provins opok ak kamuk owose raiäimin akan
amiakas apairoin.
19 Is isan enim oik mau wa. Is Anut näwäu
nukan sarau murita, Juda roasiret akas is aru
muraun keserin. Kiro onokun is woi usu
sarenuk, waiäuriäimin.
20 Ak äpu, is ak sarwaraun kar Anut nukan
ämän isan woi uru wa ämäi miäimin. Kiro ämän

erekapu akan tururiäi owa pak akan owa karar karar pote erekapu awareäimin.

21 Is Juda roasiret pak karauk omsau pakan roasiret ak akan onok aru utia, akan woiaka Anut opok karar pirirmana, iken Näwäu Jisas mesin akan woiaka epar mowe rai sakau ämän awareäimin.

22 Rusapai, is Anut nukan Osou Näu nukan ronkat tainormoi, Jerusalem näu mena potaurim. Is äpu wa roasiret akas kiro opok is owoseiraiei rä.

23 Is äpu mena karar karar opok Anut nukan Osou Näus ronkat sakau iromoi, airowon, karapus owa musomana, onok aru tätäi näwäu orip musaun kamoisi rau rai airowon.

24 Utianik, is isan totoman mesin ronkat sosop wa oim. Isan ronkat kiro sarau Jisas Krais nukas maun irowon kiro Anut nukas kon wou näu oripas ik sareikaun Ämän Eposek omsau erekapu awaraun ariram.

25 Ak rowe, meter is ak pak koi raia, Anut nukas kamoikaun ämän ätäi awaromin, is äpu tawa ak isan nepi wa aparaiei.

26 Keseria, is Anut nukan ämän rusapai awarom, tawa kar ro ak kamuk okoro ämän we kureanik, wa tainornuk, Anut nukas ko aru monuk rai, kiro isan usu wa, kon usu.

27 Is Anut nukas owo onok keseraun erekapu awaraun iminäu wa.

28 Ak aka pak roasiret woiaka epar moin pak jekur kamwarowe. Anut nukan Osous ak kon roasiret kamwaraun sare marowon, Ak jekur sakau tai rainai, roasiret Näwäu mesin woiaka

epar moin kamwarowe. Jisas Krais nukas ak kon karianas kau marowon, okon, ak kon senes.
29 Is äpu, tawa is ak utware manoita, karauk roat ak en sei aru senek akas pemana, roasiret woiaka epar moin aru maraiei.
30 Tawa, akan karauk roat akasar pemana, sät ämän mia, karauk roasiret akan woiaka epar moin kiro aru roat tainwaraiei.
31 Keseria, ak orip orip sakau tai rawe, ak ronkatewe, woisan 3 orip sankeu pututu is sarau näwäu mianik, ak Anut nukan ämän mare ariemin.
32 Rusapai is ak Anut nukan ipou opok marom. Kos kon wou näu oripas ak sarwareanik, ak sakau marai. Kos ak osap nukasar kon roasiret sare marowon senek ak araun itok. Ak kon ämän tainoraiei, kos ak keser sarwarai.
33 Is karauk roat akan aiauk silva ra gol ra osapun wa wous wareäimin.
34 Aka äpu, is isan ipiasar sarau sakau mianik, isaka pak isan jaiat sarwareäim.
35 Is kiro osap isan ipiasar kesermin, ik kiro sarau ikakan ipiakasar sarau momoi, karauk roasiret sakau wäpik kiro sarau sakau senek sarwaraun ätär maromin. Ik keser ronkatäu, iken Näwäu Jisas nukas kiro ämän äiewon, ‘Inok ro karauk roat akas osap nuriäi, nepipirai kiro eteinak. Utianik, inok ro karauk roat osap areäu, kiro näwäu nepipirai.’ ”

36 Pol ko kiro ämän patar kuremara, kiro roat pak kon uou sur wemara, Anut auruwon.
37 Ak erekapu woiakati maronuk, waianik, pokäirin.

38 Roasiret ak woiakati näwäu moin, owon,
Pol nukas ak ätäi kon nepu wa aparaiei rai
awarowon. Keseria, ak ko tainori ous opok
kuräu noin.

21

Pol Jerusalem näu mena potowon.

1-2 Ik Efesas roat näunäu ‘pere’ aware kurea,
utware manomun. Ik potea, kar mena enip Kos
potomun. Kiro opok ninomunus, tapera, Rodes
mena potomun. Kiro pakas ätäi Patara mena
potomun. Kiro mena kar ous Fonisia provins
potaun rawon ik kiro ous oik tonea, manomun.
3 Ik pote rai, Saiprus akan omsau aparmun,
kiro omsau tonau wa, itimorianik, Siria akan
provins opok tonea, Taia mena poteanik, kiro
menan osap oi kuräun ous sumowon.
4 Kiro mena karauk roasiret Anut mesin
woiaka epar moin tarwarea, ak pak tup karar
raumun. Kiro roasiret Anut nukan Osou Näus
ronkat aronuk, Pol ko Jerusalem näu mena wa
tonau rai tämuraurin.
5 Utianik, ik kiro mena ute manaun ses penuk,
utware ous opok nomun. Kiro menan Kristen
roat erekapu akan mokoit wariakat, pak ik ous
opok tonaun mas an kasakup imäiki noin. Kiro
opok ik iken uorok sur wemoi, erek ak pak Anut
aurumun.
6 Keseria, ikes pere aware kurea, ik manaun
ous oik tonota, ak akan mena manoutoin.
7 Ik Taia mena utia, Tolomes mena potomun.
Kiro opok karauk roasiret akan woiaka epar
moin pote tarwarea, ak pak omre karar raumun.

8 Ninomunus, tapera, siräianik, kiro mena utia, Sisaria mena potomun. Kiro opok, Anut nukan ämän mareäu ro kar enip Filip nukan owa raumun. Meter karauk roat 7 orip Jerusalem mena roasiret sarwaraun sare maroin, kiro roat 7 orip pakan kar ro kon enip Filip rau. Okoro ro kiro Filip.

9 Kiro ro kon asinakut makun 4 orip ak Anut nukan ämän roianik, areain asiret.

10-11 Ik kiro opok omre rumukur rauta rauta, Anut nukan ämän roianik, areawon ro kar, kon enip Agabus ko Judia provins opakas kowon, Ko ik siarokop pemara, Pol nukan let oumara, nukan isou ipou opok rakir momara, äiewon, "Anut nukan Osou Näu nukas keser äiewon, 'Okoro let atak ro, ko Juda roasiret akas okoro let rakir mom apari senek tawa ko nais kesermana, karauk omsau pakan roat ipiaka opok maiei.' "

12 Ik kiro ämän roumoi, ik kiro menan roat pak Pol Jerusalem mena wa potau rai sakau ämän aurumun.

13 Ikes ko keser aurta, kos ätäi keser aikowon, "Ak owon waiemana, isan woi aru muroi? Utianik, Jerusalem menan roat akas is Jisas nukan sarau moita, kiro mesin sakau atoiraiei isan ronkat kiro itok. Ak is iworona, meiäm kiro nais itokur."

14 Ik kon ronkat ätäi pirirau senek wa. Keseria, ik aurmoi, äiemun, "Anut Näwäu kon ronkat na opok päura."

15 Kiro Sisaria mena karauk omre manonuk, ik iken osap erekapu jekur mia, Jerusalem näu mena tonomun.

16 Karauk Sisaria menan roasiret ak Jisas

mesin woiaka epar moin ak erek ik tainoike potea, kar ro ko meter kon wou epar mowon ro kon enip Nason ik kiro ron owa ninaun imäiki potoin, kiro ro ko Saiprus omsau pakan.

Pol nuka Jerusalem näu mena tonowon.

17 Ik Jerusalem näu mena tonota, iken jaunokot karauk akan woiaka epar moin ak ik apaikomana, nepipirin.
18 Ninomunus, tapera, ik Pol pak Jems aparam rai potomun. Kiro menan woiaka epar moin roat näunäu ak Jems pak rain pote tarwaromun.
19 Pol nukas pere aware kuremara, Anut nukas owo sarau karauk omsau pakan roasiret opok nukan ipous keserwon karauk sarau roat erekapu ämän jekur marowon.
20 Ak erekapu kiro ämän roumana, Anut nukan enip kämioik jou murin. Keseria, akas aurin, “Jaunok Pol, okoro pakan Juda roasiret sosop ak akan woiaka piririn. Utianik, ak Juda akakan sintore ämän tainoraun sakau miäi.
21 Karauk roat akas na mesin keser aiäi, Pol nukas kiro Juda roasiret karauk omsau opok rai ak Moses nukan sintore ämän wa tainorau rai awareäu. Kos äiäu, ak akan mokoit akan enmak kerau wa patirau. Ak meteran onok ätäi wa tainoraun awareäu rai äiäi.
22 Na okoro opok pem äpu musaiei. Okon, ik na owosei sam?
23 Ik na kiro onok keseraun aisaurum, roat 4 orip ik pak ak Anut nukan sarau maun paip moin rai.
24 Na kiro roat imwaroinam, ak pak ätäi Anut nukan amuk opok eposek saräun na akan opur

Anut jou muraun kau mota, akan tapiaka kurum saräiei. Na keserta, kiro roasiret ak erekapu äpu maiei, kiro ämän meter roin kiro epar wa, na nakasar Moses nukan sintore ämän tainoriäum rai äiäiei.
25 Utianik, kiro karauk omsau pakan roasiret akan woiaka epar moin ikes jer we mareanik, awaromun ak sät eitek jou murianik, o patan opok amkeäi pak opur karian pak karauk opur pou äsisirna, meiein kiro ak wa jau. Ak kar ron asir ra, kar asiren ro pak wa ariäu räi awaromun."
26 Keseria, ninoinus, tapera, Pol nukas kiro roat 4 orip imwareanik, ak pak ätäi eposek saräun manoin. Kiro keser kurea, ko Anut osap nuriäi ou näwäu owa tonomara, Anut kamuk raiäin roat omre esap esap utia, ak ukun wäpik saräun Anut opur patan opok amke muraun totwarowon.

Roat akas Pol tup owan sakau atoin.

27-28 Kiro omre 7 orip sare moin pataraurnuk, karauk Juda roasiret ak Esia provins pakan akas Pol Anut osap nuriäi owa tone rawon aparianik, akas roasiret erekapu akan woiaka aru siräi marea, imware pei. Keseria, Pol sakau ateanik, akas urwemana, äiein, "Israel roasiret, ak ik sareike. Okoro ros mena mena atap atap erekapu potomara, Moses nukan sintore ämän pak okoro tup ou näwäu pak iken onok pak aru rai enmakap ämän mare mare ariäu. Kos karauk omsau pakan roat imwareanik, okoro tup ou näwäu owa Juda akan omoi opok imware pen.

Kiro asu näwäu senes, okon, ko iken tup ou aru
mowon."
29 Ak keser äiein, owon, meter Trofimus ko
Efesas menan ko Pol pak kiro mena rawon
aparin, okon, akan ronkat Pol nukas kiro ro tup
owa imäi tonowon rai äiein.
30-31 Keseria, roat erekapu akan woiaka siräi
marona, ak kurte koianik, Pol sakau atea, tup
owan ate reurmana, kasik noin. Kesermana,
kiro tup ou im pene moin, Roasiret akas Pol
we kuräurna, kar ros kurte potomara, Rom
akan marai roat kamwareäu ro näwäu auruwon,
"Jerusalem menan roasiret ak weräu rai."
32 Kurte kiro marai ro näwäu nukas
siräumara, kon karauk marai roat imwaromara,
kiro roasiret turur rain opok nowon. Roasiret
ak kiro marai roat akan ro näwäu pak nona,
apwareanik, ak Pol we rain utoin.
33 Kiro marai roat akan näwäus Pol siakup po-
tomara, sakau ateanik, muris ipou rakiraun rai
kon marai roat awarowon. Keseria, kos roasiret
totwarowon, "Okoro inok ro? Ko owosewon?"
34 Akas sät ämän atap atap kon enip opok
moin. Marai roat akan näwäu ko akan ämän
sosop jekur rowau senek warnuk, kon marai
roat awaronuk, Pol akan owa imäi tonaun rai
awarowon.
35 Ak ko imäi ou äpäs siakup pena, roasiret ak
kasiaka näwäu senes penuk, ko wäurna, marai
roat akas ko kuormana, ämäiein.
36 Roasiret akas tainware pemana, sakau ur-
wein, "Wena, meie!"

Pol nukas kon wou epar mowon onoktapau Juda roasiret awarowon.

37 Marai roat akas Pol owa imäi tonaurna, Pol
nukas marai roat akan ro näwäu Grik ämänis
auruwon, “Is roasiret ämän araun itok ra?” Kiro
ro näwäus Pol auruwon, “Ei, na Grik ämän
miäum ra?
38 Isan ronkat na kiro Ijip ro. Meter ko ik
pak marai amkeanik, roat 4,000 orip weräiäun
marai orip imwareanik, ro wäpik mena pote
tururwarewon rai äiemin.”
39 Pol nukas äiewon, “Wa. Is Juda ro, isan
mena Tarsas, Silisia provins opok, kiro isan
om enip orip. Na is utoirota, roasiret ämän
maraurim.”
40 Kiro marai ro näwäus io rai aurnuk, Pol
ko kiro äpäs opok tai raumara, roasiret asoraun
rai kon ipous asorwe rai awaronuk, roasiret
erekapu asorna, Pol nukas Ibru ämänis keser
awarowon,

22

1 “O moniat, jaiat, ak rowe. Is ätäi isakanun ak
ämän awaraurim.”
2-3 Ak Pol nukas Ibru ämänis awaronuk,
roianik, erekapu asorna, kos awarowon, “Is
Juda ro Tarsas mena Silisia provins opok ami
tawon, utianik, is okoro Jerusalem mena ureknemin. Gameliel ko isan tamuriäwon ro. Kos is
iken asanokot akan sintore ämän erekapu jekur
tamurowon. Ak rusapai kiro sintore ämän sakau
tainorurai senek, is nais keseriar Anut jekur
sakau tainoruram.
4 Is karauk roasiret Jisas mesin woiaka epar
moin aru mareaimin. Isas isan jaiat akas
karauk roasiret muris akan isoraka ipiaka rakir
mareanik, karauk roasiret akwarona, meiäun

rai awaromin. Karauk karapus owa kurwaraun
imware poteäimin.
5 Anut kamuk raiäi roat näunäu pak Juda
roasiret akan kamwareäi roat näunäu ak
erekapu kiro onok meter keseriäimin äpu, akas
kiro ämän epar äiäiei. Is jer we irona, Damaskus
mena, roasiret woiaka epar moin sakau atware-
anik, tätäi näwäu aromoi, imware koi karapus
owa kurwaraun potomin.

Pol nuka kon wou epar mowon onoktapau awarowon.

6 Is kiro roat Damaskus mena sakatwarau
potomin, Damaskus mena siakup tonoita, san
näu kamuk senek opok, kurte kar arou näwäu
omar oikas ermän senekus is opok kurewon.
7 Kesernuk, is omnokou opok oire nonuk, kar
ron pätu senekus airowon, 'Sol, Sol, na is owon
aru muroram?'
8 Keseria, isas ätäi äiemin, 'Näu ro, na inok?'
Kos ätäi is airowon, 'Is Jisas, Nasaret menan, na
is aru muroram.'
9 Karauk roat is pak erek potomun ak kiro
arou näwäu aparmana, iminein. Kar ron pätu
senekus is airowon ak rowau wa.
10 Isas ätäi aurmin, 'Näwäu, is owosäu?'
Näwäu nukas ätäi airowon, 'Na siräinam,
Damaskus mena tonota, kiro opok na Anut nukas
owosäun sare musowon kiro aisaiei.'
11 Kiro arou näwäus is ami putut kariewon,
om aparau senek wa. Keseria, is tainoire potoin
roat akas isan ipi ateanik, Damaskus mena imäiri
tonoin.
12 Kiro mena kar ro rawon, kon enip Anana-
ias, ko is apairau kowon. Ko iken sintore

ämän erekapu tainoriäu, okon, kiro pakan Juda
roasiret ak äpu kon onok eposek.
13 Ko is siarap koi tai raumara, airowon, ‘Jai
Sol, na ätäi om apar rai aironuk, kiro opokar
kurte is ami amareanik, ko aparmin.’
14 Kos keser airowon, ‘Iken asanokot akan Anut
nukas na kon sarau ro eposek Jisas aparaun
pak kon oksaus arenuk, rowaun nukasar sare
musowon, ko kon ronkat na isowon, okon, owo
onok ko keserwon na äpu.
15 Keseria, na kiro osap nan amunas aparmon
pak karauk ämän roumon kiro roasiret erekapu
awaram.
16 Jai, na owon ekep raum? Na an jounam,
kon enip pakaima ko aurta, nan onok aru jäkäi
musai.’

Anut nukas Pol karauk omsau pakan roasiret kon ämän maraun äsimorwon.

17 Kesernuk, is ätäi Jerusalem mena potomin.
Kiro opok Anut osap nuriäi owa Anut aurta au-
rta, is nine epir pakaima senek Näwäu aparmin.
18 Kiro opok, Näwäu aparta, kos airowon, ‘Na
kurte siräinam, Jerusalem mena ute man, owon,
okoro pakan roasiret ak nan ämän is mesin
awarota, wa rowaiei.’
19 Isas ätäi aurmin, ‘Näwäu, ak is äpu muroin.
Is tururiäi owa karar karar potomoi, roasiret
akan woiaka epar moin pote sakau atwareanik,
karapus owa kurwaromoi, akwariäimin.
20 Meter Stiven, kiro ro nan enmat roasiret
aware ariäu kiro onok keserin ses opok, is siakup
tai raitar, we kurein aparmin. Kiro ses opok isan

woi eposek sarewon. Is kiro roat Stiven wein
akan omjo kame raimin.'
21 Utianik, kos ätäi airowon, 'Na man, is na
omsau atapuk karauk omsau pakan roasiret
opok äsimoisom.' "

Pol nukas is Rom omsau pakan ro äiewon.

22 Roasiret ak Pol nukan ämän roi potea,
kiro ämän roumana, kasiaka näwäu penuk, ätäi
näwäu urweanik, äiein, "Wena, meie! Kesek ro
ko okoro omnokou opok utona, wa rawau."
23 Ak sepuk sepuk sakau urweanik, akan omjo
jäkäi momana, maimai oianik, oik käkänkurein.
24 Kiro marai roat akan ro näwäu nukas kiro
keserna apwarea, kon marai roat awaronuk, Pol
akan owa imäi tonoin. Roasiret owon Pol pak
kasiaka pera äienuk, rowaun kon marai roat ak
Pol mänkäsir owaun awarowon.
25 Utianik, ak Pol mänkäsir owaun kon ipou
rakirna, Pol nukas kar marai ro siakup tai rawon
auruwon, "Akan sintore ämän opok ak Rom
omsau pakan ro kon ämän aparau wa opok
mänkäsi owaun jer rau ra?"
26 Kiro marai ro kon ämän roumara, akan
ro näwäu opok tonomara, auruwon, "Na
owosäurum? Kiro ro ko Rom ro."
27 Keseria, kiro marai roat akan näwäu nukas
Pol siakup potomara, auruwon, "Na is air, na
epar Rom omsau pakan ro ra?" Pol nukas ätäi
auruwon, "Io, is Rom omsau pakan ro."
28 Kiro marai roat akan ro näwäus ätäi
äiewon, "Is Rom omsau pakan ro saräun aiauk
sosop kuremin." Pol nukas äiewon, "Isan moni

ani ori au Rom omsau pakan, okon, is Rom
omsau pakan ro urek saremin."
29 Keser awaronuk, roat ko totoraun rai
ronkate rain imine manoin. Kiro marai roat
akan näwäu nukas Pol ko Rom omsau pakan
ro roianik, kosar Pol muris sakau rakirwon äpu
momara, ko iminewon,

Pol nukas Juda roat näunäu ämän marowon.

30 Marai roat akan näwäu nukas owo onokun
Juda roasiret akas Pol nukan enkup ämän moin
äpu maun rai keserwon. Keseria, ninowonus,
tapera, ko Pol nukan mur ipou rakir moin uräi
kurena, kos Anut kamuk raiäi roat näunäu pak
Juda roasiret akan kamwareäi roat näunäu pak
tururaun sakau ämän surmarowon. Koi tururna,
kos Pol imäianik, koi akan amiakap tai mowon.

23

1 Pol nukas roat näunäu sakamwaromara,
awarowon, "O jaiat, Israel roat, is meter Anut
nukan amuk opok eposek raianik, ariäimin kar
onok aru mau wa koi rusapai raim. Keseria, isan
woi näu sareu."
2 Anut kamuk raiäi roat akan näwäu enip
Ananaias nukas kiro ämän roumara, karauk
roat Pol siakup tai rain kon oksau puraun rai
awarowon.
3 Ak keserna, Pol nukas auruwon, "Na porim
aru senek roat akas es ärneus jomurna, eposek
sareäu wou uru aru senes rau. Anut nukas na
iwosai. Na okoro opok tane raumata, sintore
ämänis isan onok wasare muroram. Utianik,

na nakasar kiro sintore ämän jekur wa tain-
oriäum. Kesermata, nas karauk roat is iworaun
awarom!”
4 Kiro roat Pol siakup tai rain akas ätäi Pol
aurin, “Na Anut kamuk raiäi roat akan näwäu
ämän aru aurum.”
5 Pol nukas awarowon, “Jaiat, Israel roat, is
ko Anut kamuk raiäi roat akan näwäu äpu
wa. Anut nukan ämänis äieu, ‘Na nan roasiret
kamwareäu ro näwäu ämän aru wa aurau.’ Kiro
ämän karar is äpu.” *Kisim Bek 22:28*
6 Pol nukas karauk Sadusi roat pak karauk
Parisi roat kiro opok rain apwaromara, kiro
wasarewareäi roat näunäu awarowon, “Jaiat,
Israel roat, is Parisi ro. Is kar Parisi ro nukan
mokoi. Is roat meieäi ätäi siräiäi mesin woi epar
mom. Keseria, is kiro ämän ak awarom. Kiro
onokun ak rusapai isan ämän ate apairoi.”
7 Pol nukas keser äienuk, Parisi roat pak
Sadusi roat pak inäianik, aka aka ketäiein.
8 Sadusi roat akas äiein roat meieanik, ätäi wa
siräiai. Ak ätäiar äiein, Anut nukan sarau eitek
pak karauk eitek pak rawau wa rai äiäi. Utianik,
Parisi roat ak kiro osap erekapu mesin woiaka
epar moin.
9 Kiro opok näwäu ketäianik, näunäkäu arein.
Karauk Parisi sintore ämän mareäi roat akas
siräumana, sakau arein, “Ik okoro ros kar onok
aru kesernuk, aparau wa. Iken ronkat kar osous
ra, kar Anut nukan sarau eitekus epar auruwon
raroi ik ämän wäpik.”
10 Kiro ketäiein pote näwäu sarenuk, marai
roat akan ro näwäu kiro roat akas Pol karaim
karaim ate reurna, sau siräiei rai iminewon.
Keseria, kos marai roat äsimwaronuk, ne Pol

kiro roat kamukan imäianik, akan owa imäi tonaun awarowon.
11 Kiro pututu, Näwäu nukas Pol siakup pe tai raumara, auruwon, “Pol, na wa iminäu, sakau tai rau. Na isan ämän okoro Jerusalem mena sarau maromon senek, Rom omsau opok nais keseriar pote keser.”

Juda roat akas Pol wena, meiäun a atoin.

12 Tapera, karauk Juda roat ämäi ämäi tururianik, a atomoi, äiein, “Ik paip keser mau, o pak an pak wa jau, ik Pol weta, meienuk, epar o an pak jau.”
13 Roat kiro onok keseraun a atoin akan namba 40 orip itimorin.
14 Keseria, ak Anut kamuk raiäi roat pak roat näunäu siarakap toneanik, awaroin, “Ik paip momoi, ik o pak an pak wa jam, ik Pol weta, meienuk, epar o an pak jam.
15 Keseria, rusapai ak marai roat akan ro näwäu Pol imäi naun ämän surmurwe. Ak roat näunäu pak sätäumana, kon onok aparaurum rai äsimorna, ik apu kamuk ämäi rawamus, weta, meiäi.”
16 Utianik, Pol nukan käus kiro ämän atoin roumara, marai roat akan owa pote Pol auruwon.
17 Keseria, Pol nukas kar marai ro urunuk, ko kounuk, auruwon, “Na okoro mokoi akan ro näwäu rawa imäi pot, ko kar ämän orip.”
18 Keseria, kiro marai ros kiro mokoi akan ro näwäu siakup imäi potomara, äiewon, “Kiro karapus ro Pol nukas okoro mokoi ko na kar ämän aisaun is äsimoironuk, na siatap imäi koim.”

19 Kiro marai roat akan kamwareäu ro nukas
kiro mokoin ipou atomoi, kasakup imäi po-
tomara, totorwon, “Na is owo ämän airaun
imäisi koin?”
20 Kos auruwon, “Juda roat näunäu akas Pol
ariwa nas ak siarakap imäi näun a atoin. Ak
sätäumana, kon onok jekur aparaun äiein.
21 Utianik, na akan ämän wa rowau, owon, roat
ak Pol wena, meiäun apu kamuk ämäi rawaiei
kiro roat ak 40 orip itimorin. Ak paip keser
mianik, o an pak wa jam äiein, ‘Ik Pol weta,
meienuk, epar o an pak jam rai, roat näunäu
amiakap keser paip moin.’ Kiro roat ak kiro
onok keseraun na akan ämän tainoram ra wa
rai roirai.”
22 Kiro marai roat akan näwäus kiro mokoi
auruwon, na karauk roat okoro ämän ko au-
rimin rai wa awarau. Keseria, kos kiro mokoi
äsimornuk, manowon.

Marai roat akan ro näwäus Pol ko kar ro näwäu enip Feliks siakup äsimorwon.

23 Keseria, kiro marai roat akan ro näwäus
kon marai ro näu oirori urwatonuk, ko siakup
potosa, awatowon, “Au potoinair, marai roat 200
orip pak roat 70 orip ak hos opokas tane potaun
pak marai roat 200 orip akan muk ate potaun
pututu okoro mena utia, Sisaria mena potaun
sare marowe.
24 Pol tane potaun hos oi nuroinair. Ko jekur
kameinai, pote Judia provins kameäu ro näwäu
Feliks rawa imäi potaiei.”
25 Kiro marai kamwareäu ro näwäus Feliks
keser jer we muruwon.

26 O, ro näwäu Feliks, is Klodias-Lisias, isas na
ro näwäu jer we musianik, pere aisom.
27 Juda roat akas kiro ro na siatap imäi potoi
sakau ateanik, wäurna, meiäuruwon. Is ko Rom
omsau pakan ro äiewon roumoi, is isan marai
roat pak kiro ro roat akas we rain unik uruan
imäiemin.
28 Is ko owo onokun ämän opokup morai rai
rowaun akan roat näunäu rawa imäi nomin.
29 Keseria, is roimin ko kar onok aru mau wa,
ko erar meiäun itok wa, ko erar karapus owa
kuräun nais itok wa. Is totwaroita, airoin, kos
Juda akan sintore ämän jekur wa tainoriäi rai
airoin.
30 Rusapai ko wena, meiäun a atorai rai ämän
roumoi, ko na siatap äsimorim. Is kon iwäi
jaukut awaromin ak ko enip opok ämän maun
akasar ro näwäu Feliks amukup potoinai, aurwe
rai awaromin. Keserna, na nakasar roat owo
ämän ko enkup maun keseri nas rowam. Ko
keser jer we muruwon.
31 Keseria, marai roat ak kon ämän tainoria,
pututu Pol imäia, Antipatris mena imäi potoin.
32 Tapera, marai roat hos wäpik orip ak akan
mena ätäi manoin. Kiro roat hos orip karar ak
Pol imäianik, Sisaria mena potoin.
33 Ak Sisaria mena toneanik, kiro jer ro näwäu
nurumoi, Pol imäianik, kon ipou opok moin.
34 Kiro ro näwäus jer wewon ninaremara, Pol
totorwon, “Na owo omnokou pakan?” Pol nukas
ätäi auruwon, “Is Silisia omnokou pakan.”
35 Keseria, kos Pol auruwon, “Kiro roat nan
enmat opok ämän mau kouna, isas nan ämän
aparam.” Keseria, kos marai roat awaronuk, ko

Herot nukan ou näwäu owa imäi pote moinai,
jekur kamäiei rai awarowon.

24

Juda roat näunäu akas Pol enkup ämän moin.

1 Omre 5 orip manonuk, Anut kamuk raiäu ro
näwäu enip Ananaias pak karauk roat näunäu
pak akan ämän sarwareäu ro enip Tertulus
imäianik, omnokou kamwareäu ro näwäu enip
Feliks siakup Pol nukan enkup ämän mau koin.
2 Kiro ro näwäus Pol imäi naun awaronuk,
imäi nona, Tertulus nukas Pol enkup sät ämän
momara, äiewon, “Ro näwäu, ik okoro omsau
opok rawaun jekur kamoikomon, ik ketäiäu
wa. Nan ronkatis iken roasiret sarwareanik,
okoro omsau osap meter eposek wa, nas jekur
maromon.
3 Keseria, iken woiok eposek sarenuk, eposek
raum, ik nan enmat jou mia, ‘pere’ aisom.
4 Keseria, is na ekep wa sakatoisam. Is kiro ron
ämän maurim jekur roi rau.
5 Kiro ro ko onok aru miäu. Ik okoro ro nukan
onok aparumun. Kos ik Juda roasiret okoro
omnokou erekapu woiaka siräi mukeäu. Ko kar
tupsiu enip Nasaret akan ro näwäu.
6 Ko tup ou näwäu nais aru maurwon, okon,
ikes sakau atomun. [Iken ronkat ko iken sintore
ämän pakas wasaräun kesermun.
7 Utianik, marai roat akan ro näwäu, Lisias
nukas koianik, sakau momara, iken ipiok pakan
imäi manowon.]
8 Keseria, kos roat awarowon, ‘Ak na siatap
koianik, kon ämän wasare muraiei awarowon.

Utianik, nakasar kiro roat totowar. Keseria, na äpu mam kiro ämän ik kon enkup mom kiro epar.' "

9 Juda roasiret akas kiro ro saremana, Pol nukan enkup ämän mia, äiein, "Kiro ämän äieu erekapu kiro epar."

Pol ko nukanun Feliks ämän muruwon.

10 Keseria, kiro ro näwäu Feliks nukas Pol aräun rai tapaus kuiernuk, Pol nukas siräumara, äiewon, "Is äpu na okoro omsau pakan roasiret woisan sosop orip jekur wasarewareäumon. Kesek, okon, isan woi eposek sarenuk, isakanun na aisaurim.

11 Na jekur totwaram, na kesek ämän rowam. Omre 12 opok, kiro omre rumukäu wa, is Jerusalem mena Anut jomurau tonomin.

12 Is tup owa kar ro pak ketäiäu wa. Is roasiret akan tururiäi owa potomoi, roasiret akan woiaka onok aru maun siräi marau wa. Is näu menan roasiret nais aru marau wa. Keseria, isan iwäi jaiat akas is kar onok aru moita, apairau wa.

13 Okoro ämän rusapai isan enim opok morai kiro ämän epar wa. Ak kiro ämän epar senes ätär musaun kar onok keseraun itok wa.

14 Is okoro ämän na opok amop maurim. Kiro epar Juda roasiret akas sät apu äiäi, kiro apu is tainoriäim. Is kiro apu tainorianik, iken asanokot akan Anut jou muriäim. Is Juda roasiret akan sintore ämän pak Anut nukan ämän roianik, areai roat akan ämän jer wein erekapu kiro mesin woi epar miäim.

15 Okoro roat akan woiaka Anut mesin epar miäi senek is nais keseriar isan woi epar mom.

Anut ätäi roasiret onok eposek miäi pak onok
aru miäi pak meiein siräi marai mesin is woi
epar me rau.
16 Keseria, is orip orip, Anut nukan amukup
pak roasiret akan amiakap woi näu orip, sarau
sakau moram.
17 Is karauk woisan opok karauk omsau pote
raiminus, ätäi koimin, is karauk saruku roat
sarwaraun aiauk, pak Anut opur patan opok
amkea, jomuraun osap erek oi koimin.
18 Is kiro onok tup owa keserita keserita, Juda
roat akas is apairoin. Kiro ses opok, is Anut
nukan amuk opok eposek saremin roasiret is pak
tururau wa. Is karauk roat pak ketäiäu wa.
19 Utianik, karauk Juda roat ak Esia provins
raiäi akas pemana, is onok aru mora rai, saka-
toiroin. Utianik, kiro roat ak is onok aru momin
aparin raroi, akas pemana, na aisaurai.
20 Warnuk, okoro roat is Jerusalem menan
roat näunäu akan amiakap tai raimin opok owo
ämän momin roin raroi akas na rusapai aisaurai.
21 Is meter kiro roat amiakap tai raia, äiemin
Anut nukas roasiret meiein ätäi siräi marai, isan
woi epar mou räi äiemin. Kiro ämän mesin
karar is rusapai sakatoirianik, nan amunap
imäiri koi.”
22 Keseria, Feliks ko Pol nukan ämän roumara,
karauk roat akan woiaka Jisas mesin epar miäi
äpu momara, awarowon, “Tawa marai roat akan
näwäu, Lisias kounuk, epar akan ämän wasare
maram.”
23 Keseria, kos kiro marai ro Pol kameäwon
jekur kamäun auruwon. Utianik, karauk omre
opok, kon jaukut apwaraun manaurnuk, wa

tämarau rai auruwon. Kon jaukut akas owo osap nuraun pena, wa tämarau auruwon.

Feliks nukas Pol karapus owa woisan oirori utonuk, rawon.

24 Karauk omre manonuk, Feliks ko kon wau enip Drusila ori noirin. Drusila ko Juda asir. Pol nukan ämän rowaun Pol imäi kowe awaronuk, imäi nona, Pol nukas Jisas Krais mesin woiaka epar maun rai ämän mowon.
25 Pol nukas onok eposek maun pak, ro ko nukasar kon onok jekur kamäun pak, tawa Anut nukas ik wasareikaun pak ämän muruwon. Pol ko kiro ämän monuk, Feliks ko iminemara, äiewon, "Is kar omre sarau warnuk, kiro epar nan ämän ätäi rowam, na rusa man."
26 Kon ronkat Pol nukas aiauk karapus utaun isaka iraura rai, orip orip Pol urweanik, ko pak areäu.
27 Woisan 2 orip manonuk, kar ro enip Porkius-Festus ko Feliks nukan omoi owon. Feliks nukas manaurianik, Juda roasiret akan woiaka näu saräun rai Pol karapus owa utonuk, rawon.

25

Pol nukas kon ämän Rom akan ro näwäu Sisa nukas wasare muraun äiewon.

1 Festus, kiro omnokou kamwareäu opok koi rawon, omre 3 orip manonuk, ko Sisaria mena utomara, Jerusalem mena potowon.
2 Kiro opok, Anut kamuk raiäi roat näunäu pak Juda roat näunäu akas ko siakup potomana, akas sakau ämän aremana, Pol nukan enip opok ämän moin.

3 Ak Pol apu opok potonuk, wena, meiäun rai
sätäumoi, äiein, “Na ik sareikoinam, kiro ro
äsimorta, Jerusalem mena pot.”
4 Festus nukas ätäi awarowon, “Pol ko Sisaria
mena karapus owa kurein rau, is kiro mena
potaurim.
5 Keseria, akan karauk roat näunäu is pak erek
Sisaria mena potea, kiro ros ak owo onok aru
marowon roi potoinai, kon ämän wasarewe.”
6 Festus ko omre 8 orip senek Jerusalem mena
rawonus, ätäi Sisaria mena kiro roat pak erek
potoin. Pote ninoinus, tapera, Pol nukan ämän
aparaun awaronuk, nuka siakup imäi koin.
7 Pol imäi kouna, kiro Juda roat erek koin akas
pemana, Pol nukan enkup ämän sosop momana,
sakau moin. Kiro ämän onoktapau wäpik, okon,
akan ämän kiro epar senes räi ro näwäu ätar
muraun senek wa.
8 Utianik, Pol ko nukasar nukan ämän sakau
momara, äiewon, “Is kar onok aru Juda akan
sintore ämän opok keserau wa. Is akan tup ou
näwäu aru mau wa. Is kar onok aru Rom omsau
akan ro näwäu enip Sisa opok keserau wa.”
9 Utianik, Festus nukas Juda roat akan woiaka
näu saräun Pol totorwon, “Na Jerusalem mena
potota, kiro opok nan ämän wasare musaun itok
ra?”
10 Pol nukas ätäi Festus auruwon, “Okoro owa
is tai raim opok, kiro is Sisa nukan wasarewareäi
roat akan amiakap tai raim. Okoro owar isan
ämän wasare muraiei. Naka äpu momon is kar
onok aru roasiret opok mau wa.
11 Is kar onok aru keseram, kiro is iworona,
meiäun itok, utianik, akan ämän epar wa, erar

isan enimap ämän sätäiäi. Kar ros Juda roat
akan ipiak opok ätäi wa murai. Is na sakau ämän
aisom, Sisa nukas isan ämän aparai."
12 Keseria, Festus kon roat näunäu pak are-
mara, ätäi auruwon, "Na nakasar Sisa nukas
nan ämän aparaura rai äiemon, okon, na Sisa
aparaun Rom mena manam."

*Festus nukas Agripa Pol nukan ämän auru-
won.*

13 Karauk omre manonuk, omsau kamwareäu
ro king Agripa pak kon äpiauk Bernaisi au
Sisaria mena Festus kiro omnokou kamäun sare
murin pere aurau koirin.
14 Au kiro mena omre rumuk rairin. Keseria,
Festus nukas Pol nukan ämän Agripa aurmara,
äiewon, "Kar ro okoro opok Feliks nukas kara-
pus owa kurewon rau.
15 Is Jerusalem mena potomin opok, Juda
akan Anut kamuk raiäi roat pak roat näunäu
akas pemana, kon enkup ämän mianik, ko aru
muraun airoin."
16 Keserna, isas awaromin, "Ik Rom iken onok
kesek, ik kar ro erar aru murau senek wa, okon,
inok roasir ko onok aru mowon, kiro inokot akas
kon enkup ämän moin erek koi tai rauna, kos
nukanun kaima saremara, äienuk, rowau."
17 Keseria, ak okoro opok is pak erek koin.
Ninomunus, tapera, is wasarewareäi owa tane
raumoi, kiro ro imäi kowe awaroita, imäi noin.
18 Kon iwäi jaukut akas siräianik, kon onok aru
mowon äiäiei rai ronkatemin. Utianik, akas kon
onok aru kar keserwon rai airau wa.

19 Ak akan Anut jou muraun onok pak kar
ro meiewon enip Jisas mesin pak ketäiein. Pol
nukas rusa kiro ro awau rau äiewon.
20 Is kiro ämän onoktapau rowaun äiemin,
kon ämän aparmin itok warnuk, isas aurmin,
'Na Jerusalem mena potota, kiro opok nan ämän
wasare musaun itok ra?'
21 Pol nukas ätäi äiewon, ko karapus owa
raunuk, Sisa nukas kon ämän wasare murai.
Keseria, isas ko karapus owa mota, raunuk
raunuk, Sisa ämän surmurita, kos koi ämän
wasare murai.
22 Kos keser äienuk, Agripa nukas auruwon,
"Is kiro ron ämän isakasar rowauram."
Festus nukas ätäi auruwon, "Ariwa, na
rowam."

Pol Agripa nukan amukup tai rawon.

23 Ninoinus, tapera, Agripa Bernaisi ori au
awan omjo eposek mianik, marai roat akan
kamwareäi roat näunäu pak menan roat näunäu
pak erek wasarewareäi ou waru opok tonoirin.
Festus nukas Pol imäi kowaun awaronuk, imäi
koin.
24-25 Festus nukas äiewon, "King Agripa pak,
ak roat erekapu ik pak rai, ak okoro ro aparwe.
Juda roasiret Jerusalem mena rai pak okoro opok
rai, ak ko isan amiap imäi koi tai mianik, äiein,
ko okoro opok wa rawai weta, meiäura rai äiein.
Utianik, is kos kar onok aru keserwon aparau wa,
okon, ko erar weta, meiäun itok wa. Nukasar ko
Sisa nukas kon ämän aparaun äiewon, okon, is
ko Sisa rawa äsimoraun ronkatemin.
26 Is kar ämän Sisa jer we muraun ko pakan
ämän tuku owau wa, Keseria, ro näwäu, is okoro

ro Pol roat amiakap na siatap imäi koim. Ik kon
ämän roumoi, karauk apu aparia, epar Sisa jer
we muram.
27 Isan ronkat ik kar karapus ro ko ämän wäpik
erar äsimorta, manai itok wa."

26

1-2 Festus nukas keser aurnuk, Agripa nukas
Pol auruwon, "Nakasar nakanun areta, rowam."
Kesernuk, Pol nukas siräumara, ipou kamiauk
momara, nukan kaima äiewon, "O ro näwäu,
rusapai okoro roat akas isan enim opok ämän
muraun räi nan amun opok koi tai muroin is
mesin aisaurim. Isan ronkat kiro eposek.
3 Kiro epar, na ik Juda roasiret iken onok pak
ämänis ketäiäun äpu momon. Keseria, is na isan
ämän jekur roi rau.
4 Juda roasiret erekapu, ak is mokoi awau
raimin opok is owo senek raimin aka äpu. Meter
mokoi eteinak opok, isakan mena Jerusalem
owose raimin ak äpu.
5 Woisan sosop ak is äpu muroin. Ak is Juda
akan onok Parisi roat senek sakau tainoriäimin
awaraun kiro itok. Akasar. Parisi roat ak iken
onok sakau tainoriäi, ak karauk roat erekapu
itimwareäi. Is nais kesekur keseriäimin.
6 Rusapai is imäiri kouna, amiakap pe tai
raim. Kon onoktapau kesek, meter Anut nukas
iken askanai paip marowon. Ko roat meiäi ätäi
siräiäiei. Kiro mesin isan woi epar monuk, kiro
epar päun kame raim. Kiro onokun is rusapai
nan amun opok tai muroi äiäm.
7 Kiro paip karar meter iken askanai 12 orip ak
akan tupsiu pak aparaun, sankeu pututu Anut

jou muriäin. O ro näwäu, kiro onokun Juda
roasiret akas is nan amun opok tai muroi.
8 Juda roasiret, ak owon Anut nukas meiein
roat ätäi siräi mareäu rai akan woiaka epar wa
miäi?
9 Is meter Jisas Nasaret menan enip aru
muriäim, isan ronkat kiro eposek rai ke-
seriäimin.
10 Is Jerusalem mena kiro onok keseriäimin,
Anut nukan kamuk raiäi roat näunäu akas Jisas
mesin woiaka epar moin roasiret imware koi,
karapus owa kurwaraun is sakau iroin. Kiro
roasiret akwarona, meiena, isas kiro eposek rai
nepipiriäimin.
11 Omre sosop opok is akan tururiäi owa atap
atap ak aru maraun potea, is akan woiaka epar
moin utaun sakau awareäimin. Is kasi näwäu
penuk, karauk mena atapuk poteanik, Kristen
roasiret aru mareäimin.

Pol nukas ko owose kon wou pirirwon awarowon.

12 Is kiro onok keseraun, Anut kamuk raiäi roat
näunäus äsimoirna, Damaskus mena tonaun
potomin.
13 Sankeu apu opok kar arou näwäu ermän
senek omar oikas kowon aparmin. Kiro arou
nukan merekus san itimorwon. Kiro arous
koumara, isaka pak roat is pak erek potomun
pak merek kurewon.
14 Ik erekapu omnokou opok oike nonuk, kar
ron pätu senekus Ibru ämänis keser aironuk,
roimin. Kiro ron pätus airowon, ‘Sol, Sol, na
is owon aru muroram? Isan sakau näwäu,
okon, na is iwororam, nakasar na ätäi tätäi

owam. Kiro kesek bulmakau kon momokun ämän tainorau utomoi, momokun amauk war senek ätäi ätäi isous kurenuk, isou tätäirai.'

15 Keser aironuk, isas ätäi totoromin, 'Näu ro, na inok?'

Näwäu nukas ätäi airowon, 'Is Jisas na is aru muroram.'

16 Na siräu, is na isan sarau ro sare musaun na siatap koim. Nas potoinam, onok rusapai aparum pak onok tawa ätär musam pak roasiret awaram.

17 Is na Israel roasiret pak karauk omsau pakan roasiret opok äsimoisam, is ak inikwaroita, na aru wa musaiei.

18 Nas potoinam, kiro roat akan amiaka urare marota, ak pututu Satan nukan sakau uru rai opakan utomoi, Anut nukan arou opok kowaiei. Keseria, ak is mesin woiaka epar mona, Anut nukas akan onok aru jäkäi maronuk, ak Anut nukan roasiret eposek pak erek rawaiei.

Pol nukas kon sarau me ariewon Agripa aurwon.

19 Ro näwäu, is kiro ämän roimin, utau wa.

20 Kiro ämän amke Damaskus mena maromoi, koi Jerusalem mena awaromoi, pote Judia provins erekapu pak karauk omsau pakan roasiret erek ämän maromin. Is ak akan onok aru miäi pakan ätäi pirirnai, Anut mesin woiaka epar mowe awaromin. Ak onok eposek mona, karauk roat apwareanik, äpu maiei ak akan onok aru pakan piririn.

21 Kiro onokun, is Anut osap nuriäi ou näwäu owa raimin opok Juda roat akas sakau atoirianik, iworona, meiäurumin.

22 Kiro ses opok Anut nukas sareirnuk, kiro
ämän epar ak roasiret erekapu enmaka orip pak
enmaka wäpik pak rusapai awarom. Kiro ämän
meter Anut nukan ämän roianik, areain roat
akas tawa kiro onok päun äiein pak Moses nukas
äiewon pak, is kiro ämän karar awarom.
23 Ak äiein Krais ko tätäi näwäu oumara,
meieanik, ätäi ko amke siräiäi. Keseria, Juda
roasiret pak karauk omsau pakan roasiret pak
ätäi imwarai, Krais ko akan arou senek saräi."
24 Pol nukas keser äienuk, Festus ko sakau
äiewon, "Pol, na ronkat sosop oumon, okon,
raun käieu."
25 Pol nukas ätäi auruwon, "Ro näwäu, is rai
käiäu wa. Is rusapai okoro ämän arem kiro epar
senes. Is ronkat orip arem."
26 Pol nukas ätäi Agripa auruwon, "Ro näwäu,
kiro onok keserin na äpu, okon, is erekapu amop
maurim. Kiro onok ak ämäi ämäi keserau wa.
Kiro onok amop keserin naka äpu.
27 O ro näwäu, kiro ämän Anut nukan roianik,
areain roat akas jer wein mesin is äpu nan won
epar momon."
28 Agripa nukas Pol auruwon, "Nan ronkat, is
rusapai kiro ämän eteinakus woi piririanik, Jisas
mesin woi epar maun itok ra?"
29 Pol nukas äiewon, "Rusapai ra tawa, is
naka pak roasiret amiakap tai raim ak is senek
saräun Anut auriäim. Utianik, is ak karapus owa
rawaun aurau wa."
30 Keseria, Agripa, Festus, Bernaisi ak siräi ute
manoin.
31 Ak ute manea, aka aka äiein, "Kiro ro ko
kar onok aru mau wa. Ko erar wena, meiäun

itok wa. Ko erar karapus owa utona, rawaun itok wa."
32 Agripa nukas Festus auruwon, "Okoro ro Pol ko Sisa nukas kon ämän wasare muraun wa äiewon maro, ko rusapai utoita, manowo."

27

Pol ous opokas Rom mena potowon.

1 Ak Rom näu mena ous atat äsimoikaun sakau ronkatein. Pol karauk karapus roat pak erek kar marai kamwareäu ro enip Julias nukan ipokup maroin. Julias ko Sisa nukan marai roat kamwareäu ro.
2 Ik kar ous Adramitium menas Esia provins potaun rawon opok tonota, mas an pakas imäiki potowon. Aristarkas ko Tesalonaika menan, Masedonia provins pakan ro ko erek potomun.
3 Tapera, ik pote Saidon mena sumomun. Julias ko onok eposek mianik, Pol utonuk, kon jaukut apwaraun potonuk, akas ko isanarin.
4 Saidon mena utia, urir näwäu penuk, ous jekur manau senek warnuk, Saiprus omsau kasakupaias ririr potomun.
5 Keseria, ik Silisia provins pak Pampilia provins itimwarea, Maira mena Lisia provins opok pemun.
6 Keseria, kiro opok kamoikowon ro näwäus kar ous Aleksandria menan Rom omsau potaun aparmara, ik kiro ous oik mukowon.
7 Kiro opok urir näwäu, okon, ik äiäur äiäur om rumuk pea, Nidus mena siakup pemun. Ik potaun apu pakas urir näwäu senes, okon, kiro pakas potaun itok wa. Keseria, ik Salmone Om

Nepu kiro Krit omsau opok siakupas potomun.
Kiro opok urir näwäu wa, okon, kis potomun.
8 Kiro ous ik potomun kon roat sarau sakau
mona, ous omnokou kasakupaias sakau me
poteanik, ous sumiäwon mena enip Sumaun
Omoi Eposek, Lasea mena siakup pemun.
9-10 Ik kiro opok om rumuk raumun, ik manau
wa. Kiro ses opok Juda roasiret akan o utiäi omre
manonuk, mas an uriris aru miäu, okon, roat ak
äpu kiro ses ak sumiäi. Keseria, Pol nukas roat
sakau awarowon, "Jaiat, ik eririe potea rai, isan
ronkat, ous pak osap ous uru rau aru marea, ika
pak erek anas aru mukai."
11 Utianik, kiro marai roat akan näwäu, ko Pol
nukan ämän rowau wa, ko kiro ous atak ro pak
ro ous ate maneäu pak awan ämän tainorwon.
12 Kiro omoi roros ses urir näwäu orip, okon,
eposek rawaun senek wa. Keseria, roat sosop ik
kiro mena ute manaun äiein. Akan ronkat ik
Finiks mena pote kiro opok rawaun äiein. Kiro
mena Krit omsau opok, ous sumiäi omoi mas an
san neäwon kaima rawon. Kiro uru urir näwäu
päu senek wa.

Mas an aru mowon.

13 Amke urir eteinak san peäwon näu kaima
penuk, roat akan ronkat, kiro urir eteinak rai
keserin. Keseria, ous oumana, Krit omnokou
siakupas potomun.
14 Potota potota, mas an kamuk opok urir
sakau näwäu san peäwon kaimas pewon.
15 Kiro urir näwäus ous sakau pairnuk, kiro
ous kameäi roat ak kiro ous ate manau senek wa.
Keseria, ik ous utota, uriris paikonuk, manomun.

16 Ik kar om eteinak mas an kamuk rau enip
Kauda siakup pemun. Kiro opok urir näwäu
senes, okon, ik potau senek wa. Utianik, an aru
me raunuk, ik iken ous eteinak ous näwäu opok
muris sakau ataun sarau näwäu momun.
17 Ak ous eteinak jekur mianik, ous näwäu
sakau maun muris parararr moin. Akan ronkat
kiro ous Libia siakup us nokou opok aru mai rai
imineanik, ak uriris pairnuk, potaun omjo oik
uräuna, nowon. Ous utona, uriris pairnuk, erar
manowon.
18 Urir mas an pak sakau pewon keseriar
raunuk, karauk roat akan osap ous uru rawon
oianik, känkurena, an unik uru nowon.
19 Ninoinus, tapera, keseriar raunuk, ous
pakan osap akan ipiakas oi käkänkurena, an
unik uru nowon.
20 Ik omre rumuk pai san pak aparau wa,
urir näwäu karar orip orip peäu. Keseria, iken
ronkat ik kar mena wa pote sumam, iken ronkat
ik an jemoi, meiäm rai ronkatemun.
21 Omre rumuk, kiro roat o jau wa. Keseria,
Pol nukas siräumara, awarowon, “Ak roat, is
meter Krit omsau wa ute kowau rai sakau ämän
awaromin. Utianik, ak isan ämän tainorin
maro, ik rusapai usu näwäu oianik, osap sosop
känkurem senek wa keserwom.
22 Utianik, is ak rusapai awarom, ak woiaka
aru wa mau, akan woiaka päurar mowe. Kar ro
okoro ous opok rau wa meiäi. Ous karar epar
aru mai.
23-24 Is Anut jou muriäim. Kukam pututu kar
sarau eitek nukas pemara, äiewon, ‘Pol, na wa
iminäu, na Sisa nukan amukup pote tai rau. Na

rou kiro roat erekapu ous opok rai nas Anut aurumon ämän rowon, okon, ak wa meiäiei.'
25 Keseria, ak roat, ak wa iminäu. Is isan woi uru Anut nukas kiro onok äiewon, epar päi mesin woi epar mom.
26 Utianik, ik uriris kar omnokou mas an kamuk rau opok pote kureikai."
27 Omre 14 opok, pututu ik Meriterenian mas an opok oririr potomun. Pututu näu kamuk kiro ous kameäi roat akas ous omnokou mas an kamuk peu rai ronkatein.
28 Ak osap usuäu mur opok rakir mia, an unik uru känkuremoi, an unik nukan rumuk 40 mita aparin. Rai rai, ak ätäi keseriar keserin kon rumuk 30 mita.
29 Kiro roat akas ous uriris pair nopteanik, aiauk opok aru mai rai iminemoi, kar ain usuäu 4 orip ous mekesupas äsäi mona, mas an opok nonuk, om kurte teinäun rai, auri auri rain.
30 Karauk ous kameäi roat imine manaun ronkat oianik, sätäumana, kar ain ous neputapau pakas mona, an opok naun ous eteinak kiro ous kasak opok owaun mur reurna, nowon.
31 Keseria, Pol nukas akan ronkat aparmara, kiro marai roat akan ro näwäu pak kon sarau roat pak awarowon, "Utianik, kiro ous kameäi roat ak ous opok wa rauna rai, ik erekapu wa rawam."
32 Keseria, marai roat akas kiro ous eteinanak ous näwäu opok rawon akan mur patirna, an opok oririr manowon.
33 Om teine kounuk kounuk, Pol nukas awarowon, "Ik omre 14 orip o jau wa, okon, rusapai o jeie.

34 Is sakau awarom, ak o jena, akan enmaka
sakau saräi. Is epar senes awarom, kar ro wa
meiäi, erekapu eposek rawaiei."
35 Keser awaromara, Pol nukas karauk bret
oianik, roat akan amiakap Anut 'pere' aurmoi,
pärärmara, jewon.
36 Kesernuk, roat erekapu akan woiaka näu
sarenuk, ak nais keseriar o atap atap oianik, jein.
37 Kiro ous opok rain roat 276 orip.
38 Ak o je kuremana, ous jawau saräun kar o
enip wit erekapu oi käkänkurena, an unik opok
nowon.

Ous aru sarewon.

39 Om teine kurenuk, tapera om aparin,
utianik, ak kiro omnokou äpu wa. Ak kar mena
us nokou eposek aparmana, kiro opok ous uriris
pairunuk, tonaun eposek rai ronkatein.
40 Kesermana, kiro ain muris ous opok rakir
moin erekapu patir kurena, an unik uru nowon.
Keserna, ous manaun am sawau oik muris rakir
moin uraiein. Keseria, omjo uriris pair potaun
rai ous neputapau opok äsäi mona, us nokou
opok potowon.
41 Utianik, ous neputapaus potomara, usnokou
wemara, omnokou uru erekapu nonuk, siräiäu
senek wa. Ous nukan mekesu anas erekapu
pärärwon.
42 Kesernuk, marai roat akas akan ro näwäu
kiro karapus roat kasakup potea, imine manaiei
rai akware kuräun aurin.
43 Utianik, kiro ro näwäus Pol saräun
ronkatemara, kos karapus roat wa akwarona,
meiäu, awarowon. Kiro ro näwäus awarowon,

“Inok roat ak sakau orip an äsäiäun itok raroi, ak amke manaiei.
44 Karauk ruris ous pakan am sawau ateanik, potaiei.” Ak erekapu kon ämän tainoria, roat erekapu ak eposek kasakup potoin.

28

Ik Molta mena pemun

1 Ik kiro mena mas an mena kamuk rau eposek peta, kiro menan roat akas okoro Molta mena rai aikona, ik roumun.
2 Kiro Molta menan roasiret akan onok eposek. Kiro opok om nenuk, roros näwäu peäu. Keseria, akas us nokou opok ep tukuri momoi, ep ukäun aikoin.
3 Pol nukas kiro roat isanwareanik, epkor oumara, ep jerewon opok tukuri monuk, kiro epkor uruas kar män aru ro tukwareäwon kos pemara, Pol nukan ipou tukemara, rakirwon.
4 Kiro pakan roasiret akas kiro män Pol nukan ipou rakir rawon aparmana, aka aka arein, “Okoro ro epar senes ko kar ro wenuk, meiewon. Ko mas an opok an jeanik, meiäu wa. Utianik, roasiret wasarewareäu eitek kos kiro ro awau utonuk, wa rawai.”
5 Keser apar rauna rauna, Pol nukas kiro män putar kurenuk, ep unik uru nowon.
6 Kiro roasiret akas kon ipou norounuk, kurte meiäi rai apari rain rain warnuk, akas ätäi äiein, “Ko erar ro wa, ko eitek akan jaunaka.”
7 Kiro mena raumun siakup, kar ron enip Publius nukan omnokou rawon. Kiro ro ko kiro mena kamwareäwon ro näwäu. Kos ik kon owa

imäiki poteanik, omre 3 orip kos o ikonuk, ik ko
pak raumun.
8 Publius nukan momok ko sip näwäu roros sip
wenuk, kon pasar opok nine rawon. Pol nukas
kiro äpu momoi, kon waru uru toneanik, Anut
aurmara, kon ipou kiro ron tapau opok monuk,
ko ätäi eposek sarewon.
9 Ko kiro kurur keserwon ämän kurte
manonuk, menan roasiret sip orip roianik, ak
erekapu ko siakup kouna, kos ak jekwarowon.
10 Ik kiro mena ute manaurta, akas ik osap
sosop ikomana, karauk o apu opok jaun ous opok
mukoin.

Pol Rom näu mena potowon.

11 Ik kiro mena keir 3 orip raumunus, uto-
moi, roros ses kar ous ko kiro mena rawon,
pote aparmoi, tonomun. Kiro ous Aleksandria
menan. Kon nepu opok eitek oirori amak awak
ori awan totomaka atware moin. Kiro eitek
awan enmawa Kastor Poluks ori.
12 Ik potea, Sirakius näu mena omre 3 orip pe
raumun.
13 Kiro pakas potea, Regium näu mena po-
tomun. Ninomunus, tapera, urir san peäwon
kaima pemara, ik sareikonuk, ätäi ninomonus,
tapera, ik Puteoli mena pemun.
14 Kiro opok peta, karauk roasiret akan woiaka
Jisas mesin epar moin akas ik ak pak omre 7 orip
rawaun aikoin. Keseria, kiro pakas ik Rom näu
mena ätäi ari potomun.
15 Iken jaunokot akan woiaka epar moin
akas ik Rom näu mena siakup koumun ämän
roumana, ak atapukas ik taraikaun koin. Karauk

roat ik taraikaun Apius nukan Amket opok koin. Karauk apu opok nineäin ou 3 orip rawon opok koi taraikoin. Pol nukas kiro roat koi taraikoin apwaromara, Anut nukan enip jou mianik, kon wou näu sarewon.

Pol Rom näu mena rawon.

16 Ik Rom akan näu mena peta, Rom akan ro Näwäus Pol ko kar owa nukarar raunuk, marai roat akas ko kame rawaiei räi awarowon.
17 Omre 3 orip manonuk, Pol nukas Juda roat näunäu koi ko pak tururaun ämän surmarowon. Keseria, ak erekapu koi tururna, kos awarowon, "O, jaiat, is kar onok aru iken roasiret opok ra, kiro onok iken asanokot akas ätär mukoin pak aru mau wa. Ak is erar sakau atoirianik, Rom akan ipiakap muraun imäiri koin.
18 Rom akan roat näunäu akas isan ämän aparmana, utoirona, manaurimin, owon, is kar onok aru mau wa, is erar meiäun itok wa.
19 Juda roasiret akas is wa utoirona, manam rai ämän sakau moin. Is isan roasiret akan enmakap ämän wäpik, utianik, isakasar is Rom potoita, Sisa nukas isan ämän aparaura rai sakau äiemin.
20 Kiro onokun, is ak pak tururianik, aräun ämän surmaromin. Juda roasiret ak kiro ro Anut nukas ak äsimornuk, ätäi imwaraun kame rain kon ämän mesin akas is muris rakir muroin raim.
21 Keseria, roat näunäu akas ätäi äiein, "Ik kar Judia provins pakan ros na mesin jer we mukianik, aikau wa. Ik kar ro okoro opok koumara, na aru musorai rai koi aikau wa.

22 Utianik, rusapai ik nan onsau pakas nan
ronkat äieta, rowam. Ik äpu omsau erekapu
roasiret akas roasiret Jisas mesin woiaka epar
miäin akan enmakap ämän aru mareäi.”
23 Keseria, akas kar omre sare mianik, roasiret
sosop Pol rawon owa kon ämän maronuk,
rowaun koi tururin. Tapera pote pututu ko
Anut nukas roasiret koi kamwaraun ämän jekur
awarowon. Moses nukan sintore ämän pak Anut
nukan ämän roianik, areain roat akan ämän
ninareanik, kos Jisas mesin woiaka epar maun
rai ronkat sakau orip tamarowon.
24 Karauk roat ak kon ämän roumana, epar
äiein, karauk ak kiro ämän sätäieu äiein.
25 Ak ronkat atap atap oianik, manaurin. Amke
Pol nukas kar ämän keser marowon, “Anut
nukan Osou Näus, kon ämän roianik, areawon
ro Aisaia nukan oksau pakas iken asanokot opok
epar senes awarowon.
26 ‘Ak kiro roasiret rawa potoinai, keser
awarowe, Ak kiro ämän orip orip roiäi roiäi,
sinuk, ak jekur roianik, onoktapau wa äpu maiei.
Ak owo osap apariäi apariäi, sinuk, ak jekur wa
apariäi.
27 Owon, kiro roasiret akan woiaka sakau
sarewon. Akan ämän rowaun utomana, raiaka
iturweäi. Ak osap aparaun amsiniäi. Ak kiro
onok wa keserna raroi, ak osap aparaiei, ak
ämän rowaiei, akan woiaka uru kiro ämän
onoktapau äpu maiei. Akan woiaka pirirmoi, is
siarap kouna, isakasar ak jekwaram.’ ” *Aisaia 6:9-10*
28 Keserianik, ak äpu maiei kiro sakau
epar Anut nukas ik ätäi imäikaun keserwon,

kiro ämän karauk omsau pakan roasiret opok
äsimornuk, ak kiro ämän roianik, tainoraiei.”
29 [Pol nukas keser awaronuk, Juda roasiret
kiro owan ute maneanik, aka aka ketäiein.]
30 Pol ko woisan oirori kiro opok ou kau
mianik, raunuk, roasiret ak ko aparam rai kouna,
kos onok eposek mareäu.
31 Kos Anut nukas kamwaraun kowai ämän
pak Jisas Krais nukan ämän pak roasiret sakau
maronuk, kar ros ko tämurau wa.

Anut nukan Ämän Eposek
New Testament in Girawa

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Girawa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
79f715b0-a1c7-58ec-85a5-b96f2ba338fd